

YÖNETMELİKLER

İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik

İNSANİ TÜKETİM AMAÇLI SULAR HAKKINDA YÖNETMELİK
(17.02.2005 – 25730 RG)

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 —Bu Yönetmeliğin amacı, insani tüketim amaçlı suların teknik ve hijyenik şartlara uygunluğu ile suların kalite standartlarının sağlanması, kaynak suları ve içme sularının istihsalı, ambalajlanması, etiketlenmesi, satışı, denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, kaynak suları, içme suları ve içme-kullanma suları ile ilgili hükümleri kapsar. Ancak, doğal mineralli sular, kaplıca ve içmece suları ile tıbbi amaçlı suları kapsamaz.

İstisnalar

Madde 3 — Bu Yönetmelik hükümleri;

a) Kurumca suyun kalitesinin doğrudan ya da dolaylı olarak tüketici sağlığını etkilemediğinin tespit edildiği durumlarda kullanılan sulara,

b) Günlük ortalama 10 m³ den az su sağlayan veya 50 den az kişi tarafından kullanılacak müstakil su kaynağından temin edilen suya, bu suyun ticari ya da kamusal faaliyet için temin edilmesi hali hariç, uygulanmaz.

Bu maddenin (b) bendinde belirtilen istisnai hallerde, suyun herhangi bir şekilde kirlenmesi sonucunda veya suyun niteliği nedeniyle oluşabilecek olumsuz etkiler hakkında tüketici nüfus haberdar edilerek insan sağlığının korunmasını sağlayacak tavsiyelerde bulunulur ve gerekli önlemler alınır.

Dayanak

Madde 4 —Bu Yönetmelik, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 235 ve 242 nci maddeleri, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 27 nci maddesi ile 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 40 ıncı maddesine dayanılarak,

Bu Yönetmelik İnsani Kullanım Amaçlı Suların Kalitesine Dair 98/83/EC sayılı Konsey Direktifi ile Doğal Mineralli Sular İçin Konsantrasyon Limitleri ve Etiketleme Bilgileri Hakkında Liste Oluşturulması ve Doğal Mineralli Suların ve Kaynak Sularının Ozonla Zenginleştirilmiş Hava ile İşleme Tabi Tutulmasının Şartlarını Belirleyen 16/5/2003 tarihli ve 2003/40/EC sayılı Konsey Direktifine ve Doğal Mineralli Sulardan ve Kaynak Sularından Florürün Uzaklaştırılması İçin Aktif Alüminyum Kullanımının Şartları Hakkında 115/2010 sayılı AB Komisyonu Tüzüğüne paralel olarak, hazırlanmıştır.”

Tanımlar

Madde 5 — Bu Yönetmelikte geçen:

a) **Bakanlık:** Sağlık Bakanlığını,

b) **Komisyon:** Avrupa Birliği Komisyonunu,

d) **Müdürlük:** Halk Sağlığı Müdürlüğünü

e) **İnsani Tüketim Amaçlı Su:** Orijinal haliyle ya da işlendikten sonra, dağıtım ağı, tanker, şişe veya kaplar ile tüketime sunulan içme, pişirme, gıda hazırlama ya da diğer evsel amaçlar için kullanılan bütün sular ile suyun kalitesinin, gıda maddesinin nihai halinin sağlığa uygunluğunu etkilemeyeceği durumlar haricinde insani tüketim amaçlı ürünlerin veya gıda maddelerinin imalatında, işlenmesinde, saklanması veya pazarlanmasında kullanılan bütün suları,

f) Kaynak Suyu: Jeolojik koşulları uygun jeolojik birimlerin içinde doğal olarak oluşan, bir veya daha fazla çıkış noktasından yer yüzüne kendiliğinden çıkan veya teknik usullerle çıkartılan ve bu Yönetmeliğin 36 ncı maddesinde izin verilenler dışında her hangi bir işleme tabi tutulmaksızın Ek-1' deki nitelikleri taşıyan, etiketleme gerekliliklerini karşılayan ve satış amacı ile ambalajlanarak piyasaya arz edilen yer altı sularını,

g) İçme Suyu: Jeolojik koşulları uygun jeolojik birimlerin içinde doğal olarak oluşan, bir çıkış noktasından sürekli akan veya teknik usullerle çıkarılan ve Kurumca uygun görülen dezenfeksiyon, filtrasyon, çöktürme, saflaştırma ve benzeri işlemler uygulanabilen ve parametre değerlerinin eksiltilmesi veya arttırılması suretiyle Ek-1'deki parametre değerleri elde edilen, etiketleme gerekliliklerini karşılayan ve satış amacı ile ambalajlanarak piyasaya arz edilen yer altı sularını,

h) İçme-Kullanma Suyu: Genel olarak içme, yemek yapma, temizlik ve diğer evsel amaçlar ile, gıda maddelerinin ve diğer insani tüketim amaçlı ürünlerin hazırlanması, işlenmesi, saklanması ve pazarlanması amacıyla kullanılan, orjinine bakılmaksızın, orijinal haliyle ya da arıtılmış olarak ister kaynağından isterse dağıtım ağından temin edilen ve Ek-1' deki parametre değerlerini sağlayan ve ticari amaçlı satışa arz edilmeyen suları,

ı) Dış Şebeke Sistemi: İnsani tüketime yönelik suları kullanıcılara ulaştırmak amacı ile iç şebeke dağıtım sistemine kadar olan borular, bağlantılar, aletlerden oluşan dağıtım ağını,

i) İç Şebeke Sistemi: İnsani tüketime yönelik suları kullanıcılara ulaştırmak amacı ile dış şebeke sistemi ile musluklar arasında kurulmuş olan ve mahalli idarenin yetkisi ve sorumluluğu altında olmayan borular, bağlantılar ve aletlerden oluşan bina içi dağıtım sistemini,

j) Kurul: Kaynak suları ve içme sularını incelemek üzere her ilde Müdürlüğün teklifi ve Valiliğin onayı ile oluşturulan inceleme kurulunu,

k) Tesis İzni: Kaynak suyu ve içme suyu işletmelerinin inşası için bu Yönetmelik uyarınca verilen izni,

l) Üretim izni: Kaynak suyu ve içme suyu işletmelerine bu Yönetmelik uyarınca verilen belgeyi ,

m) Otomatik Makine: İmlahanedede yer alan, yıkama, doldurma ve kapaklama işlemlerini el değmeden otomatik olarak yapan makineyi,

n) Otomatik Sistem: İşletmede üretimi yapılan ambalajın temizlenmesi, dolum ve kapaklama işlemlerini el değmeden otomatik olarak uyum içinde yapan sistemi,

o) Geri Dönüslü Kap: Kaynak suyu ve içme suyu dolumunda bir defadan fazla kullanılan ve su ile etkileşim yapmayan cam, metal, krom-nikel, polikarbonat ve benzeri kapları,

ö) Geri Dönüslü Kap: Su dolumunda bir defadan fazla kullanılmayacak pet, cam, metal, krom-nikel ve benzeri kapları,

p) Kurul Ön Raporu: bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda suyun kaynağı, çıkış noktası ve tesis yeri ile ilgili olarak Kurulca hazırlanan kaynak veya içme suları hakkında ilk raporu,

r) Kurul Son Raporu: Tesis izni aşamasında sunulan projelere ve bu Yönetmelik esaslarına göre su tesisinin tamamının inşa edilip tamamlandığına dair Kurul tarafından hazırlanan kaynak veya içme suları hakkında son raporu,

s) Üye Ülke: Avrupa Birliği üyesi olan ülkeleri,

ş) Üçüncü Ülkeler: Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkeleri, ifade eder.

t) Kurum: Türkiye Halk Sağlığı Kurumunu,”

u) Mahalli idare: İçme-kullanma suyu temin edilmesinden sorumlu belediye veya il özel idaresini,”

ü) Zorlayıcı tedbir: Bina iç şebeke sisteminde bulunan içme-kullanma suyunda insan sağlığına zarar verecek parametrelerin tespiti halinde suyun kesilmesi de dâhil olmak üzere uygulanacak idari yaptırımları,”

v) Parti no: Aynı şartlarda üretilen, imal edilen veya ambalajlanan bir suyun satış birimleri topluluğu için kullanılan sayısal değeri,”

y) Seri no: Aynı şartlarda belirli zaman diliminde üretilen veya ambalajlanan bir suda kullanılan sayısal değeri,

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Kalite Standartları ve Yönetmeliğe Uyum Çizelgesi

Genel Esaslar

Madde 6 — Suların, sağlığa uygun ve temiz olması zorunludur.

Bu Yönetmeliğin asgari şartları bakımından sular;

a) İnsan sağlığına potansiyel bir tehlike oluşturan miktar ve yoğunlukta maddeler, mikro-organizmalar ve parazitler içermiyorsa,

b) Ek-1’de yer alan şartlara ve bu Yönetmeliğin 7, 8, 10, 11 ve 13 üncü maddelerine uyuyor ise, sağlığa uygun ve temiz kabul edilir.

Bu Yönetmeliğin uygulanması sırasında insan sağlığını korumak amacıyla alınan önlemler, bu Yönetmelikte belirtilen suların fiziksel, kimyasal, radyoaktif ve mikrobiyolojik parametre değerlerinin aşılmasına, suyun kalite standartlarının dışına çıkılmasına veya suların kirlenmesinde herhangi bir artışa neden olmamalıdır.

Kalite Standartları

Madde 7 — Suyun kalite standartları Ek-1’de belirlenen parametre değerlerini içerir.

Ek-1 (c) ve (d)’de belirlenen parametre değerleri, suyun izlenmesi ve düzeltici önlemler ile kullanım sınırlamalarına ilişkin 11 inci maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır.

İnsan sağlığının korunmasının gerektirdiği hallerde Kurumca Ek-1’de yer almayan parametreler de ilave edilebilir. İlave edilecek parametreler, en azından suyun mikro organizmalardan, parazitlerden ve insan sağlığına potansiyel bir tehlike oluşturan miktarlarda herhangi bir maddeden yoksun olmasını sağlamalıdır.

Kalite Standartlarının Aranacağı Noktalar

Madde 8 — 7 nci maddede yer alan parametreler;

a) Suyun bir şebeke aracılığı ile temin edilmesi halinde, bina ya da bir kuruluştaki, suyun insani tüketim için kullanılmak üzere musluklardan akıtıldığı,

b) Suyun tankerden alınması halinde, tankerden alındığı,

c) Suyun satılmak üzere şişelere ya da ambalajlara doldurulması halinde, şişelere ya da ambalajlara doldurulduğu ve satıldığı,

d) Suyun gıda üretiminde kullanılması halinde, suyun üretimde kullanıldığı, noktalarda aranır.

Suyun, toplu kullanıma sunulduğu tesisler ve kuruluşlar dışındaki noktalarda kalite standartlarına uymadığının tespit edilmesi ve bu durumun, iç şebeke sisteminden ya da bakım veya onarımdan kaynaklandığının belirlenmesi durumunda, bu Yönetmelik hükümlerine uyulmuş kabul edilir.

Şebeke aracılığıyla temin edilen sular için bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen durumun geçerli olması halinde, Müdürlük ve mahalli idareler, mülkiyet sahiplerince alınabilecek mümkün olan her tür düzeltici önlem hakkında mülkiyet sahiplerine tavsiyelerde bulunma da dahil olmak üzere, parametrik değerlere uyumsuzluk riskini azaltacak veya ortadan kaldıracak her tür önlemi alır. Bunların dışında suyun kullanıma açılmasından önceki yapısının ve özelliğinin değiştirilmesi yoluyla, kullanıma açıldıktan sonraki parametrik değerlerle uyumsuzluk riskinin azaltılmasını ya da ortadan kaldırılmasını temin eden uygun işleme teknikleri gibi diğer önlemler de mahalli idarece alınır ve ilgili nüfusa gerekli tavsiyelerde bulunarak, taraflarınca alınması gereken ilave tedbirler hakkında bilgi verilir.

Suyun, sadece belirli bir mesken, kurum, kuruluş, işletme ve benzeri mekân veya alanlarda uygunsuzluğunun tespit edilmesi ve bu uygunsuzluğun bahse konu yerlere ait iç şebeke sisteminden veya bakım ya da onarımından kaynaklanması durumunda Yönetmelik hükümlerine uyulmuş kabul edilir.

Numune alma noktaları, dış şebeke de dâhil olmak üzere bütün şebeke sistemini ve yaşayan nüfusu temsil edecek şekilde belirlenir. Belirlenen numune alma noktalarına mahalli idarece numune alma musluğu bağlanır.”

İKİNCİ KISIM İçme-Kullanma Suları

BİRİNCİ BÖLÜM İçme-Kullanma Sularına Ait Hükümler

İzleme, Dezenfeksiyon ve Analiz Özellikleri

Madde 10 — Tüketime sunulan içme-kullanma suları Ek-2 Tablo B1’de belirtilen sıklıklarda denetleme izlemesi ve kontrol izlemesine tabi tutulur. Müdürlükçe Ek-2 Tablo B1’de belirtilen asgari şartlara uygun izleme programları hazırlanır. Numune alma noktaları, Ek-2’deki gereklilikleri karşılayacak şekilde Müdürlük ve mahalli idarece belirlenir. Numuneler, yıl boyu tüketilen suyun kalitesini yansıtacak şekilde alınır. Ancak suların, Ek-1 (a) ve (b)’de belirtilen parametre değerleri ile, 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen parametre değerlerine uyumsuzluğunun tespit edilmesi halinde, kirliliğin boyutlarının ve düzeltici önlemlerin etkinliğinin tespiti amacıyla, 11 inci madde uyarınca izleme programı dışında ilave denetleme izlemesi talep edilebilir.

Denetleme izlemesinin amacı; Yönetmelik Ek-1 (a) ve (b)’deki bütün parametrik değerlere uyulup uyulmadığını belirlemek için gerekli verileri temin etmektir. Sular EK -1 (a) ve (b)’de belirtilen parametreler ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen bütün parametreler denetleme izlemesine tabi tutulur. Müdürlük gerekli gördüğü taktirde Ek-1 (c) ve (d)’de yer alan parametreleri de denetleme izlemesine dahil edebilir.

Kontrol izlemesinin amacı, içme-kullanma suyunun Ek-2 Tablo A’da sayılan parametrelerin Ek- 1’de yer alan değerlerine uyup uymadığını belirlemek amacıyla, suyun organoleptik ve mikrobiyolojik kalitesi ve aynı zamanda içme suyu arıtımının yapılması durumunda, bu arıtımın (özellikle dezenfeksiyon) etkili olup olmadığı hakkında düzenli bilgi sağlamaktır.

İçme-kullanma sularına dezenfeksiyon gerekmesi halinde, dezenfeksiyonun etkinliği doğrulanır. Yan ürünlerden kaynaklanan kirlenmenin önlenmesi için; dezenfeksiyondan taviz verilmeksizin dezenfeksiyon dozu düşük tutulur ve gerekli bütün tedbirler mahalli idare tarafından alınır.

İçme-kullanma sularının dezenfeksiyonunda klor kullanılması halinde, uç noktada yapılacak ölçümlerde serbest klor düzeyinin 0.2-0.5 mg/L olması sağlanır. Klorlamada bu düzeyin sağlanamaması durumunda mahalli idare tarafından ara klorlama ünitesi yaptırılır. Deprem ve sel gibi olağanüstü durumlar ile kaynak, depo ve şebeke sistemi gibi su yapılarında oluşan arızalanmalara bağlı olarak yapılan su kesintilerinde şebekenin en uç noktasında serbest klor düzeyi en fazla 1.0 mg/L olacak şekilde klorlama yapılabilir. İçme-kullanma suyunda dezenfeksiyon etkinliğinin denetlenmesi amacıyla, serbest klor ölçümleri suyun mahallinde her gün yapılır.”

İçme-kullanma sularından numune alma noktaları 8 inci maddede belirtilen noktalardır. Bu noktalardan alınacak numunelerde ve analizlerde, analizi yapılacak parametreler ile numune alma ve analiz sıklığı Ek-2 Tablo B 1’ e göre belirlenir.

Parametrelerin analiz özellikleri için Ek-3’te belirtilen şartlara uyulur.

Ek-3 (1)’de belirtilen metotlardan farklı bir metot kullanılması durumunda, sonuçları Ek-3 (1)’de belirlenen metotlarla elde edilenler kadar güvenilir olmalıdır. Söz konusu metot ve eşdeğerliği hakkında Kurumun bilgilendirilmesi ve onayı gerekir. Bu madde uyarınca farklı metot kullanılması halinde Komisyona bilgi verilir.

Ek-3 (2) veya (3)’de yer alan parametreler için söz konusu bölümlerde belirlenen gerekliliklere uymak şartıyla herhangi bir metot kullanılabilir. Ek-3 (2)’de yer alan parametrelerin analizi için kullanılan analiz metotlarının performans karakteristikleri bu bölümde yer alan performans karakteristiklerine uymalıdır.

İçme-kullanma sularının bu Yönetmelikte yer almayan parametreler yönünden kirlenmesinin ve bu kirlenmenin insan sağlığına potansiyel bir tehlike oluşturmasının muhtemel olması halinde, bu Yönetmelikte bulunmayan maddeler ve mikroorganizmalar için ayrı izleme yapılır, izleme sonuçlarına göre gerekli tedbirler alınır.

Tüketime verilen içme-kullanma suyu denetim ve analiz işlemleri suyun kalitesinin denetimi niteliğindedir. Bu maddenin birinci fıkrası kapsamında mevzuata uygunluk denetimi amacıyla alınacak su numuneleri Müdürlükçe alınır. Su numunesi alım noktalarının tanımlanması ve numune alım takviminin oluşturulması için mahalli idare ile Müdürlük arasında bir protokol imzalanır ve protokolda değişiklik teklif edilmediği sürece her yıl yenilenmiş sayılır. Protokol çerçevesinde alınan su numunelerinin analizleri Kurumca yetki verilen laboratuvarlarda yaptırılır ve mali yükümlülüğü mahalli idareye aittir.

Düzeltilici Önlemler ve Kullanım Sınırlamaları

Madde 11 — Bu Yönetmeliğin Ek-1 (a) ve (b)' de belirlenen parametre değerleri ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen parametre değerlerinin herhangi bir ihlali durumunda, bu ihlalin nedenlerini belirlemek amacıyla gerekli incelemeler yapılır.

Şebekeden sağlanan sular, bu Yönetmeliğin 3 üncü maddesindeki yükümlülöklere uymak için alınan tedbirlere rağmen, bu Yönetmeliğin Ek-1 (a) ve (b)' deki belirtilen parametre değerleri ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen parametre değerlerine uymuyorsa ve bu sulardaki uyumsuzluk iç şebeke sisteminden, bakım veya onarımdan kaynaklanıyorsa, yetkili merciler, suyun kalitesinin iyileştirilmesi için düzeltilici önlemleri en kısa sürede alır ve ilgili parametrik değerin ne derecede aşıldığı veya uyumsuzluğun insan sağlığına ne derecede bir tehdit oluşturduğu gibi hususları dikkate alarak zorlayıcı tedbirlere öncelik verir.

Herhangi bir parametre değerin ihlali durumunda, gerekli görülürse sular, izleme programı dışında ilave denetleme izlemesine tabi tutulabilir, herhangi bir parametre ihlali olmasa dahi insan sağlığı için potansiyel tehlike oluşturan içme-kullanma suyunun kullanımı yasaklanabilir ya da sınırlandırılabilir veya insan sağlığını korumak için gerekli diğer önlemler alınır. Hangi önlemlerin alınacağına, içme-kullanma sularının kullanımının sınırlandırılmasına veya temininin durdurulmasının insan sağlığı açısından neden olacağı riskler de dikkate alınarak Müdürlükçe karar verilir. Böyle bir durumda tüketiciler yazılı ve görsel medya veya internet aracılığıyla bilgilendirilerek gerekli uyarılar yapılır. Müdürlük ve mahalli idarece alınan önlemler hakkında rehberler hazırlanabilir.

Denetleme izlemelerinde Ek-1 (c) ve (d)'de yer alan parametre değerlerinin ya da şartlarının ihlali halinde, bu ihlalin insan sağlığı için herhangi bir risk oluşturup oluşturmayacağı değerlendirilir. İnsan sağlığını korumak amacıyla gerekli olması halinde su kalitesini iyileştirmek için gerekli düzeltilici önlemler alınır.

Düzeltilici önlemlerin alınmasını gerektiren ihlalin ciddi boyutlarda olması durumunda tüketiciler bilgilendirilir.

Muafiyetler

Madde 12 — Hiç bir muafiyetin insan sağlığına yönelik potansiyel bir tehlike oluşturmaması esastır. Ancak bölgede içme-kullanma suyu tedarikinin sürdürülebileceği başka makul yolların bulunmaması halinde, Ek-1 (b)'de ya da 7 nci maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak belirlenen parametre değerlerinden, Kurumca, belirlenecek bir maksimum değere kadar muafiyet verilebilir. Muafiyetler kısa süreli olur ve maksimum üç yılı geçemez. Bu sürenin sonuna doğru yeterli ilerleme sağlanıp sağlanmadığını belirlemek için bir değerlendirme yapılır. İkinci bir muafiyet verilmesi halinde, buna ilişkin değerlendirme sonuçları ikinci muafiyet verilmesinin bütün gerekçeleriyle birlikte Komisyona gönderilir. İkinci muafiyetin süresi üç yılı aşamaz. Ancak, istisnai hallerde Komisyondan üç yılı aşmayan üçüncü bir muafiyet dönemi talep edilebilir.

Verilen herhangi bir muafiyette aşağıda yer alan hususlar belirtilir;

- a) Muafiyetin gerekçeleri,
- b) Parametrenin adı, önceki izleme sonuçları ve muafiyette izin verilebilecek maksimum değer,
- c) Coğrafi bölge, temin edilen günlük su miktarı, ilgili nüfus ve herhangi bir gıda üretim faaliyetinin etkilenip etkilenmeyeceği,
- d) Gerekli olan yerlerde artırılmış izleme sıklığı içeren uygun bir izleme planı,
- e) Gerekli düzeltilici faaliyetlerin planının bir özeti, çalışma zaman çizelgesi, gider tahmini ve gözden geçirmeye ilişkin düzenlemeler,
- f) Talep edilen muafiyet süresi.

Eğer parametre değerinin ihlalinin önemsiz olduğu değerlendirilir ve 11 inci maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak alınan düzeltici tedbirler, sorunun 30 gün içinde çözülmesi için yeterli ise ikinci fıkrada listelenen şartlar uygulanmaz. Bu durumda, yalnızca ilgili parametre için izin verilebilecek maksimum değer ve sorunun çözümü için izin verilecek süre belirlenir.

Eğer herhangi bir su tedariki için bir parametre değerinin ihlali geçen 12 aylık süre içinde toplam 30 günü aşmışsa bir önceki fıkraya başvurulamaz.

Bu maddede belirtilen muafiyetlere başvurulması halinde, ilgili nüfus bilgilendirilir. Ayrıca, gerektiğinde, muafiyetin özel risk oluşturabileceği nüfus gruplarına tavsiyede bulunulur. Bu yükümlülükler, aksine karar verilmedikçe, bu maddenin üçüncü fıkrasında tarif edilen durumlarda uygulanmaz.

Üçüncü fıkraya uygun olarak verilen muafiyetler hariç olmak üzere, günde ortalama 1000 m³'ü aşan miktarda su tedarik eden ya da 5.000'den fazla insanın yararlandığı müstakil bir su kaynağına ilişkin herhangi bir muafiyet konusunda Komisyon, ikinci fıkrada belirlenen bilgiler dahil, iki ay içinde bilgilendirilir.

Bu madde şişelerde ya da kaplarda satışa sunulan kaynak suları ile içme sularına uygulanmaz.

Arıtma, Ekipman ve Materyallerin Kalitesinin Güvenceye Alınması

Madde 13 — İçme-kullanma sularının hazırlanması, dağıtımı ve yeni yapılacak tesisatta kullanılan madde veya materyallerden kaynaklanan kirliliğin, kullanım için gerekli olan yoğunluktan daha yüksek olmaması ve doğrudan ya da dolaylı olarak, insan sağlığına yönelik bir risk oluşturmaması için gerekli bütün önlemler mahalli idare tarafından alınır. Suyun tüketime sunulduğu noktaya kadar her aşamada su ile temas eden veya etmesi muhtemel olan bütün yüzeyler ile yine su ile temas edecek şekilde kullanılacak alet ve cihazlar, suyun niteliğini bozmayacak ve sağlığa zarar vermeyecek özelliklere haiz malzemeden yapılır.

Bilgilendirme

Madde 14 — Mahalli idare tarafından içme-kullanma sularına ilişkin olarak tüketicilere yeterli ve güncel bilgiler sağlanır ve bu doğrultuda Müdürlük bilgilendirilir.

Suların kalitesi hakkında, tüketicileri bilgilendirmek için üç yılda bir rapor yayınlanır. Rapor, en azından günde ortalama 1000 m³'ü aşan ya da 5000'den fazla kişiye hizmet eden bütün müstakil su kaynaklarıyla ilgili bilgileri içerir. Rapor üç takvim yılını kapsar ve bu dönemin sonundan itibaren bir takvim yılı içinde yayınlanır. Bu raporlar yayınlanmasından itibaren iki ay içinde Komisyona gönderilir.

Raporların hazırlanmasında, 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi, 7 nci maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası, 10 uncu maddenin birinci fıkrası, 11 inci madde, 12 nci maddenin beşinci fıkrası ile altıncı fıkrası ve 15 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan hükümler dikkate alınır.

Ayrıca, hazırlanan raporla birlikte, 11 inci maddenin birinci fıkrası ile üçüncü fıkrası ve 9 uncu maddenin (c) bendine uygun olarak alınan ya da alınacak önlemler hakkında rapor hazırlanır ve Komisyon' a sunulur.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kaynak Suları ve İçme Suları

BİRİNCİ BÖLÜM

Kaynak Suları ve İçme Sularının İzne Bağlanması ile İlgili Hükümler

İzinsiz Kaynak Suları ve İçme Sularının Satış Yasağı

Madde 16 — İzinsiz kaynak suları ve içme sularının satış yasağı ile ilgili hükümler aşağıda belirtilmiştir:

a) Bu Yönetmelikte belirtilen tanım ve niteliklere uygun olsa dahi, bu Yönetmelik hükümlerine göre izin alınmamış kaynak ve içme sularının pazara arzı, satışı ve tüketime sunulması yasaktır.

b) Dere, göl, nehir gibi yüzeysel suların satışı yasaktır.

c) Kaynak suları ve içme sularında aynı kaynak birden fazla gerçek veya tüzel kişilerce kullanılamaz.

d) İzinli suların, üretim izninde yer alan ticari isminden farklı bir isim altında satışı yasaktır. Ancak, Müdürlüğün özel izni ile izinli sulardan üçüncü ülkelere ihracat amacı ile kendi adına veya başka firma adına farklı bir ticari isim ile dolum yapılabilir. Bu madde uyarınca dolum yapacak üreticilerin Ek-6' da yer alan form doğrultusunda Müdürlüğe bildirimde bulunarak izin alması zorunludur.

e) Bu Yönetmeliğe göre izne bağlanmış olan kaynak ve içme suları, tüketim yerlerine nakil ve tüketim yerindeki depolama işinde kullanılacak taşıt, tank ve depoların Bakanlıkça hijyenik şartlara sahip olması ve bu öngörülen usul ve esaslar çerçevesinde ayrıca izin alınması kaydı ile toplu olarak yemek ve sair gıda maddesi hazırlamak veya istihdam ettiği elemanların ya da hizmet sunduğu kişilerin su ihtiyacını karşılamak veya endüstride herhangi bir maddenin üretiminde kullanmak için Ek-1' de nitelikleri belirtilen kaynak veya içme sularını tercih eden kuruluş ve işletmelerden günde 500 litreden fazla ihtiyacı olanlara bu sular temin edilebilir. Bu sular başkalarına satılamaz.

f) Belediye mücavir alanı dışında olup fenni su şebekesi bulunmayan veya sıhhi içme-kullanma suyu yeterli olmayan, toplu yaşanan ve günde 500 litreden fazla zaruri su ihtiyacı bulunan yerlerdeki kişilerin su ihtiyacının karşılanması için, bu fıkranın (e) bendi uyarınca su temin edilebilir. Bu sular başkalarına satılamaz.

İzin Alma Mecburiyeti

Madde 17 — Bu Yönetmelikte belirtilen esaslara uygun kaynak ve içme sularını işletmek isteyenler, Valilikten tesis ve üretim izni almak zorundadır.

Bu Yönetmeliğe göre verilen izin, yürürlükteki mevzuat uyarınca diğer kuruluşlardan izin alma zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

İlk Başvuru, İnceleme ve Analiz

Madde 18 — Bu Yönetmelikte belirtilen kaynak ve içme sularını işletmek isteyen gerçek veya tüzel kişiler, kaynakta veya çıkış noktasında hiçbir işlem yapmadan, kaynağın veya çıkış noktasının yerini tereddütlere meydan vermeyecek şekilde belirleyen plan veya kroki ile birlikte Valiliğe müracaat ederler.

Başvurunun Müdürlüğe intikali üzerine; suların kaynağı veya çıkış noktası, müdürlük elamanları kontrolünde numune alınacak şekle getirilir. Kurul, kaynağı veya çıkış noktası ve tesis yerini mahallinde tetkik eder. Yapılan tetkikler sonucunda, kaynağın veya çıkış noktasının tanımına uygunluğunun tespit edilmesi halinde, sağlık teşkilatı, kaynağından tekniğine uygun olarak gerekli numuneleri alır; debi ve sıcaklık gibi mahallinde yapılması gereken ölçümleri yapar, kaptajın yeri ve kaynağın veya çıkış noktasının etrafında bırakılacak koruma alanı mesafesi ve gerekli olan diğer hususlara da yer verilerek ön raporu detaylı şekilde hazırlar.

Alınan numuneler, tercihen akredite olmuş ve analitik kontrol sistemine sahip, denetim yetkileri yetkili kuruluşlarca onaylanmış bağımsız kişi veya kurumlarca belirli aralıklarla denetlenen laboratuvarlar arasından, Kurumca yetki verilecek laboratuvarlarda analiz ettirilir.

Tesis izni ve üretim izni için yaptırılan analizlerin ücretleri ile hizmet bedeli ödenmesinden su işletmecisi sorumludur.

Kurul

Madde 19 — Kurul; Halk Sağlığı Müdürünün veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında aşağıdaki üyelerden teşkil edilir:

a) Bulaşıcı Hastalıklar, Çevre ve Çalışan Sağlığı Şube Müdürü/Çevre ve Çalışan Sağlığı Şube Müdürü/Çevre Sağlığı Şube Müdürü,

b) Kimya mühendisi veya kimyager veya gıda mühendisi veya biyolog veya çevre mühendisi

c) Jeoloji mühendisi veya hidro-jeoloji mühendisi veya jeofizik mühendisi

d) Makine mühendisi,

e) İnşaat mühendisi,

f) Tıbbi teknolog veya sağlık memuru veya çevre sağlık teknisyeni,

g) İlgili imar müdürlüğünü temsilen bir yetkili.

Tesis izni aşamasında Kurul, bu maddenin birinci fıkrasının (a), (c), (e), (f) ve (g) bentlerinde sayılan gruplara dahil üyelerden her bir gruptan en az bir üyenin katılımı ile mahallinde toplanır.

Üretim izni aşamasında ise, bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılan gruplara dahil üyelerden her bir gruptan en az bir üyenin katılımı ile mahallinde toplanır.

Gerekli görülür ise, diğer ilgili teknik elemanlar da kurula dahil edilir. Ayrıca, Kurula konusunda uzman ilgili sivil toplum örgütü temsilcisi gözlemci olarak katılabilir. Söz konusu temsilcinin Kurula katılımı zorunlu değildir.

Kurul üyelerinin görüşleri arasında ihtilaf doğması halinde Valilik konu ile ilgili uzmanın görüşünü dikkate alabilir veya yeniden Kurul oluşturabilir.

Projelerin Hazırlanması

Madde 20 — Kurulun olumlu ön raporundan sonra işletmeye ait suyun çıkış noktası ve kaynağı, kaptajı ve koruma bölgesi, isale hattı, toplama odası, depo, imlahane ve diğer sosyal tesislere ait ünitelerin projeleri işletmeci tarafından aşağıda belirtilen ölçeklerde yetkili mühendislerle hazırlattırılır.

- a) 1/1000 ölçekli koruma bölgesini gösterecek biçimde kaynak yeri plan koteleri,
- b) 1/50 ölçekli kaptaj projesi,
- c) Kaynağın veya çıkış noktasının bağlantılarını, toplama odasını ve maslak gibi üniteleri de gösteren 1/1000 ölçekli isale plan ve profili,
- d) Kanalizasyon bulunmayan yerlerde 1/50 ölçekli fosseptik projesi ve açıklama raporu,”
- e) Depo kullanılacak ise 1/100 ölçekli depo projesi,
- f) 1/500 ölçekli imlahane projesi (Uygulanacak prosese bağlı olarak işletmede imal edilmesi gereken geri dönüşsüz ambalajlar için imal yeri ile kirli ve dolu kap bekletme yeri, yıkama, doldurma ve kapaklama yeri ve diğer ilgili üniteleri birlikte gösterir şekilde olacaktır),
- g) Makine yerleşimi ile iş akımını gösterir şema ve açıklama raporu,
- h) Sosyal tesis ile diğer yardımcı üniteleri gösterir 1/500 ölçekli proje,
- ı) Bütün üniteler ile kaynak koruma alanını da gösterecek şekilde hazırlanmış genel vaziyet planı.

Dosya Tanzimi

Madde 21 — Tesis izni için iki nüsha olarak tanzim edilecek olan dosyada aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler bulunur;

- a) Dilekçe,
- b) 20 nci maddede belirtilen projeler,
- c) Suyun kaynağından veya kaynaklarından, çıkış noktası veya noktalarından alınacak numunelerin Ek-1’de yer alan parametrelere ait tam analiz raporları,
- d) Su ile ilgili Kurul ön raporu,
- e) Ek-4’de yer alan Tesis İznine Esas Değerlendirme Formu,
- g) Suyun imla şekli ile ilgili açıklama raporu,
- h) Hidrojeolojik inceleme raporu,
- ı) Suyun bulunduğu arazinin, Kurulca belirlenen koruma alanını da kapsayacak şekilde tapusu, yer başka gerçek veya tüzel kişiye ait ise noter onaylı anlaşma örneği, hisseli tapularda diğer hissedarların noter onaylı muvafakatı veya ilgili mahkemeden alınacak karar,
- i) Suya uygulanacak üretim proseslerine ilişkin bilgi ve belgeler,
- k) Teknik usullerle yer altından çıkartılan içme sularının ilgili mevzuatına uygun olarak İl Özel İdaresi’nden kiralandığına dair sözleşme,

İ) İsale hattında kullanılacak malzemelere ait bilgi ve belgeler,
Hazırlanan dosyalar müdürlükçe incelenir ve uygun görülmesi halinde onaylanır ve tesis izni verilir. Kuruma ve İşletmeye tesis izni verildiği bir yazı ile bildirilir.

Su sahipleri veya işletmecileri, Valilikten tesis izni almadan inşa ettikleri yapılardan dolayı hak talep edemezler.

Verilen tesis izni üç yıl için geçerlidir. Tesisin bu süre içinde inşa edilememesi ve işletme sahibinin Valilikten ek süre talebinde bulunması halinde, bu süre en fazla iki yıl uzatılabilir.

Tesis ve üretim izni

Madde 23 — Tesis izni alanlar, uygun görülen projeleri ve bu Yönetmelikte istenilen hususları tam olarak yerine getirmek suretiyle bütün tesisleri inşa ederek tamamladıktan sonra, bir dilekçe ile Valiliğe başvurarak işletme izni talebinde bulunurlar.

Kurulca, tesislerin mahallinde incelenmesi sonucu, bu Yönetmelik hükümlerine ve projelerine uygunluğunun anlaşılması halinde, ruhsata esas olmak üzere suyun tüketime sunulacağı en son nokta olan nihai dolum yerinden su örnekleri alınarak Ek-1' de yer alan tüm parametreler yönünden analizleri yaptırılır. Suların etiket bilgisinde de bu analiz sonuçları esas alınır.

Kurul son raporu, suyun tam analiz raporları, firma imzası ve kaşesini taşıyan üç adet etiket örneği Kaynak ve İçme Suları İçin İşletme İznine Esas Değerlendirme Formunun incelemesi sonucu dosya muhteviyatı uygun ise Valilikçe Üretim İznine verilir ve Kuruma bildirilir.

Tesis izni alınmadan inşa edilmiş tesislerin projelerine uygun olması halinde; Ek- 4' te yer alan formlara göre Müdürlükçe bir değerlendirmede bulunulur ve herhangi bir olumsuzluk yok ise Valilikçe tesis izni ile üretim izni aynı anda verilir.

Tesis izni alınmadan inşa edilmiş tesislerin projelerine uygun olması halinde; Ek- 4 ve Ek – 5' de yer alan formlara göre Müdürlükçe bir değerlendirmede bulunulur ve herhangi bir olumsuzluk yok ise gerekli bilgi ve belgeler Kuruma gönderilir. Kurumca uygun görülmesi halinde tesis izni ile üretim izni aynı anda verilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Tesislere Ait Hükümler

Kaynak Koruma Alanı

Madde 24 — Kaynak koruma alanı, Kurul tarafından kaynağın yer aldığı jeolojik formasyon, topoğrafik ve hidrojeolojik şartlar göz önüne alınarak tayin edilir.

Koruma alanı ile ilgili hususlar projesinde gösterilir ve gerekçesi ayrıntılı olarak Kurul ön raporunda belirtilir.

Koruma alanına insan, hayvan, sel ve diğer suların girmesi önlenerek her türlü kirlenmeye karşı tedbirler alınır. Bu bölgede suyun niteliğini etkileyecek faaliyetlere izin verilmez.

Kaptaj

Madde 25 — Teknik usullerle çıkartılmayıp yeryüzüne kendiliğinden çıkan suların kaptaja alınması şarttır. Kaptaj, suyun çıkış noktasından sağlıklı şekilde alınarak isaleye hazır duruma getirilip, her türlü kirlenmeye mani olacak ve dışardan içine hiçbir şey sızmayacak tarzda inşa edilir. Kaptaj, suyun çıkış noktasına gelecek şekilde yapılır.

Kaptaj, camdan veya suyun niteliğini bozmayacak malzemeden yapılmış açılır kapanır şekilde ayrılmış, biri suların toplandığı oda ve diğeri manevra odası olmak üzere iki bölümden oluşur.

Kaptajın manevra odasında, suyun isalesi, su kaynağını tamamen ortaya çıkaracak şekilde tahliyesi, numune alınması, debisinin ölçülmesi ve manevra odasına dökülecek suların boşaltılması için gerekli tertibat yer alır. Ayrıca, her iki bölümün birlikte veya ayrı ayrı havalandırılması için, suyun dışardan kirlenmesini önleyecek şekilde gerekli tertibat yapılır. Bu özellikler, toplama odası ile benzeri yapılarda da göz önünde bulundurulur ve bu gibi ünitelerin tahliye uçlarına haşere ve kemirgen girişini önlemek için uygun tertibat konulur.

Ayrı kaptajda toplanan aynı nitelikteki sular için tek manevra odası yapılabilir.

İsale

Madde 26 — Suyu depoya akıtmak için kurulan isale hattı, suyun fiziksel ve kimyasal niteliklerini bozmayacak bir maddeden yapılır.

İsale projesi, isale hattı borusunda daima basınçlı su bulunacak şekilde tanzim edilir.

Su kaptajdan depoya, gerekli sıhhi ve teknik tedbirler alınarak cazibe ile akıtılır. Topoğrafik bakımdan buna imkan olmayan hallerde, suyun özelliklerini bozmayacak nitelikte pompa kullanılarak ve su terfi edilerek isale sağlanabilir.

Depo

Madde 27 — Depo, aşağıda belirtilen özellikleri taşır;

a) Depo iç yüzeyleri fayans veya suyun niteliğini bozmayacak bir madde ile kaplanacak, en az iki göz oda ile bir manevra odasından oluşur.

b) Depo gözlerinin içine girişler manevra odasından veya manevraya müsaade eden vana gruplarından yapılır ve depo içine sabit merdiven konmaz.

c) Depoya giren ve çıkan sudan numune almak ve giren suyun debisini ölçmek için gerekli tertibat bulunur.

d) Depo, herhangi bir bina ile bitişik yapılmaz ve çatısı bulunmaz. Ancak, gerekli durumlarda imlahane ile bitişik olabilir.

e) Depo gözlerinin üzerine gelecek şekilde havalandırma bacası bulunur. Havalandırma bacası dışarıdan su, yabancı madde, haşere ve kemirici girişini önleyecek şekilde yapılır.

f) Depoya su girişi yapan, imlahaneye veren ve tahliye de kullanılan borular, depo içinde, su ile temas etmeyecek şekilde düzenlenir.

g) Depo manevra odasında, depo gözlerine giren ve çıkan borular ve bunların birbiri ile olan bağlantıları bir şemada gösterilir ve bu şema manevra odasının görülebilir bir yerine asılır.

h) Ayrıca suların niteliklerini değiştirmeyecek paslanmaz çelik ve benzeri maddeler ile yapılmış depolar ile su ile temas eden yüzeylerin epoksi gibi maddelerle kaplı çelik tanklar da kullanılabilir.

İmlahane

Madde 28 — İmlahane aşağıdaki bölümleri kapsar:

a) Dönüslü cam ve izin verilen diğer kaplara dolum yapmak için,

1) Boş kapların depolandığı bölüm,

2) Doldurulmuş kapların depolandığı bölüm.

b) İşletmede üretilen dönüşsüz kaplara dolum için;

1) Hammaddelerin depolandığı bölüm,

2) Doldurulmuş kapların depolandığı bölüm.

İmlahane tabanı, kir tutmayan yıkanabilir bir malzeme ile döşenir ve her bölüm tabanında kanalizasyona, kanalizasyon bulunmayan yerlerde septik çukurlara bağlı, sifonlu, ızgaralı tertibat bulunur. Bütün bölümlerin tabanları, suların çabuk ve kolay akabileceği şekilde sifon tertibatına doğru eğimli olur.

Yapılacak septik çukurlar, hela çukurlarından ayrı olup, suların kirlenmesine neden olmayacak şekilde ve 19/3/1971 tarihli ve 13783 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lağım Mecrası İnşaatı Mümkün Olmayan Yerlerde Yapılacak Çukurlara Ait Yönetmeliğe uygun olarak ayrı bir yerde yapılır.

İmlahane duvarlarının iç yüzeyleri tabandan itibaren en az iki metre yükseklikte fayans gibi kolay temizlenebilir sıhhi malzeme ile döşenir.

İmlahane içindeki bölme duvarları ise fayans kaplı duvar olabileceği gibi, paslanmaz çelik veya camdan yapılabilir. Bu bölmelerin asgari iki metre yükseklikte olması şarttır.

İmlahane, gündüz ışığı alabilecek şekilde inşa edilmiş ve yeterli büyüklükte pencere ile donatılmış olarak, daima temiz bulundurulur. Temizlik, sıhhi ve teknik usullerle yapılır.

İmlahane içinde bulundurulan her türlü araç ve gereçler kolay temizlenebilir maddeden yapılmış olacaktır. Temizlik için kullanılan çöp kabı ve diğer temizlik malzemesi suyu kirlletmeyecek bir yerde bulundurulur. Genel temizlik, çalışma saatleri dışında yapılır. Çalışmanın devamlı olduğu hallerde ise çalışma durdurularak yapılır.

İmlahaneye her türlü haşere ve kemiricilerin girmesini önleyecek sıhhi ve fenni tedbirler alınır. Tesiste, gerektiğinde tekniğine ve usulüne uygun olarak 27/01/2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Biyosidal Ürünlerin Kullanım Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında faaliyet gösteren işyerleri tarafından ilaçlı mücadele yapılır. İlaçlamada 31/12/2009 tarihli ve 27449 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Biyosidal Ürünler Yönetmeliği kapsamında izne bağlanmış ürünler kullanılır ve bunlar imlahanede bulundurulamaz.

İmlahanede, personelin şahsi temizliğini yapması, kap, kapak ve benzeri malzemelerin özel bölümleri dışında depolanması, kedi, köpek, kümes hayvanları ile benzerlerinin beslenmesi ve bulundurulması yasaktır. Sosyal tesislere ait kapılar doğrudan imlahaneye açılmaz.

Aynı imlahanede, aynı dolum hattı ve makinesi kullanılarak ilgili kurumundan izin alınması şartı ile diğer su ve sulu içeceklerin dolumu yapılabilir.

Ancak, asıl ürün dâhil beş çeşitten fazla su ve sulu içecek dolumu yapılamaz.

Sosyal Tesisler

Madde 29 — Tesiste, çalışanların sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere, yemekhane, soyunma-giyinme ve dinlenme yeri, duş, tuvalet, lavabo, gerektiğinde yatakhane gibi sosyal tesisler ihtiyaca cevap verecek özellik ve sayıda uygun sıhhi niteliklerde yapılır.

Su ile Temas Eden Yüzeyler

Madde 30 — Çıkış noktasından doluma kadar su ile temas eden veya etmesi muhtemel olan bütün yüzeyler ile yine su ile temas edecek şekilde kullanılacak alet ve cihazlar, suyun niteliğini bozmayacak ve sağlığa zarar vermeyecek özellikleri haiz malzemeden yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kaplar, Kapaklar ve Etiketler

Kaplar

Madde 31 — Suyun dolumunda kullanılacak kaplar ilgili Bakanlığın iznine tabidir. Bu kaplar, suyun niteliğini değiştirmeyecek ve su ile etkileşmeyecek, izin alınmış bir maddeden yapılır.

Ambalajda cam dışındaki malzemeden yapılmış kapların kullanılması halinde, bu kapların sağlık açısından sakıncalı olmadığına, kullanım ve üretimine ilişkin bilgi ve belgeler ilgili Bakanlığa ibraz edilerek izne bağlanır.

Suyun dolumunda kullanılan kaplar, geri dönüşlü ve geri dönüşsüz olmak üzere iki ayrı grupta değerlendirilir:

a) Geri dönüşlü kaplar: En az 55-70 °C sıcaklıktaki su ve uygun temizlik maddesi ile tam otomatik olarak el değmeden yıkanabilecek ve ayrıca kullanımı ve yıkama sonucu herhangi bir deformasyona uğramayacak nitelikte olur. Bu kapların dedektör ve benzeri sistemle niteliğinin değişmediğinin kontrol edilmesi gerekir. Bu kaplar üretim tarihinden itibaren en fazla üç yıl veya 75 kez kullanılır. Bu kapların kaç defa doldurulduğunun tespit edilmesine yarayan elektronik takip sistemi işletmeci tarafından oluşturulur, bu sistemin usul ve esasları Kurumca belirlenir.

Geri dönüşlü polikarbonat kaplarda suyun adı ve kabın üretim tarihi boyun veya gövdesine kabartma şeklinde yazılır. Ayrıca, şirket ismi, tescilli amblemi veya logosu da yazılabilir. Bu kaplara farklı su dolumu yapılamaz. Bu kaplarda satışa sunulan suların raf ömrü üç aydan fazla olamaz.”

b) Geri dönüşsüz kaplar: Su dolumunda, cam ve metal dışında malzemeden yapılmış kapların kullanılması halinde, bu kaplar imlahanenin ilgili bölümlerinde otomatik olarak hammaddeden ve preformdan hareketle imal edilir. Kaplar dolumdan önce basınçlı su veya hava ile temizlenir, el değmeden otomatik sistemle doluma alınır.

Suyun dolumunda cam, polietilen (PET) ve polivinilklorür (PVC) gibi geri dönüşsüz kapların dışında alüminyum folyodan otomatik olarak üretilen geri dönüşsüz ambalajlarda kullanılabilir.

Kapaklar

Madde 32 — Su kaplarında kullanılacak kapaklar için ilgili Bakanlıktan izin alınması ve bu kapakların aşağıdaki özelliklere sahip olması şarttır.

a) Kapaklar su ile etkileşmeyen ve insan sağlığına zarar vermeyen plastik veya metalden yapılır ve imlahanede bulunan otomatik kapaklama makinesinde, yırtılmadan veya bozulmadan açılmayacak şekilde kapatılır.

b) Suların bardak şeklindeki kaplara dolumunda, yapıştırıcı kullanılmaksızın bardak ağzını tamamen kapatacak şekilde, tekniğine uygun kapaklar kullanılır. Bu kapaklarda, kolay açılabilmesi için açma uzantısı bulunur. Kapaklar, imlahanede hijyenik şartlarda muhafaza edilir.

Kullanılmış veya bozulmuş kapakların kullanılması yasaktır.

Kapların Yıkınması, Doldurulması ve Kapaklanması

Madde 33 —Kapların yıkınması, doldurulması ve kapaklanması el değmeden otomatik makine veya otomatik sistemle yapılır. Geri dönüşlü kaplar dolumdan önce her seferinde 55-70 °C sıcaklıktaki su ile yıkanır ve akabinde durulanır. Bu sıcaklık yıkama yapıldığı sürece otomatik olarak kayıt edilir ve denetimlerde ibraz edilir. Otomatik yıkama ünitelerinde yıkama işlemi, uygun teknoloji ve malzeme ile yapılır.

Temizlikte Kurumdan izinli ürünler kullanılır. İşlem dosyasında temizleyici ile ilgili bilgiler yer alır.

Kapların yıkanmasında ve durulanmasında dolum yapılan su veya kaynak suyu niteliğini haiz su kullanılabilir. Kapların yıkanmasında ve durulanmasında dolum yapılan sudan başka su kullanılması durumunda bu su, her yıl en az bir denetleme ve dört kontrol izlemesine tabi tutulur. Analiz sonuçları denetimlerde ibraz edilir. Yıkamada kullanılan su en geç 24 saatte bir, durulamada kullanılan su ise her seferinde değiştirilir.”

Etiket bilgileri ve reklam

Madde 34 —Suların etiketinde; suyun adı, cinsi, imla edildiği yerin adresi, Valilikçe verilen iznin tarih ve sayısı, Valiliğin uygun gördüğü uyarılar, ayırma işlemi gibi Valiliğin izni ile suya uygulanan işlemler ve suyun sahip olduğu parametreler yer alır. İmal ve son kullanma tarihi ile parti ve seri numarası etiket üzerine yazılabileceği gibi kap veya kapak üzerine görünür bir şekilde yazılır. Kaynak sularının ticari tanımlaması, kaynağın ismini veya kaynağın bulunduğu yerin ismini yansıtmıyorsa, kaynağın ismi veya kaynağın bulunduğu yerin ismi, bu ticari tanımlama için kullanılan puntunun bir buçuk kat büyüklüğünde puntoyla yazılır. Suyun cinsi, adının hemen altında okunabilecek şekilde yazılır ve bu yazı sembollerle kapatılamaz. Etiket üzerinde yer alması gerekli görülen bilgiler, fırınlanmış veya kabartma veya baskı şeklinde olabileceği gibi kağıt etiket şeklinde de olabilir. Ayrıca, etiket üzerinde suyun adını ve suya ait bilgileri baskılamayacak şekilde Müdürlüğün izni ile resim ve figürlere yer verilebilir.”

Kağıt etiketin, suyun tüketiciye ulaşıncaya kadar ambalaj üzerinde kalmasını sağlayıcı, bozulmasını ve düşmesini önleyici her türlü tedbir işletmeciler tarafından alınır. Suyun adı mutlaka kapak üzerine de yazılır.

Etiketlerin düzenlenmesinde;

a) Etiket zemini Ek-1 c’de yer alan gösterge parametrelerini kapsayacak şekilde doğal kaynak sularında mavi ve tonları; içme sularında kahverengi ve tonları olacak şekilde; tamamen tarif edilen renkte olabileceği gibi;

b) Etiket alt ve üst kenarlarına su cinsine uyan, yukarıda belirtilen renklerde bantlar konulmak sureti ile, etiketin diğer yerlerinde istenilen renkler kullanılabilir. Bu bende uyan etiketlerde şu ölçüler uygulanır:

c) Cam ambalajlarda etiket bilgilerinin şişe üzerine baskı tekniği ile yazıldığı durumlarda, doğal kaynak sularında mavi ve tonları, içme sularında kahverengi ve tonları kullanılır.”

1) 8 litre ve üzeri ambalajlarda asgari 1.5 cm. bant genişliği uygulanır ve bandın içine suyun cinsi en az 18 punto ile yazılır.

2) 1 litre hariç olmak üzere 1 ile 8 litre arası ambalajlarda asgari 1 cm. bant genişliği uygulanır ve bandın içine suyun cinsi en az 14 punto ile yazılır.

3) 1 litre ve altındaki ambalajlarda asgari 0.5 cm. bant genişliği uygulanır ve suyun cinsi en az 12 punto ile yazılır. Hazırlanan etiketler işletme ruhsatı aşamasında Valilikçe onaylanır.

Etiket üzerinde, gösterge parametrelerinden kimyasal parametreler okunabilecek şekilde yer alır. İşletmecinin talebi halinde, Müdürlük tarafından alınmış numunenin analizleri yaptırılmış olmak kaydıyla suya ait fiziksel, ilave kimyasal ve fiziko-kimyasal özellikler de etikette yer alabilir.”

Üçüncü ülkelere ihracat amacı ile dolumu yapılan suların etiket düzenlemelerinde bu Yönetmelikte geçen hükümler uygulanmaz.

İçme sularında, suyun fiziksel ve kimyasal niteliklerini değiştirici ters osmoz, filtrasyon ve benzeri işlemler uygulanması, kaynak sularında ise demir, mangan, kükürt ve arseniğin ozonla zenginleştirilmiş hava kullanılarak, florürün ise aktif alüminyum kullanılarak ayrıştırılması halinde bu hususların etiket üzerinde okunacak şekilde belirtilmesi zorunludur. Kaynak sularının ozonla zenginleştirilmiş hava ile işleme tabi tutulması halinde, etiketinde “Tekniğine uygun olarak, ozonla zenginleştirilmiş hava ile oksijenleme işlemine tabi tutulmuştur.”, florürün aktif alüminyum ile ayrıştırılması halinde ise “aktif alüminyum kullanılarak florür düzeyi düşürülmüştür.” uyarısının yer alması zorunludur

İkram maksadıyla kullanılmak üzere belirli kişi veya kuruluşlar adına üretim yapılan hallerde yukarıdaki fıkralarda belirtilen bilgilere ek olarak, adına üretim yapılan kişinin veya kuruluşun logosuna, adına veya unvanına etiket üzerinde yer verilebilir. Bu ürünler, üretimi yaptıran kişi veya kuruluşlarca başkalarına satılamaz. Bu tür üretimler, adına üretim yapılacak kişinin veya kuruluşun adı veya unvanı, etiket örneği ve üretim miktarı da belirtilerek her üretim partisinden önce Valiliğe bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kaynak Suları ve İçme Sularıyla İlgili Çeşitli Hükümler

Mesul Müdür

Madde 35 – Su tesislerinde, devamlı olarak mesul müdür bulundurulması zorunludur. Mesul müdüre ait bilgi ve belgeler sağlık müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir. Müdürlükçe uygun görülürse mesul müdür belgesi düzenlenir.

Mesul müdür, sağlık, gıda, biyoloji, kimya veya çevre alanında eğitim almış lisans ve ön lisans mezunlarından olur.

İşletme sahibi belirtilen bölümlerden birine ait diplomayı haiz ise kendisi de mesul müdürlük yapabilir.

Mesul müdür;

- a) İşletmede kalite standartlarının korunmasından,
- b) Bu Yönetmelik gereği bildirim zorunlu olan bütün değişikliklerin zamanında Müdürlüğe bildirilmesinden,
- c) Üretim aşamasında dolum, ayrıştırma, filtrasyon, kalite kontrolü ve depolama gibi iş ve işlemlerin uygun şekilde yerine getirilmesinden,
- d) Tesiste oluşan atıkların mevzuata uygun şekilde bertaraf edilmesinden,
- e) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 126 ve 127 nci maddeleri mucibince yerine getirilmesi gereken iş ve işlemlerin yaptırılmasından,
- f) Müdürlük ve Kurum elemanlarınca yapılacak denetim sırasında gerekli bilgi ve belgelerin verilmesinden ve denetime yardımcı olunmasından sorumlu olup tesiste görevi dışında başka bir iş yapamaz.

Mesul müdür görevlendirilmesi işletmecinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Mesul müdürün iş yerindeki görevinden ayrılması veya görevine son verilmesi durumlarında işletme sahibi tarafından en geç 24 saat içinde Müdürlüğe bilgi verilir ve ayrılış tarihinden itibaren en geç bir hafta içinde yeni mesul müdüre ait müracaat Müdürlüğe yapılır. Bir hafta içinde yeni mesul müdür tayin edilmemesi halinde tesis Müdürlük tarafından uyarılarak, onbeş günü geçmemek üzere ek süre verilir. Ancak, bu süreler içinde mesul müdür diplomasına eş değer diplomayı haiz ve tesiste çalışan başka bir personel geçici olarak görevlendirilir. Belirlenen süre içinde de mesul müdür atanmaması halinde işletmenin faaliyeti durdurulur.

Tesislerde su dolumu yapılan genel çalışma saatleri dışındaki zamanda ve kabul edilebilir mazeret hallerinde mesul müdürün yerine, mesul müdürün yazılı yetki devri yaptığı eşdeğer diplomayı haiz başka bir çalışanın bulunması zorunludur.

Dezenfeksiyon, Ayrıştırma ve Filtrasyon

Madde 36 — Kaynak sularının yeryüzüne çıktığı ve kullanıma arz edildiği noktada mikrobiyolojik açıdan temiz olması esastır. Kaynak sularına kendisine karakteristik özellik veren önemli elementlere ilişkin suyun kaynağındaki niteliğini değiştirmemek kaydıyla uygulanan, muhtemelen oksijenlemeyi takiben demir ve kükürt gibi kalıcı olmayan elementlerin filtrasyon ve boşaltma yoluyla ayrıştırılması, ozonla zenginleştirilmiş hava kullanılarak demir, mangan, kükürt ve arseniğin ayrıştırılması aktif alüminyum kullanılarak florürün ayrıştırılması ve tamamen fiziksel yollarla serbest karbondioksitin kısmen veya tamamen ayrıştırılması işlemleri ile kaynak suyunun kimyasal ve mikrobiyolojik niteliklerini değiştirmeyecek tarzda suda asılı kalan çözülmemiş partikülleri uzaklaştırmaya yönelik filtrasyon işlemleri dışında herhangi bir işlem uygulanmaması esastır. Kaynak sularında dezenfeksiyona yönelik herhangi bir işlem yapılamaz Ancak savaş,

deprem ve sel gibi doğal afetlerde Kurumun özel izni ve uygun göreceği usul ve teknikler ile diğer işlemlere tabi tutulabilir.

Ayırma işleminde ozonla zenginleştirilmiş havanın ve aktif alüminyumun kullanılması halinde;

a) Valilik önceden bilgilendirilir,

b) Ayırım işleminde ayırım işleminin etkinliğinin sağlanması, zararlı etkilerinin önlenmesi ve suyun fiziksel ve kimyasal bileşimlerinin değişmemesi esas alınır,

c) Ayırma işleminden önce kaynak suyu, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin (a) bendinde belirtilen mikrobiyolojik kriterleri sağlamalıdır. Ozonla zenginleştirilmiş hava kullanımı ile işleme tabi tutulmuş kaynak sularının kontrol izlemesine ozon, bromat ve bromoform da dahil edilir ve işlem sonucundaki kalıntılar için maksimum limit değeri ozon için 50 µg/L, bromat için 3.0 µg/L ve bromoform için ise 1.0 µg/L olarak belirlenir. Ozon hızlı şekilde ortamdan uzaklaştığı için bu parametrenin ölçümü sahada su tüketime sunulmadan önce yapılmalıdır.

ç) Kaynak ve içme sularında bu Yönetmelikte belirtilen sınır değerinin üzerinde bulunması sebebiyle ayırıştırma işlemine tabi tutulan parametre için her seriden numune alınarak analiz yapılır veya yaptırılır. Bu konudaki sorumluluk işletme sahibi ile mesul müdüre aittir. Analiz sonuçlarının uygun olması durumunda suyun piyasaya sunulması mümkündür. Ayırıştırma işlemi yapılan sular, ayırıştırılan parametre yönünden Müdürlükçe haftalık izlemeye alınır. Analiz sonuçlarının uygun olması durumunda su piyasaya verilir. Ayırıştırma işlemi yapılan sular, ayırıştırma işlemine tabi tutulan parametre yönünden Müdürlükçe haftalık izlemeye alınır.

İçme sularında dezenfeksiyon, çöktürme, filtrasyon gibi hazırlama işlemleri uygulanabilir. Bu sulara ayrıca deiyonizasyon, ters osmoz, elektrodiyaliz ve benzeri işlemler uygulanır.

İçme sularında dezenfeksiyon; ozonlama, ultraviole ve benzeri metotlar ile yapılabilir.

Personele Ait Kıyafet ve Sağlık Kontrolleri

Madde 37 — İmlahane çalışan personel, uygun iş elbisesi ve başlık giymek, dolum makinelerinin başında duranlar ağız ve burunlarına maske takmak zorundadırlar.

İşyerinde çalışan personelin temizliğine dikkat edilir. 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 126 ncı maddesi gereğince çalışanların sağlık kontrolleri ve portör muayeneleri yapılarak sağlık karnelerine işlenir. Bu işlemde işveren ve mesul müdür sorumludur.

İşletmeciler Tarafından Yaptırılacak Analizler

Madde 38 — İşletmeciler, kaynak ve içme sularının denetim ve kontrol izlemeleri için Müdürlük tarafından alınacak su numunelerinin analizlerini 18 inci maddede belirtilen laboratuvarlarda yaptırmak ve alacakları raporları her yıl için ayrı dosyalarda saklamak ve analiz sonuçlarını Müdürlük kanalıyla Bakanlığa bildirmek zorundadır.

İşletmede Bulundurulacak Belgeler

Madde 39 — İşletmede Valilikçe verilen üretim izni belgesi, mesul müdüre ait fotoğraflı ve valilikçe onaylı belge, yaprakları numaralanmış ve sonu Müdürlükçe onaylanmış denetleme defteri, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 126 ncı ve 127 nci maddeleri mucibince yerine getirilmesi gereken iş ve işlemlere ait bilgi ve belgeleri ile 38 inci maddeye göre işletmeciler tarafından yaptırılmış analizlerin sonuç raporları bulundurulur. Ayrıca, suların üçüncü ülkelere ihracatı amacıyla 16 ncı madde uyarınca Valilikten izin alınmışsa, alınan izin belgesi de işletmede bulundurulur.

İzin Geçerliliği, İzin Belgesinin Kaybolması veya Tahrip Olması

Madde 40 — İzin, kimin adına ve hangi su için alınmış ise o gerçek veya tüzel kişi ve su için geçerlidir. İzin belgesinde belirtilen hususlar esas olup; bu hususlardan herhangi birinin değişmesi veya üretim izni belgesinin kaybolması, okunamayacak ve yanlış anlamalara sebep olacak şekilde bozulması halinde, su sahibi veya işletmecisince bir dilekçe ile valiliğe müracaat edilir. Dilekçeye değişiklik ile ilgili belge ve bilgiler veya kayıp ilanı verilmiş gazete veya bozulan izin belgesinin aslı ilave edilir.

Müracaat üzerine müdürlükçe gerekli inceleme yapılır ve tesiste iznin verildiği şartlarda bir değişiklik olmadığının tespit edilmesi halinde, gerekli düzeltme yapılır veya eski tarih ve sayı ile yeniden izin belgesi tanzim edilir ve gerekli açıklama yapılarak onaylanır.

İzin verme sırasındaki mevcut şartlarını kaybettiği 46 ncı madde uyarınca tespit edilen işletmeler ile ruhsatlandırma sürecinin herhangi bir aşamasında sahte ve yanıltıcı belge ibraz ettiği tespit edilen işletmecilerin adlarına düzenlenen izinler iptal edilir. Ayrıca yapılan denetimlerde faaliyet göstermediği tespit edilen ve tespit tarihinden itibaren bir yıl içinde faaliyete geçmeyen tesislerin işletmecilerinin adlarına düzenlenen izinler iptal edilir.

Tesiste Yapılacak İlave veya Değişiklik

Madde 41 — Yeni kaynak ilave edilmek veya tesiste fiziksel yapıyı değiştirecek şekilde tadilat veya ilave yapılmak istenmesi halinde, 23 üncü madde doğrultusunda Valilikten izin alınması şarttır.

Yeni kaynak ilave edilmesi suretiyle suyun izninde belirtilen niteliğinin değişmesi halinde, mevcut izin iptal edilerek yeni tarih ve sayı ile izin belgesi tanzim edilir.

İthal ve İhraç İzni

Madde 42 — Bu Yönetmelikte belirtilen hüküm ve şartlara uygun olan kaynak ve içme sularının ithalinde ve ihracında, bu konulardaki düzenlemelere göre hareket edilir. Ancak, bu Yönetmelik hükümlerine uymayan kaynak ve içme sularının ithaline, yurtiçinde satışına ve tüketime sunulmasına izin verilmez.

Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesi gereği birden fazla ticari isim ile aynı kaynaktan su dolumu yapılmaması esastır. Ancak, Müdürlüğün özel izni ile izinli sulardan üçüncü ülkelere ihracat amacı ile kendi adına veya başka firma adına farklı bir ticari isim ile dolum yapılabilir. Bu madde uyarınca dolum yapacak üreticilerin Ek-6 da yer alan form doğrultusunda Valiliğe bildirimde bulunarak izin alması zorunludur.

İhraç edilen sularda 31 inci maddede belirtilen raf ömrü şartı aranmaz.”

İsim Karışıklığının Önlenmesi

Madde 43 — Kaynak ve içme sularının kontrollerinde herhangi bir karışıklığa meydan vermemek ve tüketicinin yanılsamasını veya aldatılmasını önlemek için; ayrı işletmelerden elde edilen kaynak ve içme sularına aynı isim altında satış izni verilmemesi esastır. Ancak aynı işletmeci tarafından ayrı yerlerde üretilen kaynak ve içme sularına tek bir ticari isim ile satış izni talep edilirse etiket üzerinde suyun ismine, üretildiği yerin veya kaynağın ismini yansıtan bir ticari tanımlama eklenmesi veya 34 üncü madde uyarınca kaynağın isminin veya çıkartıldığı yerin isminin, suyun ticari tanımlamasının en az bir buçuk kat büyüklüğünde yazılması şartı ile izin verilebilir.

İsim karışıklığının önlenmesi için suyun adıyla ilgili olarak marka tescil belgesi, marka tescil belgesi yok ise Türk Patent Enstitüsü Başkanlığına müracaatına dair belgenin noter onaylı suretinin işletme izni aşamasında ibrazı gerekir.

Tesislerin Dezenfeksiyonu

Madde 44 – Su tesislerinde genel hijyen kaidelerine uyulması esas olup, kaptaj, maslak, depo, imlahane ve su dolumunda kullanılan makinelerin su ile temas eden bölümlerinin üçer aylık periyotlarda bakımı ve dezenfeksiyonu işletmecilerce yapılır veya yaptırılır. Gerekli görülürse tesisler Müdürlüğün gözetiminde dezenfekte ettirilir. Dezenfeksiyon işlemlerinde Kurumdan izinli dezenfektanların kullanılması zorunludur.

Bakım ve dezenfeksiyon sırasında yapılan işlemler ile kullanılan sarf malzemelerine ait bilgilerin kayıtları işletmeci tarafından tutulur ve denetimlerde ibraz edilir.

Ambalaj Atıkları

Madde 45 — Su dolumunda kullanılan kap ve kapakların atıkları bağımsız bir üniteye muhafaza edilir.

Plastik ve benzeri dönüşsüz kaplara dolum yapılan işletmelerde, kullanılmış kapların bulundurulması ve depolanması yasaktır.

Her ne amaçla olursa olsun, imlahanede kullanılmış kapak bulundurulamaz.

Denetim ve İzleme

Madde 46 – Kaynak ve içme sularına ait tesisler senede bir defa Kurumca, üçer aylık periyotlarla da Müdürlükçe denetlenir. Kurumca ve Müdürlükçe yapılan denetimlerde suyun kalitesini olumsuz yönde etkilemeyecek fiziksel değişiklikler ile izin verildiği sıradaki şartlarda bir değişikliğe sebebiyet vermeyecek eksikliklerin tespit edilmesi durumunda eksikliklerin tamamlanması için en fazla onbeş gün süre verilir. Bu süre sonunda gerekli şartları sağlamayan

tesisler hakkında yasal işlem yapılır. Tüketime sunulan kaynak ve içme suları ise denetim izlemesine, kontrol izlemesine ve piyasa kontrolüne tabi tutulur.

Numuneler, nihai dolum yerinden alınır. Ancak herhangi bir kontaminasyonun olması durumunda dolum yerinin dışındaki noktalardan da gerekli önlemler aldırılarak numuneler alınabilir.

Suyun naklinde kullanılacak araçlar ve su satış yerleri için belediye sınırları ve mücavir alanları içinde ilgili belediyeden, belediye mücavir alanları dışında ise il özel idaresinden izin alınır. Piyasaya arz edilen suların, İşyeri Açma ve Çalışma İzin Belgesi bulunmayan yerler ile tüpgaz, otogaz, petrol ve petrol ürünleri depolama ve dağıtım yapılan yerlerde; suyun fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik özelliğini olumsuz yönde değiştirebilecek ısı, ışık, toz, duman, yağış gibi olumsuz şartlara açık ortamlarda satışı ve depolanması yapılamaz. Üretici firma suyun üretiminden tüketiciye ulaşmasına kadar tüm aşamalarda suyun kalitesinden sorumludur ancak, bu durum satış yerinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

İşletmeciler çalışma saatlerine yönelik olarak bir program hazırlar ve bu programı bir önceki ayın 15 ine kadar, polikarbonat damacana ve diğer ambalajlar için ayrı olacak şekilde günlük üretim miktarlarını izleyen ayın 15 ine, yıllık üretim miktarlarını ise takip eden yılın Ocak ayı sonuna kadar Müdürlüğe bildirir. Bildirilen çalışma saatleri dışında çalışılması halinde durum bir hafta öncesinden Müdürlüğe bildirilir. Aksi halde tesisin faaliyeti en az bir hafta süre ile durdurulur. Suların denetim izlemeleri ile kontrol izlemeleri bu bildirimler doğrultusunda Müdürlükçe Ek-2 Tablo B2 uyarınca programlanır.

Denetleme izlemesinin amacı; bu Yönetmeliğin Ek-1 (a) ve (b)'deki bütün parametrik değerlere uyulup uyulmadığını belirlemek için gerekli verileri temin etmektir. Sular Ek-1 (a) ve (b)'de belirtilen parametreler ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen bütün parametreler denetleme izlemesine tabi tutulur. Müdürlük gerekli gördüğü taktirde Ek-1 (c) ve (d)'de yer alan parametreleri de denetleme izlemesine dahil edebilir.

Denetleme izlemesi için belirlenen program doğrultusunda müdürlük tarafından numune alınarak analizleri yapılmak üzere 18 inci maddede belirtilen laboratuvarlara gönderilir. Analiz ücretlerinin ödenmesi 38 inci madde gereği işletmecinin sorumluluğundadır.

Kontrol izlemesinin amacı; kaynak suları ve içme sularının Ek-2 Tablo A'da sayılan parametrelerin Ek-1'de yer alan değerlerine uyup uymadığını belirlemek amacıyla, suyun organoleptik ve mikrobiyolojik kalitesi ve aynı zamanda içme sularında dezenfeksiyon yapılması durumunda, bu dezenfeksiyonun etkili olup olmadığı hakkında düzenli bilgi sağlamaktır. Müdürlükçe hazırlanan program gereği kontrol izlemelerinde Müdürlükçe suyun nihai tüketime sunulacağı dolum yerinden numune alınarak Ek-2 Tablo A'da yer alan parametreler için analizler yaptırılarak analiz sonuçları Kuruma bildirilir.

Kontrol izlemesi için belirlenen program doğrultusunda Müdürlük tarafından numune alınarak analizleri yapılmak üzere 18 inci maddede belirtilen laboratuvarlara gönderilir. Analiz ücretlerinin ödenmesi 38 inci madde gereği işletmecinin sorumluluğundadır.

Denetim ve Kontrol İzlemelerine yönelik analizler için Kurumun kendi laboratuvarları dışında aynı laboratuvara hem Kontrol İzleme, hem de Denetim İzleme yetkisi verilmez.

Numuneler, yıl boyu tüketilen suyun kalitesini yansıtacak şekilde alınır. Ancak suların, Ek-1 (a) ve (b)'de belirtilen parametre değerleri ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen parametre değerlerine uyumsuzluğunun tespit edilmesi halinde, kirliliğin boyutlarının ve düzeltici önlemlerin etkinliğinin tespiti amacıyla, 11 inci madde uyarınca izleme programı dışında ilave denetleme izlemesi talep edilebilir. Bu madde gereği uygun çıkmayan sular 48 inci madde uyarınca takibe alınır.

Kaynak sularının ve içme sularının bu Yönetmelikte yer almayan parametreler yönünden kirlenmesinin ve bu kirlenmenin insan sağlığına potansiyel bir tehlike oluşturmamasının muhtemel olması halinde, bu Yönetmelikte bulunmayan maddeler ve mikroorganizmalar için ayrı izleme yapılır; izleme sonuçlarına göre gerekli tedbirler alınır.

Piyasaya sunulan kaynak ve içme sularından üçer aylık periyotlar halinde numuneler alınarak kontrol izlemesi parametreleri ile arsenik, florür, bromat ve bromoform parametreleri yönünden analizleri yaptırılır. Analiz sonuçları Yönetmelikte yer alan parametrik değerlere göre değerlendirilir. Uygun çıkmayan suların analiz ücretlerini işletmeci öder.

İçme sularında dezenfeksiyon yapılması halinde, dezenfeksiyonun etkinliği doğrulanır. Yan ürünlerden kaynaklanan kirlenmenin önlenmesi için; dezenfeksiyondan taviz verilmeksizin dezenfeksiyon dozu düşük tutulur ve gerekli bütün tedbirler alınır.

Parametrelerin analiz özellikleri için Ek-3'te belirtilen şartlara uyulur.

Ek-3 (1)'de belirtilen metotlardan farklı bir metot kullanılması durumunda, sonuçları Ek-3 (1)'de belirlenen metotlarla elde edilenler kadar güvenilir olmalıdır; söz konusu metot ve eşdeğerliği hakkında Kurumun bilgilendirilmesi ve onayı gerekir. Bu madde uyarınca farklı metot kullanılması halinde Komisyona bilgi verilir.

Ek-3 (2) veya (3)'te yer alan parametreler için söz konusu bölümlerde belirlenen gerekliliklere uymak şartıyla herhangi bir metot kullanılabilir. Ek-3 (2)'de yer alan parametrelerin analizi için kullanılan analiz metotlarının performans karakteristikleri bu bölümde yer alan performans karakteristiklerine uymalıdır.

Her ne suretle olursa olsun; izinli bir suya başka su kattıkları, aynı kaynaktan farklı bir isimle kendisi veya başka gerçek veya tüzel kişi adına su dolumu yapıldığı, ruhsat verildiği sıradaki şartları kaybettiği tespit edilenlerin izinleri iptal edilir. İzni iptal edilen suyun ismi bir daha kullanılamaz.

Kaynak, depo ve imlahane gibi üniteler de dahil olmak üzere suyun geçtiği her aşama Kurum ve Müdürlükçe elektronik izlenebilir. İşletmeciler izleme için Kurumca oluşturulan veri toplama sistemine entegrasyonu sağlar. Elektronik izlemeye yönelik usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

Laboratuvar

Madde 47 —Kaynak suyu ve içme suyu tesislerinde dolumu yapılan suyun günlük analizini yapmak amacıyla, su analizi yapabilen laboratuvar teknisyeni veya laboratuvar konusunda eğitim almış ön lisans veya lisans düzeyinde bir teknik elamanın sorumluluğunda total jerm, koliform, E. coli, nitrat, nitrit, amonyak ve pH parametreleri yönünden analizleri yapılacak bir laboratuvar bulunmalıdır. İşletmeciler kaynak suları ve içme sularına ait analiz raporlarını her parti için dosyalarda saklamakla mükelleftir. Üretilen parti miktarı işletmeciler tarafından kayıt altına alınır ve bu sular, tesise ait laboratuvardaki analizleri sonuçlanmadan tüketicilere satılamaz

Bu laboratuvarda günlük analizleri kaydetmek üzere müdürlükçe mühürlenmiş ve onaylanmış bir defter bulundurulur.

Yapılan denetimlerde bu defter incelenir ve ruhsata esas analiz sonuçları ile günlük analiz sonuçları karşılaştırılır.

Ayrıca işletmeciler suya ait iletkenlik, pH, debi gibi parametreleri elektronik olarak izleyebileceği sistemi oluşturur.

Uygun Çıkmayan Suların Takibi

Madde 48 – Denetim izlemelerinde Ek-1 (a) ve (b)'de yer alan parametre değerleri ya da şartlarının ihlali halinde düzeltici önlemlerin işletmecilerce alınması derhal sağlanır.

Ek-1 (c)'de yer alan parametreler ile Ek-1 (d)'de yer alan “toplam gösterge dozu” ve “trityum” parametrelerinin değerlerinin ya da şartlarının ihlali halinde, bu ihlalin insan sağlığı için herhangi bir risk oluşturup oluşturmayacağı değerlendirilir. İnsan sağlığını korumak amacıyla gerekli olması halinde su kalitesini iyileştirmek için gerekli düzeltici önlemlerin işletmecilerce alınması sağlanır.

Denetim ve kontrol izlemelerinde suların 18 inci maddede belirtilen laboratuvarlarda yapılan analizlerinde bu Yönetmelikte öngörülen parametrelerdeki sınırların dışına çıkıldığının görülmesi halinde, yedi günden fazla olmamak üzere yeterli süre verilerek düzeltici önlemleri alması

hususunda işletme uyarılır. Bu süre içerisinde tesiste su dolumu yapılamaz ve piyasaya arz edilemez. Ancak, test seviyesinde üretim yapılır ve numune alınarak analizleri yaptırılır. Alınan tedbirler sonunda tekrar alınan numunenin bu Yönetmeliğe uygun olması halinde üretime izin verilir ve bir ay süre ile haftalık izlemeye alınır. Uygunsuz parametre veya parametreler yönünden dört defa yapılan denetim ve analiz sonuçlarının bu Yönetmeliğe uygun olması halinde, normal izleme periyoduna dönülür.

Piyasa denetimlerinde alınan numunelerde herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmesi halinde, tesis sahipleri aynı parti veya seri nolu suları toplatıp Müdürlüğün denetiminde imha etmekle yükümlüdür. Uygunsuz ürün, denetimi yapan Müdürlüğün görev ve sorumluluk alanında üretilmiş ise tesiste gerekli inceleme yapılır. Uygunsuz ürün başka ilde üretilmiş ise durum derhal o ilin Müdürlüğüne ve üretici firmaya bildirilir.

Tesis sahipleri, aykırılık tespit edilen aynı seri numaralı sularını toplatıp Müdürlüğün denetiminde imha etmekle yükümlüdür.

Mikrobiyolojik parametrelerin analizlerinde analiz sonuçlarına itiraz edilemez.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Düzenleme Yetkisi, Müeyyideler ve Son Hükümler

Düzenleme Yetkisi

Madde 49 — Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasına yönelik olarak bilimsel gelişme ve çalışmalar da dikkate alınarak Kurumca diğer alt düzenlemeler yapılabilir.

Müeyyideler

Madde 50 – Bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılan piyasa denetimleri ile ilgili hususlarda 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunda, diğer hususlara aykırı hareket edenler hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda öngörülen idari yaptırımlar uygulanır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 51 —18 /10/1997 tarihli ve 23144 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İçilebilir Nitelikteki Suların İstihsalı, Ambalajlanması, Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 — 18/10/1997 tarihli ve 23144 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İçilebilir Nitelikteki Suların İstihsalı, Ambalajlanması, Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda doğal kaynak sularına ve içme sularına verilen fason dolum izinleri bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl sonra iptal edilmiş sayılır.

Geçici Madde 2 — İnsani Kullanım Amaçlı Suların Kalitesine Dair 98/83/EC sayılı Konsey Direktifi ile Doğal Mineralli Sular İçin Konsantrasyon Limitleri ve Etiketleme Bilgileri Hakkında Liste Oluşturulması ve Doğal Mineralli Suların ve Kaynak Sularının Ozonla Zenginleştirilmiş Hava İle İşleme Tabi Tutulmasının Şartlarını Belirleyen 16/05/2003 tarihli ve 2003/40/EC Sayılı Konsey Direktifine paralel olarak uyumlaştırılması yapılan parametreler için uyum süresi 31/12/ 2006 tarihine kadar uzatılmıştır.

Geçici Madde 3 —18/10/1997 tarihli ve 23144 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İçilebilir Nitelikteki Suların İstihsalı, Ambalajlanması, Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda izin verilen kaynak, içme, işlenmiş içme ve işlenmiş kaynak suyu işletmecileri, izinlerini 31/12/2007 tarihine kadar uyumlaştırmak zorundadır.

Geçici Madde 4 – Bu madde yürürlüğe girmeden önce alınan tesis ve işletme izinleri geçerlidir.

İşletme ruhsatları ve etiketleri 1 yıl içerisinde bir defaya mahsus olmak üzere ücretsiz olarak Valiliklere müracaat edilerek değiştirilir.

Uyumlaştırma işlemlerinin tamamlanması

GEÇİCİ MADDE 5 – Daha önce izin verilen kaynak ve içme suyu işletmeleri, üretim izinlerini, analiz sertifikalarını ve etiketlerini 31/12/2013 tarihine kadar uyumlaştırmak zorundadır. Bu tarihe kadar uyumlaştırma işlemlerini tamamlamayan işletmelerin faaliyeti durdurulur. Bu

nedenle faaliyeti durdurulan işletmelerin 31/12/2014 tarihine kadar uyumlaştırma işlemlerini tamamlayamamaları halinde üretim izinleri iptal edilir.”

“Takip sistemlerinin uygulanması

GEÇİCİ MADDE 6 – Daha önce izin verilen kaynak ve içme suyu işletmeleri kapların yıkanmasında kullanılan yıkama suyu sıcaklığını ölçmek için oluşturacakları elektronik takip sistemi, elektronik takip sisteminin usul ve esaslarının belirlenmesini müteakip bir yıl içinde; damacana takip sistemini ise damacana takip sisteminin usul esaslarının belirlenmesini müteakip üç yıl içinde hayata geçirir.”

MADDE 39 – Aynı Yönetmeliğin Ek-1, Ek-2, Ek-3, Ek-4, Ek-5 ve Ek-6’sı ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 40 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 41 – Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

PARAMETRELER VE SINIR DEĞERLERİ

EK -1

a) Mikrobiyolojik parametreler

İçme-Kullanma Suları için:

Parametre	Parametrik değer (sayı/100 ml)
Escherichia coli (E. coli)	0
Enterokok	0
Koliform bakteri	0

İçme Suları için:

Parametre	Parametrik değer
E. coli	0/250 ml
Enterokok	0/250 ml
Koliform bakteri	0/250 ml
P. aeruginosa	0/250 ml
Anaerob sporlu sülfid redükte eden bakteriler	0/50ml
Patojen Stafilokoklar	0/100ml
Kaynaktan alınan numunede maksimum: 22 °C’de koloni sayımı 37 °C’de koloni sayımı İmlâhanede ambalajlandıktan sonra alınan numunede; 22 °C’de koloni sayımı 37 °C’de koloni sayımı Piyasada satılan ambalajlı sulardan alınan numunede maksimum: 22 °C’de koloni sayımı 37 °C’de koloni sayımı	20/ml 5/ml 100/ml 20/ml İmlâhane için belirlenen sınır değer on katını geçemez.
Parazitler	0/5 L

Kaynak Suları için:

Parametre	Parametrik değer
E. coli	0/250 ml
Enterokok	0/250 ml
Koliform bakteri	0/250 ml
P. aeruginosa	0/250 ml
Anaerob sporlu sülfid redükte eden bakteri	0/50 ml
Patojen Stafilokok	0/100 ml
Kaynaktan alınan numunede maksimum: 22 °C'de koloni sayımı 37 °C'de koloni sayımı	20/ml 5/ml
İmlâhanede ambalajlandıktan sonra; 22 °C'de koloni sayımı 37 °C'de koloni sayımı Piyasada satılan ambalajlı sulardan alınan numunede maksimum: 22 °C'de koloni sayımı 37 °C'de koloni sayımı	100/ml 20/ml İmlâhane için belirlenen sınır değer on katını geçemez.
Parazitler	0/5 L

b) Kimyasal Parametreler

Parametre	Parametrik değer	Birim	Notlar
Akrilamid	0.1	µg/L	Not 1 ve 2
Antimon	5.0	µg/L	
Arsenik	10	µg/L	
Benzen	1.0	µg/L	
Benzo (a) piren	0,010	µg/L	
Bor	1	mg/L	
Bromat	10	µg/L	
Kadmiyum	5,0	µg/L	
Krom	50	µg/L	
Bakır	2	mg/L	Not 3
Siyanür	50	µg/L	
1,2-dikloretan	3,0	µg/L	
Epikloridin	0,10	µg/L	Not 1 ve 2
Florür	1,5	mg/L	
Kurşun	10 (içme-kullanma suları için 31 Aralık 2012 tarihine kadar 25 µg/L olarak uygulanır)	µg/L	Not 3 ve 4
Cıva	1,0	µg/L	Not 2
Nikel	20	µg/L	Not 3
Nitrat	50	mg/L	Not 5
Nitrit	0,50	mg/L	Not 5
Pestisitler	0,10	µg/L	Not 2, 6 ve 7
Toplam pestisitler	0,50	µg/L	Not 2, 6 ve 8

Polisiklik aromatik hidrokarbonlar	0,10	µg/L	Belli bileşiklerin konsantrasyonları toplamı; Not 9
Selenyum	10	µg/L	Not 2
Tetrakloreten ve trikloreten	10	µg/L	Belli parametrelerin konsantrasyonları toplamı
Trihalometanlar-toplam	100 (içme-kullanma suları için 31 Aralık 2012 tarihine kadar 150 µg/L olarak uygulanır)	µg/L	Belli bileşiklerin konsantrasyonları toplamı; Not 10
Vinil Klorür	0,50	µg/L	Not 1 ve 2

Not 1: Bu parametrik değer; suyla temas eden polimerden kaynaklanan sudaki monomer kalıntılarının konsantrasyonunu ifade eder.

Not 2: İzinli kaynak ve içme suyu tesislerinde bu parametrelerin yılda bir kez izlenmesi yeterlidir.

Not 3: Bu değer yeterli örnekleme metoduyla musluktan alınan içme-kullanma sularından alınacak su numunelerine ve yine tüketici tarafından içilen, haftalık ortalama değeri temsil eden içme-kullanma amaçlı sulardan alınacak su numunelerine uygulanır. Örnekleme ve izleme metotları, 10 uncu maddenin dördüncü fıkrasına uyumlu olarak uygulanır. Kurum, bu parametrelere ilişkin, insan sağlığı üzerinde olumsuz etkiye neden olabilecek izleme ve analiz sonuçları değerlerinin en üst düzeye ulaştığı dönemleri dikkate alır.

Not 4: Kurşun parametresi için belirtilen değerlere uyum sağlamak amacı ile verilen süre boyunca insani tüketim amaçlı suların kurşun miktarını mümkün olduğu kadar azaltmak için bütün tedbirlerin alınması sağlanır.

Bu değere uyumun sağlanmasına yönelik önlemlerin alınması sırasında Kurum, içilebilir nitelikteki sularda kurşun miktarının en yüksek olduğu yerlere öncelik vermelidirler.

Not 5: Kurum, kullanılmış su arıtma işleminde $[nitrat]/50 + [nitrit]/3 \leq 1$ formülünü esas alınır ve nitrat (NO₃) ve nitrit (NO₂) miktarları için mg/L birimi kullanılır. Nitritler için de 0,10 mg/L değerine uyulur.

Not 6: Pestisitler;

Organik insektisitler (böcek öldürücüler),
Organik herbisitler (bitki öldürücüler),
Organik fungusitler (mantar öldürücüler),
Organik nematositler (solucan, kurt öldürücüler),
Organik akarisitler,
Organik algisitler (yosun öldürücüler),
Organik rodentisitler (kemirici öldürücüler),
Organik slimisitler (balçık, salgı öldürücüler) ile,
bunlarla bağlantılı ürünleri (diğerlerinin yanı sıra, büyüme kontrol edicileri) ve bunların ilgili metabolitlerini, parçalanma yada reaksiyon ürünlerini ifade eder.

Söz konusu pestisitlerden suda bulunması muhtemel pestisitler izlenir.

Not 7: Parametrik değer her bir pestisit için uygulanır. Aldrin, dieldrin, heptaklor ve heptaklor epoksit için parametrik değer 0,030 µg/L'dir.

Not 8: “Toplam pestisitler” izleme süreci içinde tespit edilen ve sayılan her bir pestisitinin toplamını ifade eder.

Not 9: Belirtilen bileşikler şunlardır:

Benzo (b) floranten,
Benzo (k) floranten,
Benzo (ghi) perilen,
İndeno (1,2,3- cd) piren

Not 10: Belirtilen bileşikler şunlardır: kloroform, bromoform, dibromoklorometan, bromodiklorometan.
9 uncu maddenin (c) bendinde belirtildiği üzere, mümkün olan hallerde, dezenfeksiyondan ödün vermemek kaydıyla trihalometanlar için Ek-1 (b)’de belirtilen parametre değerinden daha düşük bir değer elde etmek hedeflenir.

c) Gösterge parametreleri

Parametre	Parametrik Değer	Birim	Notlar
Alüminyum	200	µg/L	
Amonyum	0,50	mg/L	
Klorür	250	mg/L	Not 1
C. perfringens (sporlular dahil)	0	sayı/100 ml	Not 2
Renk	Tüketicilerce kabul edilebilir ve herhangi bir anormal değişim yok		
İletkenlik	2500	20 °C’de µS/cm ₁	Not 1
pH	≤ 9,5-6,5≤	pH birimleri	Not 1 ve 3
Demir	200	µg/L	
Mangan	50	µg/L	
Koku	Tüketicilerce kabul edilebilir ve herhangi bir anormal değişim yok		
Oksitlenebilirlik	5,0	mg/L O ₂	Not 4
Sülfat	250	mg/L	Not 1
Sodyum	200	mg/L	
Tat	Tüketicilerce kabul edilebilir ve herhangi bir anormal değişim yok		
22 °C’de koloni sayımı	Anormal değişim yok		Not 11
Koliform bakteri	0	Sayı/100 ml	Not 5
Toplam Organik Karbon (TOC)	Anormal değişim yok		Not 6
Bulanıklık	Tüketicilerce kabul edilebilir ve herhangi bir anormal değişim yok		Not 7

d) Radyoaktivite

Parametre	Parametrik değer	Birim	Notlar
Trityum	100	Bq/L	Not 8 ve 10
Toplam gösterge dozu	0,10	mSv/yıl	Not 9 ve 10

Not 1: Su aşındırıcı olmamalıdır.

Not 2: Suyun yüzeyden alınmaması ya da yüzey suyundan etkilenmemesi halinde bu parametrenin ölçülmesi gerekmez. Suyun parametrik değere uymaması halinde, Kurumun tedarik edilen suda patojen mikroorganizmalar (rneğin cryptosporidium) bulunmasından kaynaklanan insan sağlığına yönelik potansiyel bir tehlike olmadığını belirlemek için araştırması gerekir.

Not 3: şişelere ya da kaplara konulan sular için minimum pH değeri 4.5 olarak belirlenebilir.

Not 4: TOC parametresinin analiz edilmesi halinde bu parametrenin ölçülmesi gerekli değildir.

Not 5: şişelere ya da kaplara konulan su için birim sayı/250 ml'dir.

Not 6: Günde 10.000 m³'ten az su verilmesinde bu parametrenin llmesine gerek yoktur.

Not 7: Yüzeysel suyun arıtılması durumunda Kurum, arıtılmış sudaki bulanıklığın 1.0 NTU (Nephelometrik bulanıklık nitesi) değerini aşmamasına dikkat eder.

Not 8: İzleme aralıkları daha sonra Ek-2'de belirlenir.

Not 9: Trityum, potasyum –40, radon ve radonun bozunmasından oluşan ürünler hariç; izleme frekansları, izleme metotları ve izleme noktaları için en doğru yerler daha sonra Ek-2'de belirtilecektir.

Not 10: İzleme frekansları hakkında Not 8'de öngörülen teklifler ve Ek-2'de yer alacak olan ve Not 9'da belirtilen izleme frekansları, izleme metotları ve izleme noktaları için en uygun yerler, Birliğin bu konudaki düzenlemeleri dikkate alınarak belirlenecektir.

Kurum, diğer izlemelere dayalı olarak, hesaplanan toplam gösterge dozu veya trityum düzeylerinin parametrik değerin çok altında olduğunu belirlemesi halinde, içme-kullanma suyunu trityum veya toplam gösterge dozunu hesaplanmasına esas teşkil eden radyoaktivite açısından izlemeyebilir. Böyle bir durumda bu kararının gerekçelerini, diğer izlemelerden elde edilen sonuçlarla birlikte, Komisyona bildirir.

Not 11: İçme-kullanma suyunda bir yıl boyunca alınan numunede tespit edilen koloni sayısının ortalamasının on katını ifade eder. Kaynak ve içme sularında ise suyun kaynağında veya imlahanesinde tespit edilen koloni sayısının on katını ifade eder.

İZLEME

Analizi Yapılacak Parametreler

1) Kontrol için izleme:

Kontrol izlemesinin amacı; insani kullanım amaçlı suyun bu Yönetmelikteki parametrik değerlere uyup uymadığını belirlemek amacıyla, tüketime verilen suyun organoleptik ve mikrobiyolojik kalitesi ve aynı zamanda içme-kullanma suyu arıtım yapılması durumunda, bu arıtımın (özellikle dezenfeksiyon) etkili olup olmadığı hakkında düzenli bilgi sağlamaktır.

Kontrol izlemesinde Tablo A'da yer alan parametrelerin mutlaka dikkate alınması gereklidir. Kurum bu listeye uygun gördüğü diğer parametreleri de ekleyebilir.

Tablo A. Kontrol izleme parametreleri.

İçme-Kullanma Suları	İçme Suları	Kaynak Suları*	Notlar
Renk	Renk	Renk	
Bulanıklık	Bulanıklık	Bulanıklık	
Koku	Koku	Koku	
Tat	Tat	Tat	
İletkenlik	İletkenlik	İletkenlik	
Hidrojen iyonu konsantrasyonu (pH)	Hidrojen iyonu konsantrasyonu (pH)	Hidrojen iyonu konsantrasyonu (pH)	
Nitrit			Not 3
Amonyum	Amonyum	Amonyum	
Alüminyum	Alüminyum		Not 1
Demir	Demir		Not 1
C. perfringens (Sporlar dâhil)	C. perfringens (Sporlar dahil)	C. perfringens (Sporlar dahil)	Not 2
E. coli	E. coli	E. coli	
Koliform bakteri	Koliform bakteri	Koliform bakteri	
	P. aeruginosa	P. aeruginosa	
	22 ve 37 °C'de koloni sayımı	22 ve 37 °C'de koloni sayımı	

*Kaynak sularında, demir, kükürt, mangan ve arseniğin ozonla zenginleştirilmiş hava kullanılarak ayrıştırılması halinde, ozon, bromat ve bromoform parametrelerine, aktif alüminyum kullanılarak florürün ayrıştırılması halinde florür parametresine de bakılır.

Not 1: Yalnızca arıtmada kullanıldığında gereklidir. Diğer tüm durumlarda, parametreler denetleme izlemesine dâhil edilir.

Not 2: Suyun sadece yüzey suyundan alınması ya da yüzey suyundan etkilenmesi halinde gereklidir. Diğer tüm durumlarda, parametreler denetleme izlemesine dâhil edilir.

Not 3: Dezenfeksiyon yöntemi olarak kloraminasyon kullanıldığında gereklidir. Diğer tüm durumlarda, parametreler denetleme izlemesine dâhil edilir.

2) Denetleme İzlemesi:

Denetleme izlemesinin amacı; bu Yönetmelikteki bütün parametrik değerlere uyulup uyulmadığını belirlemek için gerekli verileri temin etmektir. Sular Ek-1 (d)'deki 8, 9 ve 10 uncu notlara tabi olan radyoaktivite ile ilgili parametreler ve herhangi bir parametrenin belirli bir süre boyunca, parametrik değerinin ihlaline yol açacak miktarlarda bulunmayacağını yetkili otoritelerce belirlendiği parametreler dışında, Ek-1 de belirtilen parametreler ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen bütün parametreler için denetleme izlemesine tabi tutulur.

Tablo B1. Bir dağıtım şebekesinden ya da bir tankerden sağlanan ya da gıda üretiminde kullanılan içme-kullanma amaçlı su için minimum numune alma ve analiz sıklığı.

Bir su şebekesi bölgesi içinde her gün dağıtılan ya da üretilen suyun miktarı (m ³) (Not 1 ve 2)	Her yıl için kontrol izlemesi sayısı (Not 3, 4 ve 5)	Her yıl için denetleme izlemesi sayısı (Not 3 ve 5)
≤100	2	1
(>100)-(≤1000)	4	1
(>1000)-(≤10 000)	4 1000 m ³ üzerindeki her 1000 m ³ /gün için 3 kontrol izlemesi daha ilave edilecektir.	1 1000 m ³ üzerindeki her 3300 m ³ /gün için 1 denetim izlemesi daha ilave edilecektir.
(>10 000)-(≤100 000)	31 10.000 m ³ üzerindeki her 1000 m ³ /gün için 3 kontrol izlemesi daha ilave edilecektir.	3 10.000 m ³ üzerindeki her 10 000 m ³ /gün için 1 denetim izlemesi daha ilave edilecektir.
>100.000	301 100.000 m ³ üzerindeki her 1000 m ³ /gün için 3 kontrol izlemesi daha ilave edilecektir.	10 100.000 m ³ üzerindeki her 25 000 m ³ /gün için 1 denetim izlemesi daha ilave edilecektir.

Not 1: Bir su şebekesi bölgesi içme-kullanma suyunun bir ya da daha fazla kaynaktan geldiği ve içindeki su kalitesinin yaklaşık olarak aynı olduğu coğrafi bölgedir.

Not 2: Miktarlar bir takvim yılı üzerinden ortalama olarak hesaplanır. Müdürlük minimum sıklığı, 200 L/gün/kişi olarak varsaymak kaydıyla, su miktarı yerine bir su şebekesi bölgesindeki nüfusun sayısını kullanarak belirleyebilir.

Not 3: Aralıklı olarak kısa dönem su verilmesi halinde tankerlerle dağıtılan suyun izleme sıklığı Müdürlük tarafından kararlaştırılır.

Not 4: Ek-1'de yer alan parametreler için, Müdürlük tabloda belirtilen numune ve parametrelerin sayısını aşağıdaki hususlara göre gözden geçirebilir.

(a) En azından birbirini izleyen iki yıl boyunca alınan numunelerin analiz sonuçları değişmez veya Ek-1'de belirtilen limitlerden belirgin biçimde daha iyi ise,

(b) Suyun kalitesinin bozulmasına neden olacak olası bir faktör yoksa azaltabilir.

Bu sayı tabloda belirtilen numune sayısının % 50'sinden az olamaz. Bu konuda Kurum bilgilendirilir.

Not 5: Numunelerin sayısı zaman ve yer bakımından mümkün olduğu kadar eşit dağılmış olmalıdır.

Tablo B2. Satış amacıyla ambalajlanan suların minimum numune alma ve analiz sıklıkları.

Her bir gün için satışa sunulmak üzere şişede ya da kapta üretilen suyun miktarı (m ³) (Hacimler, takvim yılına göre alınmış ortalama değerlerdir).	Her yıl için kontrol izlemesi sayısı	Her yıl için denetim izlemesi sayısı
≤10	1	1
(>10)-(≤60)	12	1
>60	12 60 m ³ üzerindeki her 5 m ³ /gün için 1 kontrol izlemesi daha ilave edilir.	1 60 m ³ üzerindeki her 100 m ³ /gün için 1 denetim izlemesi daha ilave edilir.

EK-3**PARAMETRELERİN ANALİZ ÖZELLİKLERİ**

Kurum, numunelerin analizinde akredite olmuş ve analitik kontrol sistemine sahip, denetim yetkileri yetkili kuruluşlarca onaylanmış bağımsız kişi veya kurumlarca belirli aralıklarla denetlenen laboratuvarlar arasından, Kurumca yetki verilecek laboratuvarları tercih eder.

1) Analiz Metotlarının Belirleneceği Parametreler

Aşağıda belirtilen mikrobiyolojik parametrelere, yine aşağıda belirtilen analiz metodu uygulanabileceği gibi 10 uncu maddenin yedinci, sekizinci ve dokuzuncu fıkralarındaki hükümlere uyulması kaydıyla alternatif metotlar da kullanılabilir.

Koliform bakteri ve E. coli (TS EN ISO 9308-1)
 Enterokok (TS EN ISO 7899-2)
 P. aeruginosa (TS EN ISO 16266)
 Total jerm sayımı 22 °C ve 37 °C’de koloni sayımı (TS EN ISO 6222)
 C. perfringens (sporlar dahil)

Analizi yapılacak su, membran filtrasyona tabi tutularak m-CP agara ekim yapılır 44±1°C’de anaerobik ortamda 21±1 saatlik inkübasyona tabi tutulur. Inkübasyon sonrası 20-30 saniye süresince amonyum hidroksit buharına tutularak pembe ya da kırmızıya dönen opak sarı koloniler sayılır.

m-CP agar’ın bileşiminde aşağıdaki maddeler bulunur:

Triptoz	30 g
Maya ekstresi	20 g
Sakkaroz	5 g
L-sistin hidroklorür	1 g
MgSO ₄ .7H ₂ O	0,1 g
Brom kresol purple	40 mg
Agar	15 g
Distile su	1 000 ml

Çözülerek hazırlanan kimyasal maddelerin pH'sı 7.6'ya ayarlanır, otoklavda 121 °C'de 15 dakika sterilize edilir ve orta sıcaklığa gelince aşağıdaki maddeler ilave edilir.

D-siloserin	400 mg
Polimiksin B sülfat	25 mg
Indoksil-D-β-glukosit (İlave edilmeden önce 8 ml steril suda çözülür)	60 mg
Filtre- sterilize edilmiş %0,5 fenolfitalein difosfat solüsyonu	20 ml
Filtre- sterilize edilmiş %4,5 FeCl ₃ .6H ₂ O	2 ml

2) Performans Karakteristiklerinin Belirlendiği Parametreler

Aşağıdaki parametreler için, kullanılan analiz metodunun belirli performans karakteristikleri en azından parametrik değere eş konsantrasyonları doğru, hassas ve belirlenen tespit limiti dâhilinde ölçülebilmelidir. Kullanılan analiz metodunun hassasiyeti ne olursa olsun sonuç en azından Ek-1 (b) ve (c)'de değerlendirilen parametre değerleri için aynı desimal sayısı kullanılarak ifade edilmelidir.

Parametreler	Parametrik değerin doğruluk yüzdesi (Not 1)	Parametrik değerin hassasiyet yüzdesi (Not 2)	Parametrik değerin deteksiyon limiti (Not 3)	Şartlar	Notlar
Akrilamid				Ürün belirleme ile kontrol edilecektir.	
Alüminyum	10	10	10		
Amonyum	10	10	10		
Antimon	25	25	25		
Arsenik	10	10	10		
Benzoprin	25	25	25		
Benzen	25	25	25		
Bor	10	10	10		
Bromat	25	25	25		
Kadmiyum	10	10	10		
Klorür	10	10	10		
Krom	10	10	10		
İletkenlik	10	10	10		
Bakır	10	10	10		
Siyanür	10	10	10		Not 4
1,2 dikloretan	25	25	10		
Epikloridin				Ürün belirleme ile kontrol edilecektir.	
Florür	10	10	10		
Demir	10	10	10		
Kurşun	10	10	10		
Mangan	10	10	10		
Cıva	20	10	20		
Nikel	10	10	10		
Nitrat	10	10	10		

Nitrit	10	10	10		
Oksitlenebilirlik	25	25	10		Not 5
Pestisitler	25	25	25		Not 6
Polisiklik Aromatik Hidrokarbonlar	25	25	25		Not 7
Selenyum	10	10	10		
Sodyum	10	10	10		
Sülfat	10	10	10		
Tetrakloreten	25	25	10		Not 8
Triklloreten	25	25	10		Not 8
Trihalometanlar-toplam	25	25	10		Not 7
Vinil klorür				Ürün belirleme ile kontrol edilecektir.	

Analiz metodu için kullanılacak hidrojen iyon konsantrasyonu için belirlenmiş performans karakteristikleri, parametre değeri 0,2 pH'ya eşit doğrulukta olmalı ve 0,2 pH hassasiyete eşit konsantrasyonları ölçebilmelidir.

Not 1 (*): Doğruluk, sistematik hatayı ve çok sayıda tekrarlanan ölçümlerin ana değeri ve gerçek değeri arasındaki farkı ifade eder.

Not 2 (*): Hassasiyet, rast gele hatayı ve genellikle (grup içinde ve gruplar arasında) ortalama etrafında dağılan sonuçların standart sapmasını ifade eder.

(*) Bu terimler daha ayrıntılı olarak ISO 5725'te tanımlanmıştır.

Not 3: Tespit limiti; düşük parametre konsantrasyonu içeren doğal bir numunenin grup içinde standart sapmasının üç katını ya da Sabit numuneden grup içinde üç kez rölatif standart sapmayı ifade eder.

Not 4: Metot tüm formlarında toplam siyanürü tayin eder.

Not 5: Oksitlendirme, asidik şartlarda, permanganat kullanılarak 100 °C'de 10 dakikada gerçekleştirilmelidir.

Not 6: Performans karakterleri her bir pestisit için ayrı uygulanır.

Not 7: Performans karakteristikleri Ek-1'deki parametre değerinin %25'i olarak belirlenmiş her bir maddeye uygulanır.

Not 8: Performans karakteristikleri Ek-1'deki parametre değerinin %50'si olarak belirlenmiş her bir maddeye uygulanır.

3) Analiz Metodunun Belirlenmediği Parametreler

Renk

Koku

Tat

Toplam organik karbon

Bulanıklık (Not 1)

Not 1: Analiz metodunda kullanılacak arıtılmış yüzey suyunun bulanıklığını izlemek için belirlenmiş performans karakteristikleri, en azından, parametre değerini %25 doğrulukta, %25 hassasiyetle ve %25 tespit limitine eşit yoğunlukta ölçülebilmelidir.

EK-4 KAYNAK SULARI VE İÇME SULARI İÇİN TESİS İZNİNE ESAS DEĞERLENDİRME FORMU

İli:

Suyun Adı:

Suyun Sahibi:

Debisi:

Tesis Adresi:

Tarih:

Kaynak/Çıkış Noktası Sayısı:

Kaynak/Çıkış Noktası Adresi:

Suyun İşleticisi:

İmla Şekilleri:

Sıra No	Bilgi ve Belgeler	Uygun
1	Su ile ilgili İl İnceleme Kurulu Ön Raporu	
2	1/1000 ölçekli koruma bölgesini gösterecek biçimde kaynak yeri plan koteleri	
3	1/50 ölçekli kaptaj projesi	
4	Kaynağın bağlantılarını, toplama odasını ve maslak gibi ünitelerini de gösteren 1/1000 ölçekli isale plan ve profili	
5	İsale hattı için kullanılacak malzemelere ait bilgi ve belgeler	
6	Kanalizasyon bulunmayan yerlerde 1/50 ölçekli fosseptik projesi ve açıklama raporu	
7	Depo kullanılacak ise 1/100 ölçekli depo projesi	
8	1/500 ölçekli imlahane projesi (Uygulanacak prosese bağlı olarak, işletmede imal edilmesi gereken dönüşsüz ambalajlar için imal yeri ile kirli ve dolu kap bekletme yeri, yıkama, doldurma ve kapaklama yeri ve diğer ilgili üniteleri gösterecek şekilde)	
9	Makine yerleşimi ile iş akımını gösterir şema	
10	Sosyal tesis ile diğer yardımcı üniteleri gösterir 1/500 ölçekli proje	
11	Bütün üniteler ile kaynak koruma alanını da gösterecek şekilde hazırlanmış genel vaziyet planı	
12	Suyun kaynağı veya kaynaklarından, çıkış noktası veya noktalarından alınacak numunelerin Ek-1 de yer alan parametrelere ait tam analiz raporları	
13	Suyun tam analiz raporları mevzuata uygun mu? (Evet / Hayır)	
14	Suyun imla şekli ile ilgili açıklama raporu	
15	Hidrojeolojik inceleme raporu	
16	Suyun bulunduğu arazinin, Kurul'ca belirlenen koruma alanını da kapsayacak şekilde tapusu, yer başka gerçek veya tüzel kişiye ait ise noter onaylı anlaşma örneği, hisseli tapularda diğer hissedarların noter onaylı muvafakati veya ilgili mahkemeden alınacak karar	
17	Suya uygulanacak üretim proseslerine ilişkin bilgi ve belgeler	
18	Yeraltından kendiliğinden çıkmayıp, teknik usullerle yer altından çıkartılan ve ticari amaçlarla kullanılan sularla ilgili mevzuatına uygun olarak İl Özel İdaresinden kiralandığına dair sözleşme	

■ Formdaki tüm bilgiler Müdürlüğümüzde muhafaza edilen dosyada mevcuttur.

■ Tesislerin dosyaları Kurumca yapılan denetimlerde istenildiğinde Kurum denetim heyetine sunulacaktır.

Tesis iznine esas bilgi ve belgelerin eksiksiz, tam ve uygun olduğu, İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğin ilgili tüm hükümlerine uyulduğu ve gerekli tedbirlerin alındığı yapılan inceleme ve tetkiklerde görülmüş olup tesis izni verilmesi tarafımızca uygun görülmüştür.

KAYNAK SULARI VE İÇME SULARI İÇİN ÜRETİM İZNİNE ESAS DEĞERLENDİRME FORMU

İli:

Suyun Adı:

Suyun Sahibi:

Suyun İşleticisi:

Tesisin Adresi:

Tarih:

Kaynak/Çıkış Noktası Adresi:

Kaynak/Çıkış Noktası Sayısı:

Debisi:

İmla Şekilleri:

Sıra No	Bilgi ve Belgeler	Uygun
1	İmlahanedden alınan su örneklerinin kimyasal analiz raporu var mı?	
2	İmlahanedden alınan su örneklerinin kimyasal analiz raporu mevzuata uygun mu? (Evet/Hayır)	
3	İmlahanedden alınan su örneklerinin mikrobiyolojik analiz raporu var mı?	
4	İmlahanedden alınan su örneklerinin mikrobiyolojik analiz raporu mevzuata uygun mu? (Evet/Hayır)	
5	Kullanılacak kap ve kapaklara ait ilgili Bakanlıktan izinli bir üretici ile yapılan hizmet sözleşmesi örneği veya hizmet alımına ait fatura örneği	
6	Kullanılacak kap ve kapaklara ait ilgili Bakanlıktan alınmış izin belgelerinin sureti (Var/Yok)	
7	Analiz raporları mevzuata uygun mu? (Evet/Hayır)	
8	İnceleme Kurulu Raporu	
	Etiket Örnekleri (Son Analiz Sonuçlarını İçeren)	
10	Marka Tescil Belgesi veya Türk Patent Enstitüsüne Başvuru Belgesi	

■ Formdaki tüm bilgiler Müdürlüğümüzde muhafaza edilen dosyada mevcuttur.

■ Tesislerin dosyaları Kurumca yapılan denetimlerde istenildiğinde Kurum denetim heyetine sunulacaktır.

■ Tesiste İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğin ilgili tüm hükümlerine uyulduğu ve gerekli tedbirlerin alındığı yapılan inceleme ve tetkiklerde görülmüş olup işletme izni verilmesi tarafımızca uygun görülmüştür.

EK- 6**KAYNAK VE İÇME SULARINDA ÜÇÜNCÜ ÜLKELERE İHRACAT AMACI İLE
KENDİ ADINA VEYA BAŞKA FİRMA ADINA FARKLI BİR TİCARİ İSİM İLE DOLUM
BİLDİRİM FORMU**

İli	:	İhraç edilecek suyun imla şekli	:
Suyun Adı	:	Tarih	:
Suyun Sahibi	:	Kaynak Sayısı	:
Suyun İşleticisi	:	Debisi	:
Suyun Adresi	:	Dolum Yapılacak İsim	:
Ruhsatlı Suyun İmla Şekli:		Suyun İhraç Edileceği Ülke	:

Sıra No	Bilgi ve Belgeler	Uygun
1	Dolum yaptıracak firma ile dolum yapacak firma arasındaki Dolum Sözleşmesinin aslı veya noter tasdikli sureti	
2	Çevre Sağlığı Değerlendirme Raporu	
3	Etiket Örneği	

- | İzin verilen şirket, ruhsat sahibi şirketse sözleşmeye gerek yoktur.
- | Formdaki tüm bilgiler Müdürlüğümüzde muhafaza edilen dosyada mevcuttur.
- | Tesislerin dosyaları Kurumca yapılacak denetimlerde istenildiğinde sunulacaktır.

Tesiste İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğin ilgili tüm hükümlerine uyulduğu ve gerekli tedbirlerin alındığı yapılan inceleme ve tetkiklerde görülmüş olup üçüncü ülkelere ihracat amacı ile kendi adına veya başka firma adına farklı bir ticari isim ile dolum izni verilmesi tarafımızca uygun görülmüştür.

Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmelik

DOĞAL MİNERALLİ SULAR HAKKINDA YÖNETMELİK
(01.12.2004 – 25657 RG)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, Türkiye Cumhuriyeti topraklarında çıkan ve tüketime sunulan doğal mineralli suların teknik ve hijyenik şartlara uygun şekilde istihsalı, ambalajlanması, etiketlenmesi, satışı, denetlenmesi ve onaylanması, üçüncü ülkelerin topraklarından çıkartılan ve ülkemize ithaline Kurum tarafından izin verilen doğal mineralli suların onaylanması, satışı, denetlenmesi ve etiketlenmesi ile Avrupa Birliğine üye devletlerin yetkili kuruluşları tarafından doğal mineralli su olarak onaylanan suların ülkemizde satışı, denetlenmesi ve etiketlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Türkiye Cumhuriyeti topraklarından çıkartılan doğal mineralli suların niteliklerini, hidrojeolojik, fiziksel, kimyasal, fiziko-kimyasal, mikrobiyolojik ve tıbbi özelliklerini, kaptaj, isale, depo, dolum yeri gibi ünitelerinin haiz olacağı teknik ve hijyenik şartlar ile onaylama, ruhsatlandırma, ambalajlama, etiketleme, satış ve denetimini, üçüncü ülkelerin topraklarından çıkartılan kurum tarafından onaylanarak ülkemize ithaline izin verilen doğal mineralli sular ile Avrupa Birliğine üye devletlerin yetkili kuruluşları tarafından doğal mineralli su olarak onaylanan suların ülkemizde satışı, denetlenmesi ve etiketlenmesini kapsar.

Termal ve hidromineral tesislerde tedavi edici amaçlar için kaynağında kullanılan mineralli ve tıbbi ürün niteliği taşıyan sulara bu Yönetmelik hükümleri uygulanmaz.

Dayanak

Madde 3 – Bu Yönetmelik, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 200, 201, 202 ve 206 ncı maddeleri, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 27 nci maddesi ile 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 40 ıncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.”

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

c) Müdürlük: Halk sağlığı Müdürlüğü

d) Bilimsel Değerlendirme Komisyonu: Doğal mineralli suların kimyasal, fiziko kimyasal, mikrobiyolojik, farmakolojik, fizyolojik ve klinik değerlendirilmesi ve onaylanması için Kurumca oluşturulan komisyonu,

e) Doğal mineralli su: Yerkabuğunun çeşitli derinliklerinde uygun jeolojik şartlarda doğal olarak oluşan, bir veya daha fazla kaynaktan yeryüzüne kendiliğinden çıkan veya teknik usullerle çıkartılan, mineral içeriği, kalıntı elementleri ve diğer bileşenleri ile tanımlanan, her türlü kirlenme riskine karşı korunmuş, mikrobiyolojik yönden uygun ve bu Yönetmeliğin 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddelerinde belirtilen özellikleri haiz olup 8 inci maddeye göre onaylanan suları,

f) Kurul: Doğal mineralli suları incelemek üzere her ilde Halk Sağlığı Müdürlüğü teklifi ve Valiliğin onayı ile oluşturulan inceleme kurulunu,

g) Tesis izni: Doğal mineralli su işletmelerinin inşası için bu Yönetmelik uyarınca verilen izni,

h) İşletme izni Üretim izni: Doğal mineralli su işletmelerine bu Yönetmelik uyarınca verilen işletme belgesini,

- i) Otomatik makine: İmlahannede yer alan ve yıkama, doldurma ve kapaklama işlemlerini el değmeden otomatik olarak yapan makineyi,
- j) Otomatik sistem: İşletmede üretimi yapılan ambalajın temizlenmesi, dolum ve kapaklanma işlemlerini el değmeden otomatik olarak uyum içinde yapan sistemi,
- k) **Geri dönüşlü kap:** Doğal mineralli su dolumunda bir defadan fazla kullanılan ve su ile etkileşim yapmayan cam, metal, krom-nikel, polikarbonat ve benzeri kapları,
- l) **Geri dönüşsüz kap:** Doğal mineralli su dolumunda bir defadan fazla kullanılmayacak pet, cam, metal, krom-nikel ve benzeri kapları,
- m) **Kurul ön raporu:** Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda doğal mineralli su kaynağı ve tesis yeri ile ilgili olarak Kurulca hazırlanan ilk raporu,
- n) **Kurul son raporu:** Tesis izni aşamasında sunulan projelere ve bu Yönetmelik esaslarına göre doğal mineralli su tesisinin tamamının inşa edilip tamamlandığına dair Kurulca hazırlanan son raporu,
- o) **Komisyon:** Avrupa Birliği Komisyonunu,
- p) **Üye ülke:** Avrupa Birliği üyesi olan ülkeleri,
- r) **Üçüncü ülkeler:** Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkeleri, ifade eder.
- s) **Koruma alanı:** Kaynak ve bunların bağlı olduğu jeotermal sistemin; bozulmasına, kirlenmesine ve sürdürülebilir özelliğinin yitirilmesine neden olacak dış etkenlerden korumak amacıyla sahanın jeolojik, hidrojeolojik yapısı, iklim koşulları, zemin cinsi ve tipleri, drenaj sahası sınırı, kaynak ve kuyu çevresindeki yerleşim birimleri, endüstri tesisleri, çevrenin topografik yapısı gibi unsurlara bağlı olarak belirlenmiş, önlemler alınması gereken, içerisinde yapılan faaliyetlerin kontrol ve denetime tâbi olduğu ve gerektiğinde yapılaşma ve arazi kullanım faaliyetleri kısıtlanabilir alanları,
- “ş) **Kurum:** Türkiye Halk Sağlığı Kurumunu,”
- “t) **Parti no:** Aynı şartlarda üretilen, imal edilen veya ambalajlanan bir suyun satış birimleri topluluğu için kullanılan sayısal değeri,”
- u) **Seri no:** Aynı şartlarda belirli zaman diliminde üretilen, imal edilen veya ambalajlanan suyu ayırt etmek için kullanılan sayısal değeri,
- ü) **Kontrol izlemesi:** Yönetmeliğin 7 nci maddesi ile Ek-3’te yer alan parametreleri kapsayacak şekilde yaptırılan analizleri,
- v) **Denetim izlemesi:** Yönetmeliğin 6 ve 7 nci maddeleri ile Ek-3’te yer alan parametreleri kapsayacak şekilde yaptırılan analizleri,

İKİNCİ BÖLÜM

Doğal Mineralli Suların Özellikleri Genel Özellikler

Madde 5- Doğal mineralli sular aşağıda belirtilen genel özellikleri taşımalıdır:

- a) Doğal mineralli suların muhteviyatına ilişkin parametre değerleri, 6 ncı maddede belirtilen sınırları aşmamalıdır.
- b) Şişelenmiş doğal mineralli suyun mineral içeriği, sıcaklığı, elektrik iletkenliği ve karakteristik özellikleri, doğal dalgalanmalar dahilinde suyun kaynak yerindeki yapısı ile aynı olmalıdır.
- c) Doğal mineralli suya karbondioksit dışında kimyasal maddeler ilave edilmez. İlave edilen karbondioksit, suyun doğal yapısını bozmamalıdır.
- d) Doğal mineralli suya dolum esnasında doğal veya dışarıdan temin edilmiş sıhhi evsafı uygun karbondioksit katılabilir. Yapılan bu işlem suyun mikrobiyolojik özelliklerinde değişikliğe yol açmamalıdır. Böyle durumlarda doğal mineralli sular;

1) Ayırma işleminden ve şişelemeden sonraki karbondioksit miktarının suyun kaynağındaki ile aynı olması ya da suyun çıkartılması, ayrıştırılması ve şişelenmesi sırasında kaybolan karbondioksitin, kaynaktan elde edilen karbondioksit ile tamamlanarak sudaki karbondioksit miktarının kaynağındaki karbondioksit miktarına eşitlenmesi halinde “doğal karbondioksitli doğal mineralli su”,

2) Ayırma işleminden ve şişelemeden sonra doğal mineralli suların yalnızca kaynağındaki karbondioksit ile güçlendirilmesi halinde ve karbondioksit miktarının suyun kaynağındaki miktarından fazla olması durumunda “kaynağındaki karbondioksit ile zenginleştirilmiş doğal mineralli su”,

3) Ayırma işleminden ve şişelemeden sonra doğal mineralli suların kaynağından gelmeyen karbondioksit ile güçlendirilmesi halinde ve karbondioksit miktarının suyun kaynağındaki miktarından fazla olması durumunda “karbondioksit ile zenginleştirilmiş doğal mineralli su”, şeklinde ifadelendirilir.

e) Doğal mineralli suların yapısından karbondioksitin ayrıştırılmak istenmesi halinde yalnızca fiziki yöntemler kullanılabilir. Fiziki yöntemlerle ayrıştırma işlemine tabi tutulan doğal mineralli sular “tamamen karbondioksitten arındırılmış” veya “kısmen karbondioksitten arındırılmış doğal mineralli su” şeklinde ifadelendirilir.

f) Doğal mineralli sulara, kendisine karakteristik özellik veren önemli elementlere ilişkin suyun kaynağındaki niteliğini değiştirmemek kaydıyla uygulanan muhtemelen oksijenlemeyi takiben demir ve kükürt gibi kalıcı olmayan elementlerin filtrasyon ve boşaltma yoluyla ayrıştırılması, ozonla zenginleştirilmiş hava kullanılarak demir, mangan, kükürt ve arseniğin ayrıştırılması ve tamamen fiziksel yollarla serbest karbondioksitin kısmen veya tamamen ayrıştırılması işlemleri dışında herhangi bir işlem uygulanmaması esastır. Ayırma işleminde zenginleştirilmiş ozonlu havanın kullanılması halinde 27 nci madde hükümleri uygulanır.

g) Doğal mineralli sulardan diğer su ve sulu içeceklerin üretimi de yapılabilir.

Kimyasal Özellikler

Madde 6- Doğal mineralli suların ihtiva edebilecekleri maddelerin üst sınır değerleri aşağıda gösterilen miktarları aşamaz. Bu maddede sayılan parametrelerden Ek-2 de yer alanların analizi için Ek-2'deki tabloda belirtilen performans karakteristiklerine uyulur.

a) Doğal Mineralli Sularda Kendiliğinden Bulunan Bileşenler ve Aşıldığı Takdirde Halk Sağlığı Açısından Risk Oluşturabilecek Maksimum Limitler

Parametre	Sembol	Bulunabilecek maksimum miktar mg/L
Antimon	(Sb)	0.005
Arsenik	(As)	0.01
Bakır	(Cu)	1
Baryum	(Ba)	1
Bor	(B)	(*)
Civa	(Hg)	0.001
Florür	(F)	5.0
Kadmiyum	(Cd)	0.003
Krom	(Cr)	0.05
Kurşun	(Pb)	0.01
Mangan	(Mn)	0.5
Nikel	(Ni)	0.02
Nitrat	(NO ₃)	50
Nitrit	(NO ₂)	0.1
Selenyum	(Se)	0.01
Siyanür	(CN)	0.07
Organik madde için sarf edilen oksijen miktarı		5.0
Pestisitler ve benzeri Maddeler		0.0001
Polisiklik aromatik Hidrokarbonlar		0.0002

(*): Maksimum limit 01 Ocak 2006 tarihinden sonra yayımlanacak olan Avrupa Birliği Gıda Mevzuatına göre tespit edilir. Bor parametresinin maksimum limiti tespit edilene kadar bu parametre yerine Borat (B₂O₃) parametresine bakılır ve bulunabilecek maksimum miktar 30 mg/L olarak aranır.

b) Anyon ve Katyonlar:

Anyonlar	Sembol	Bulunabilecek maksimum miktar mg/L
Florür	F ⁻	5.0
Fosfat	PO ₄	
Bikarbonat	HCO ₃	
Karbonat	CO ₃	
Klorür	Cl ⁻	
Nitrat	(NO ₃)	50
Nitrit	(NO ₂)	0.1
Silikat	SiO ₂	
Sülfat	SO ₄	
Sülfid	SO ₃	0.05 (yürürlükten kaldırılmıştır)
Kasyonlar		
Alüminyum	Al	0.2 (yürürlükten kaldırılmıştır)
Amonyum	NH ₄	
Kalsiyum	Ca	
Magnezyum	Mg	
Potasyum	K	
Sodyum	Na	
Demir	Fe ⁺²	

c) Radyoaktivite:

Doğal mineralli suyun radyoaktif özellikleri aşağıdaki değerleri geçemez:

Alfa yayıcılar litrede en çok: 40.5 picocurie (1.5 Bq/Lt)

Beta yayıcılar litrede en çok: 54 picocurie (2.0 Bq/Lt)

Mikrobiyolojik Özellikler

Madde 7- Doğal mineralli sular mikrobiyolojik özellikleri bakımından aşağıdaki nitelikleri haiz olmalıdır:

a) Kaynaktan alınan numunede toplam koloni sayısı 20-22 °C’de 72 saatte agar-agar veya agar-jelatin karışımında mililitrede 20’yi ve 37 °C’de 24 saatte agar-agar karışımında mililitrede 5’i geçmemelidir. Bu değerler izin verilen maksimum sınır değerler olmayıp, rehber değerlerdir.”

b) Şişelenme sonrasında imlahaneden alınan numunede toplam koloni sayısı, 20-22 °C’de 72 saatte agar-agar veya agar-jelatin karışımında mililitrede 100’ü ve 37 °C’de 24 saatte agar-agarda mililitrede 20’yi geçmemelidir. Toplam koloni sayımı; şişelenmeyi takiben ısısı 4 °C ± 1 °C olan ortamda muhafaza edilen numunede 12 saat içerisinde yapılmalıdır.

Bu toplam koloni sayısı EK-1’de 1.3.3’te belirtilen koşullar altında belirlenir ve bu değer imlahanede ambalajlandıktan sonra alınan numune için belirlenen değerin on katından fazla olamaz.

Doğal mineralli su, organoleptik olarak kusursuz olmalıdır.

c) Kaynakta ve satış süresince doğal mineralli su, aşağıdakileri içermemelidir.

- 1) Parazit ve patojen mikroorganizma,
- 2) 250 ml’lik numunede E. coli, diğer koliformlar ve fekal streptokoklar,
- 3) 50 ml’lik numunede sülfid redükte eden sporlu anaeroblar,
- 4) 250 ml’lik numunede pseudomonas aeruginosa.”

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Doğal Mineralli Suların Onaylanması, İlk Başvuru, İşletilmesi ve Yapılacak İşlemler

Onaylanması

Madde 8- Doğal mineralli sular jeolojik ve hidrojeolojik, fiziksel, kimyasal, fiziko-kimyasal ve mikrobiyolojik yönden Ek-1’de belirtilen değerlendirme kriterlerine göre Kurumca oluşturulacak bilimsel değerlendirme komisyonunca incelenir ve komisyonun görüşü dikkate alınarak Bakanlıkça onaylanır. Doğal mineralli suya ait fiziksel, kimyasal, fiziko-kimyasal ve mikrobiyolojik analiz sonuçları, başvuru tarihi itibarıyla bir yıldan daha eski tarihli olamaz. Doğal mineralli su hem kaynakta hem de şişelendikten sonra özellikle 1000 mg/L veya üzeri katı madde ya da 250 mg/L veya üzeri karbondioksit içeriyorsa veya etikette suyun niteliklerine ilişkin 25 inci maddede zorunlu kılınanların dışındaki bilgilere yer verilmek isteniyorsa, üreticinin talebi üzerine ya da Kurumca gerekli görüldüğü takdirde farmakolojik, fizyolojik ve klinik yönden de incelenir.

Üye ülkelerden ithal edilen doğal mineralli suların herhangi bir üye ülkenin yetkili mercii tarafından onaylandığına dair belgenin Kuruma ibrazı gerekir.

Üçüncü bir ülkede yer altından çıkarılan doğal mineralli suyun bu maddeye istinaden onaylanmasını isteyen gerçek veya tüzel kişi 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddede belirtilen nitelikleri kapsayacak şekilde doğal mineralli suya ait analiz raporları ile birlikte Kuruma yazılı müracaatta bulunur. Kurumca oluşturulacak bilimsel değerlendirme komisyonunun görüşü dikkate alınarak uygun görülmesi halinde Kurumca onaylanır. Bu nitelikteki doğal mineralli sularda da 25 inci madde hükümleri doğrultusunda etiketleme gereklilikleri aranır.

Üçüncü ülkelerin topraklarından çıkartılan ve Kurumca verilen onay üzerine ülkemize ithal edilen doğal mineralli sulara verilen onay bir yıl için geçerlidir. Bu sürenin bitiminden önce onay belgesi yenilenir.

Bu madde gereği doğal mineralli su olarak onaylanan suyun, doğal mineralli su niteliğini kesin ve sürekli olarak kaybettiği tespit edilirse ve bu durum 10 uncu maddede sayılan laboratuvarların raporları ile tevsik edilirse, Kurumca oluşturulacak bilimsel değerlendirme komisyonunun görüşü dikkate alınarak söz konusu suyun doğal mineralli su onayı ve bu onaya bağlı olarak tanzim edilmiş herhangi bir izin var ise, bu izin iptal edilir.

Bu madde gereğince onaylanan doğal mineralli sular Kurumca ilan edilir. Bakanlıkça onaylanan ve onayı iptal edilen doğal mineralli suların listesi Bakanlıkça Ekonomi Bakanlığına bildirilir. Ekonomi Bakanlığı tarafından talep edilmesi halinde onaylama veya iptal gerekçeleri de bildirilir.

İzin Alma Mecburiyeti

Madde 9- Bu Yönetmelikte belirtilen esaslara göre onaylanmış doğal mineralli suları işletmek isteyenler Valilikten önce tesis izni, sonra da işletme izni almak zorundadır. Bu Yönetmelik hükümlerini karşılamayan, Yönetmelik gereği istenilen şartları taşımayan ve Valilikçe izin verilmeyen doğal mineralli suların pazara arzı, satışı ve tüketime sunulması yasaktır.

Bu Yönetmeliğe göre verilen izin, yürürlükteki mevzuatı uyarınca diğer kuruluşlardan izin alma zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

İlk Başvuru, İnceleme ve Analiz

Madde 10- Bu Yönetmelikte belirtilen şartlara uyan ve 8 inci madde hükümleri doğrultusunda onaylanan doğal mineralli suları işletmek isteyen gerçek veya tüzel kişiler önce tesis izni, sonra Üretim izni almak zorundadır. İşletmeciler kaynakta hiçbir işlem yapmadan, kaynağın yerini ve tesisin inşa edileceği araziye tereddütlere meydan vermeyecek şekilde belirleyen plan veya kroki ile birlikte Müdürlüğe müracaat ederler.

Başvurunun müdürlüğe intikali üzerine; doğal mineralli suyun kaynağı, müdürlük elemanları kontrolünde numune alınacak şekle getirilir. İnceleme Kurulu, kaynağı ve tesis yerini mahallinde

tetkik eder. Yapılan tetkikler sonucunda, kaynağın tanımına uygunluğunun tespit edilmesi halinde müdürlük, tekniğine uygun olarak kaynaktan gerekli numuneleri alır; debi ve sıcaklık gibi mahallinde yapılması gereken ölçümleri yapar; kaptaj ve kaynağın yeri ile 11/12/2007 tarihli ve 26727 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği kapsamında hazırlanmış kaynağın etrafında bırakılacak koruma alanı mesafesi ve tesisin inşa edileceği arazinin yeri ve gerekli olan diğer hususlara da yer verilerek ön raporunu detaylı şekilde hazırlar.

Alınan numuneler Kurumca, tercihen akredite olmuş laboratuvarlar arasından yeterli ve uygun görülerek yetki verilen laboratuvarlarda analiz ettirilir.

Tesis ve üretim izni için yaptırılan analizlerin ücreti işletmeci tarafından ödenir.”

Kurul

Madde 11- Kurul;Halk Sağlığı Müdürünün veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında aşağıdaki üyelerden teşkil edilir:

- a) Çevre sağlığı şube müdürü,
- b) Kimya mühendisi veya kimyager veya gıda mühendisi veya biyolog, veya çevre mühendisi
- c) Jeoloji mühendisi, jeofizik mühendisi veya hidro-jeoloji mühendisi,
- d) Makine mühendisi,
- e) İnşaat mühendisi,
- f) Tıbbi teknolog veya sağlık memuru veya çevre sağlık teknisyeni,
- g) İlgili imar müdürlüğünü temsilen bir yetkili.

Tesis izni aşamasında Kurul, bu maddenin birinci fıkrasının (a, c, e, f ve g) bentlerinde sayılan gruplara dahil üyelerden her bir gruptan en az bir üyenin katılımı ile mahallinde toplanır.

Üretim izni aşamasında ise, bu maddenin birinci fıkrasının (a, b, d, e ve f) bentlerinde sayılan gruplara dahil üyelerden her bir gruptan en az bir üyenin katılımı ile mahallinde toplanır.

Gerekli görülür ise, diğer ilgili teknik elemanlar da kurula dahil edilir. Ayrıca, Kurula konusunda uzman ilgili sivil toplum örgütü temsilcisi gözlemci olarak katılabilir. Söz konusu temsilcinin Kurula katılımı zorunlu değildir.

Kurul üyelerinin görüşleri arasında ihtilaf doğması halinde Müdürlük, konu ile ilgili uzmanın görüşünü dikkate alabilir veya yeniden Kurul oluşturabilir.

Projelerin Hazırlanması

Madde 12- Kurulun olumlu ön raporundan sonra işletmeye ait kaynak, kaptaj ve koruma bölgesi, isale hattı, toplama odası, depo, imlahane ve diğer sosyal tesislere ait ünitelerin projeleri işletmeci tarafından aşağıda belirtilen ölçeklerde yetkili mühendislerle hazırlattırılır:

- a) 1/500 ölçekli koruma bölgesini gösterecek biçimde kaynak yeri plan koteleri,
- b) 1/50 ölçekli kaptaj projesi,
- c) Kaynağın bağlantılarını, toplama odasını ve maslak gibi üniteleri de gösteren 1/2000 ölçekli isale plan ve profili,”
- d) Kanalizasyon bulunmayan yerlerde 1/50 ölçekli fosseptik projesi ve açıklama raporu,”
- e) Depo kullanılacak ise 1/100 ölçekli depo projesi,”
- f) 1/500 ölçekli imlahane projesi (Uygulanacak prosese bağlı olarak işletmede imal edilmesi gereken geri dönüşsüz ambalajlar için imal yeri ile kirli ve dolu kap bekletme yeri, yıkama, doldurma ve kapaklama yeri ve diğer ilgili üniteleri birlikte gösterir şekilde olacaktır),”

- g) Makine yerleşimi ile iş akımını gösterir şema ve açıklama raporu,
- h) Sosyal tesis ile diğer yardımcı üniteleri gösterir 1/500 ölçekli proje,”
- ı) Bütün üniteler ile Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği hükümlerine göre hazırlanmış kaynak koruma alanını da gösterecek şekilde hazırlanmış genel vaziyet planı.

Dosya Tanzimi ve Tesis İzni

Madde 13- Tesis izni için iki nüsha olarak tanzim edilecek olan dosyada aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler bulunur:

- a) Dilekçe,
- b) Suyun 8 inci madde hükümleri doğrultusunda ve Ek-1’de belirtilen değerlendirme kriterlerine göre doğal mineralli su olarak kabul edilebileceğine dair Bilimsel Değerlendirme Komisyonu Raporu ve Kurum onayı,
- c) Madde 12’de belirtilen projeler,
- d) Madde 6 ve 7’ de yer alan parametrelere ait analiz raporları,
- e) Su ile ilgili Kurul ön raporu,
- f) Ek-4’ de yer alan Doğal Mineralli Sular İçin Tesis İznine Esas Değerlendirme Formu, (yürürlükten kaldırılmıştır)
- h) Suyun imla şekli ile ilgili açıklama raporu,
- ı) Hidrojeolojik katmanın stratigrafisini de içeren hidrojeolojik inceleme raporu,
- i) Doğal mineralli suyun bulunduğu arazinin, koruma alanının birinci zon sınırını kapsayacak şekilde mülkiyet izni, yer başka gerçek veya tüzel kişiye ait ise noter onaylı anlaşma örneği, hisseli tapularda diğer hissedarların noter onaylı muvafakati veya ilgili mahkemeden alınacak karar,
- j) Suya uygulanacak üretim proseslerine ilişkin bilgi ve belgeler,
- k) *İlgili mevzuatına göre yetkili kurum veya kuruluştan alınmış işletme ruhsatının ya da suyun tahsisine ilişkin yapılan kira sözleşmesinin yetkili kurum veya kuruluşça onaylanmış örneği,*
- l) İsale hattı için kullanılacak malzemelere ait bilgi ve belgeler,

Hazırlanan dosyalar müdürlükçe incelenir, uygun görülmesi halinde onaylanır ve tesis izni verilir. Kuruma ve işletmeciye tesis izni verildiği bir yazı ile bildirilir.

Doğal mineralli su sahipleri veya işletmecileri, Valilikten tesis izni almadan inşa ettikleri yapı ve tesislerden dolayı hak talep edemezler.

Verilen tesis izni üç yıl için geçerlidir. Tesisin bu süre içinde inşa edilememesi ve işletme sahibinin 3 yıllık sürenin bitiminden evvel Valilikten ek süre talebinde bulunması halinde, bu süre en fazla iki yıl uzatılabilir.

Üretim İzni

Madde 15- Tesis izni alanlar, uygun görülen projeleri ve Yönetmelikte istenilen hususları tam olarak yerine getirmek suretiyle bütün tesisleri inşa ederek tamamladıktan sonra, bir dilekçe ile Valiliğe başvurarak üretim izni talebinde bulunurlar.

Kurulca, tesislerin mahallinde incelenmesi sonucu, Yönetmelik hükümlerine ve projelerine uygunluğunun anlaşılması halinde, ruhsata esas olmak üzere suyun tüketime sunulacağı en son nokta olan nihai dolum yerinden mineralli su örnekleri alınarak madde 6 ve 7’de yer alan parametrelerin analizleri yaptırılır. Doğal mineralli suların etiket bilgisinde de bu analiz sonuçları esas alınır.

Kurul son raporu, suyun tam analiz raporları, üç adet firma kaşe ve imzasını taşıyan etiket örneği uygun ise Valilikçe üretim izni verilir ve Kuruma bildirilir.

Tesis izni alınmadan inşa edilmiş tesislerin projelerine uygun olması halinde; Müdürlükçe bir değerlendirmede bulunulur ve herhangi bir eksiklik yok ise Valilikçe tesis izni ile üretim izni aynı anda verilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tesislere Ait Hükümler

Kaynak Koruma Alanı

Madde 16- Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği hükümlerine göre hazırlanmış kaynak koruma alanı ile ilgili hususlar projesinde gösterilir ve gerekçesi ayrıntılı olarak Kurul ön raporunda belirtilir.

Koruma alanına insan, hayvan, sel ve diğer suların girmesi önlenerek her türlü kirlenmeye karşı tedbirler alınır. Bu bölgede doğal mineralli suyun niteliğini etkileyecek faaliyetlere izin verilmez.

Kaptaj

Madde 17- Doğal mineralli suyun kaptaja alınması şarttır. Kaptaj, suyun kaynağından teknik ve sağlıklı şekilde alınarak isaleye hazır duruma getirilip, her türlü kirlenmeye mani olacak ve dışardan içine hiçbir şey sızmayacak ve kaynağın çıkış noktasına gelecek şekilde yapılır.

Kaptaj, camdan veya doğal mineralli suyun niteliğini bozmayacak malzemeden yapılmış açılır kapanır şekilde ayrılmış, biri suların toplandığı oda ve diğeri manevra odası olmak üzere iki bölümden oluşur.

Kaptajın manevra odasında, doğal mineralli suyun isalesi, doğal mineralli su kaynağını tamamen ortaya çıkaracak şekilde tahliyesi, numune alınması, debisinin ölçülmesi, manevra odasına dökülecek doğal mineralli suların boşaltılması için gerekli tertibat yer alır. Ayrıca, her iki bölümün birlikte veya ayrı ayrı havalandırılması için, doğal mineralli suyun dışarıdan kirlenmesini önleyecek şekilde gerekli tertibat yapılır. Bu özellikler, toplama odası ile benzeri yapılarda da göz önünde bulundurulur ve bu gibi ünitelerin tahliye uçlarına haşere ve kemirgen girişini önlemek için uygun tertibat konur.

Her kaynak için ayrı bir kaptaj yapılması zorunludur. Birbirinden ayrı kaynaklardan çıkan doğal mineralli suların her ne surette olursa olsun aynı kaptajda toplanması yasaktır.

İsale

Madde 18- Kaptajda toplanan doğal mineralli suyu depoya akıtmak için kurulan isale hattı, suyun fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik niteliklerini bozmayacak bir malzemeden yapılır.

İsale projesi, isale hattı borusunda daima basınçlı doğal mineralli su bulunacak şekilde tanzim edilir.

Doğal mineralli su kaptajdan depoya, gerekli sıhhi ve teknik tedbirler alınarak cazibe ile akıtılır. Topografik bakımdan buna imkan olmayan hallerde, doğal mineralli suyun özelliklerini bozmayacak nitelikte pompa kullanılarak ve doğal mineralli su yükseltilecek isale sağlanabilir.

Depo

Madde 19- Depo, aşağıda belirtilen özellikleri taşır:

a) Depo iç yüzeyleri fayans veya doğal mineralli suyun niteliğini bozmayacak bir madde ile kaplanan ve en az iki göz oda ile bir manevra odasından oluşan depolar olacağı gibi suyun fiziksel ve kimyasal niteliklerini değiştirmeyecek özelliğe sahip krom-nikel ve benzeri depolarda kullanılabilir.

b) Depo gözlerinin içine girişler manevra odasından yapılır ve depo içine sabit merdiven konmaz.

c) Depoya giren ve çıkan doğal mineralli sudan numune almak ve giren doğal mineralli suyun debisini ölçmek için gerekli tertibat bulunur.

d) Depo, herhangi bir bina ile bitişik yapılmaz ve çatısı bulunmaz; ancak, gerekli durumlarda imlahane ile bitişik olabilir.

e) Depo gözlerinin havalandırılmasının sağlanması ve dışarıdan su ve başka maddelerin girmesinin önlenmesi için uygun bir havalandırma bacası bulunur.

f) Depo manevra odasında, depo gözlerine giren ve çıkan borular ve bunların birbiri ile olan bağlantıları bir şemada gösterilerek, bu şema manevra odasının görülebilir yerine asılır.

İmlahane

Madde 20- İmlahane, aşağıdaki bölümleri kapsar:

- a) Boş kapların depolandığı bölüm,
- b) Doluma girecek kapların yıkandığı bölüm,
- c) Doldurma ve kapaklama bölümü,
- d) Karbondioksit gazlama yeri ile karbondioksit depolama yeri.

İmlahane tabanı, kir tutmayan yıkanabilir bir malzeme ile döşenir ve her bölüm tabanında kanalizasyona, kanalizasyon bulunmayan yerlerde septik çukurlara bağlı, sifonlu ve ızgaralı tertibat bulunur. Bütün bölümlerin tabanları, suların çabuk ve kolay akabileceği şekilde sifon tertibatına doğru eğimli olur.

Yapılacak septik çukurlar, hela çukurlarından ayrı olup, suların kirlenmesine neden olmayacak şekilde ve 19/3/1971 tarihli ve 13783 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lağım Mecrası İnşaatı Mümkün Olmayan Yerlerde Yapılacak Çukurlara Ait Yönetmeliğe uygun olarak ayrı bir yerde yapılır.

İmlahane duvarlarının iç yüzeyleri tabandan tavana kadar fayans gibi kolay temizlenebilir sıhhi malzeme ile döşenir.

İmlahane içinde bulundurulacak her türlü araç ve gereçler kolay temizlenebilir malzemeden yapılır. Temizlik için kullanılan çöp kabı ve diğer temizlik malzemesi doğal mineralli suyu kirlilemeyecek bir yerde bulundurulur. Genel temizlik, çalışma saatleri dışında yapılır. Çalışmanın devamlı olduğu hallerde ise çalışma durdurularak yapılır.

İmlahaneye her türlü haşarat ve kemiricilerin girmesini önleyecek sıhhi ve fenni tedbirler alınır. Tesiste, gerektiğinde tekniğine ve usulüne uygun olarak 27/1/2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Biyosidal Ürünlerin Kullanım Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında faaliyet gösteren işyerleri tarafından ilaçlı mücadele yapılır. İlaçlamada 31/12/2009 tarihli ve 27449 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Biyosidal Ürünler Yönetmeliği kapsamında izne bağlanmış ürünler kullanılır ve bunlar imlahanede bulundurulamaz.

İmlahanede, personelin şahsi temizliğini yapması, kap, kapak ve benzeri malzemelerin özel bölümleri dışında depolanması, kedi, köpek ve kümes hayvanları ile benzerlerinin beslenmesi ve bulundurulması yasaktır.

Sosyal tesislere ait kapılar, doğrudan imlahaneye açılmaz.

Doğal mineralli su tesislerinde aynı makine ve dolum hattının kullanılması suretiyle diğer su ve sulu içeceklerin dolumu da yapılabilir.

Ancak, asıl ürün dâhil beş çeşitten fazla su ve sulu içecek dolumu yapılamaz.”

Sosyal Tesisler

Madde 21- Tesiste, çalışanların sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere yemekhane, soyunma-giyinme ve dinlenme yeri, duş, tuvalet, lavabo, gerektiğinde yatakhane gibi sosyal tesisler ihtiyaca cevap verecek özellik ve sayıda uygun sıhhi niteliklerde yapılır.

Doğal Mineralli Su ile Temas Eden Yüzeyler

Madde 22- Kaynaktan doluma kadar doğal mineralli su ile temas eden veya etmesi muhtemel olan bütün yüzeyler ile yine doğal mineralli su ile temas edecek şekilde kullanılacak alet ve cihazlar, doğal mineralli suyun niteliğini bozmayacak ve sağlığa zarar vermeyecek özellikleri haiz malzemeden yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kaplar, Kapaklar ve Etiketler

Kaplar

Madde 23- Doğal mineralli suyun dolumunda kullanılacak kaplar ilgili Bakanlığın iznine tabidir.

Doğal mineralli su dolumunda kullanılan kaplar, geri dönüşlü ve geri dönüşsüz olmak üzere iki ayrı grupta değerlendirilir:

a) Geri dönüşlü kaplar: En az 55-70 oC sıcaklıktaki su ve uygun temizlik maddesi ile tam otomatik olarak el değmeden yıkanabilecek ve ayrıca kullanımı ve yıkama sonucu herhangi bir deformasyona uğramayacak nitelikte olur. Bu kapların dedektör ve benzeri sistemle niteliğinin değişmediğinin kontrol edilmesi gerekir. Geri dönüşlü kapların tutma yerleri kabın iç hacmine dahil olmamalıdır.

Bu kaplar üretim tarihinden itibaren en fazla üç yıl veya 75 kez kullanılır ve bu kapların kaç defa doldurulduğunun tespit edilmesine yarayan elektronik takip sistemi işletmeci tarafından oluşturulur, bu sistemin usul ve esasları Kurumca belirlenir

b) Geri dönüşsüz kaplar: Doğal mineralli su dolumunda, cam, metal, krom-nikel dışında malzemeden yapılmış kapların kullanılması halinde, bu kaplar imlahanenin ilgili bölümlerinde otomatik olarak hammaddeden ve preformdan hareketle imal edilir. Kaplar dolumdan önce basınçlı su veya hava ile temizlenir, el değmeden otomatik sistemle doluma alınır. Geri dönüşsüz kaplar tekrar doğal mineralli su dolumunda kullanılamaz.

Geri dönüşlü polikarbonat kaplarda suyun adı ve kabın üretim tarihi boyun veya gövdesine kabartma şeklinde yazılır. Ayrıca, şirket ismi, tescilli amblemi veya logosu da yazılabilir. Bu kaplara farklı su dolumu yapılamaz. Bu kaplar ile satışa sunulan suların raf ömrü üç aydan fazla olamaz.

Kapaklar

Madde 24- Doğal mineralli su kaplarında kullanılacak kapaklar ilgili Bakanlığın iznine tabi olup, aşağıdaki özellikleri taşımalıdır:

a) Kapaklar doğal mineralli su ile etkileşmeyen ve insan sağlığına zarar vermeyen plastik veya metalden yapılır. Yalnızca imlahanede bulunan otomatik kapaklama makinesinde, yırtılmadan veya bozulmadan açılmayacak şekilde kapatılır. Kapaklar, tesiste hijyenik şartlarda muhafaza edilir.

b) Doğal mineralli suyun ambalajında kullanılan kapaklar kullanılmış veya bozulmuş olmamalıdır. Kullanılmış veya bozulmuş kapakların kullanılması yasaktır.

Etiket bilgileri ve tanıtım

Doğal mineralli suların etiketinde suyun adı, cinsi, imla edildiği (doldurulduğu) yerin adresi, valilikçe verilen iznin tarih ve sayısı, valiliğin uygun gördüğü uyarılar, etiket bilgilerinin okunmasına engel olmayacak şekilde resim ve figür, ayırma işlemi gibi valiliğin izni ile suya uygulanan işlemler ve doğal mineralli suyun sahip olduğu anyon ve katyonlardan; florür, bikarbonat, klorür, sülfat, kalsiyum, magnezyum, potasyum, sodyum ve demir parametreleri yer alır. İmal ve son kullanma tarihi, parti seri numarası etikete veya kabın üzerine görünür bir şekilde yazılır. Doğal mineralli suların ticarî tanımlaması veya ticarî ismi, kaynağın ismini veya kaynağın bulunduğu yerin ismini yansıtmıyorsa; kaynağın ismi veya kaynağın bulunduğu yerin ismi, bu ticarî tanımlama veya ticarî isim için kullanılan harflerin en büyüğünün yükseklik ve genişlik olarak en az bir buçuk katına eşit büyüklükte harflerle etiket üzerine yazılır. İşletmecinin talebi halinde suya ait fiziksel, kimyasal ve fiziko-kimyasal (pH, iletkenlik, toplam minerilizasyon gibi) özelliklerden, müdürlük tarafından alınmış numunenin 10 uncu maddede belirtilen laboratuvarlarda analizleri yaptırılmış olmak kaydıyla etikette yer alabilir. Etiket üzerinde yer alması gerekli bilgiler fırınlanmış veya kabartma ya da baskı şeklinde olabileceği gibi kâğıt etiket şeklinde de olabilir. Etiket valilikçe onaylanmadıkça piyasaya sunulamaz. Etiket, 5 inci maddede belirtilen genel özelliklere sahip doğal mineralli sularda 1000 mg/L ve üzerinde katı tortu miktarı bulunması halinde ülkemizdeki geleneksel adı kullanılabilir. Ancak, ihraç veya ithal edilen doğal mineralli suların etiketinde geleneksel isimlere yer verilmez.

Kağıt etiketin, doğal mineralli suyun tüketiciye ulaşınca kadar ambalaj üzerinde kalmasını sağlayıcı, bozulmasını ve düşmesini önleyici her türlü tedbir işletmeci tarafından alınır.

Doğal mineralli suyun adı mutlaka kapak üzerine de yazılır.

Kap, kapak ve etiketler ile tanıtım amaçlı hazırlanan afiş ve broşürlerde ya da reklam ve ilanlarda tüketiciyi aldatıcı ve yanıltıcı, bu Yönetmelikte belirlenen niteliklere aykırı, hastaları, yaşlıları, çocukları ve engellileri istismar edici bilgi ve sembollere yer verilemez. Doğal mineralli suyun menşei, ruhsat tarihi, analiz sonuçları ve sahipliğine ilişkin diğer veriler hakkında gerçekte doğal mineralli suyun sahip olmadığı özelliklerin doğal mineralli suya atfedilmesi halinde veya ambalajlanmış kaynak ve içme sularının bu Yönetmelik hükümlerini karşılamadığı halde doğal mineralli su olarak nitelendirilmeleri yasaktır. Bu suların doğal mineralli sularla karıştırılma ihtimalinin var olduğu durumlarda kap üzerine mülkiyet adı, ticari marka, marka isimleri, amblem olsa bile resim ve diğer işaretler kullanılamaz.

Doğal mineralli suların ozonla zenginleştirilmiş hava ile işleme tâbi tutulması halinde etiketinde “Tekniğine uygun olarak, ozonla zenginleştirilmiş hava ile oksijenleme işlemine tabi tutulmuştur” uyarısının, florürün aktif alüminyum ile ayrıştırılması durumunda ise “aktif alüminyum yöntemi ile florür düzeyi azaltılmıştır” uyarısının yer alması zorunludur. Etiket üzerinde yer alacak uyarı, etiket bilgisi ve zemin renginden farklı renkte olmalıdır.

Kap, kapak, etiket üzerinde, ambalajda veya tanıtımlarda hastalıkların önlenmesi, tedavisi veya bakımına ilişkin doğal mineralli su niteliklerine atfedilen bütün bilgilerin kullanılması yasaktır. Ancak, sindirimi kolaylaştıran, laksatif, diüretik, çocukların beslenmesinde kullanılan gıdaların hazırlanması için doğal mineralli suyun uygunluğuna ilişkin bilgilere ait özel ifadeler Kurum tarafından oluşturulacak bilimsel değerlendirme komisyonunun görüşü dikkate alınarak Kurumca izin verilmesi durumunda yer verilebilir. Böyle durumlarda Kurum önceden Ekonomi Bakanlığını bilgilendirir

Piyasada veya tanıtımlarda doğal mineralli suyun ihtiva ettiği maddelerin veya doğal mineralli suyun önemli bir niteliğinin vurgulanması açısından aşağıda belirtilen hususlara uyulur.

- a) Katı tortu olarak hesaplanan mineral miktarı 1500 mg/L den fazla ise “zengin mineralli”,
- b) Katı tortu olarak hesaplanan mineral miktarı 500 mg/L den az ise “düşük mineralli”,
- c) Katı tortu olarak hesaplanan mineral miktarı 50 mg/L den az ise “çok düşük mineralli”,

- c) Bikarbonat miktarı 600 mg/L den fazla ise bikarbonatlı,
- d) Sülfat miktarı 200 mg/L den fazla ise sülfatlı,
- e) Klorür miktarı 200 mg/L den fazla ise klorürlü,
- f) Kalsiyum miktarı 150 mg/L den fazla ise kalsiyumlu,
- g) Magnezyum miktarı 50 mg/L den fazla ise magnezyumlu,
- ğ) Çift değerli demir miktarı 1 mg/L den fazla ise demirli,
- h) Florür miktarı 1 mg/L den fazla ise florürlü,
- ı) Sodyum miktarı 200 mg/L den fazla ise sodyumlu,

İmal ve son kullanma tarihi, parti seri numarası etikete veya kabın üzerine görünür bir şekilde yazılır. Doğal mineralli suların

- i) Sodyum miktarı 20 mg/L den az ise sodyum diyetine uygun doğal mineralli su,
- j) Serbest karbondioksit miktarı 250 mg/L den fazla ise asidik,
- k) Küçük çocuk ve bebek gıdalarının hazırlanması için uygun olabilir,
- l) Laksatif olabilir,
- m) Diüretik olabilir.

Bu niteliklere ilişkin bilgiler ancak doğal mineralli suların fiziko-kimyasal incelemeleri ve gerekli olduğu hallerde farmakolojik, fizyolojik ve klinik incelemeler ile belirlenmesi şartı ile etikette bulundurulabilir.

Doğal mineralli sular 1,5 mg/L'den fazla florür ihtiva ediyorsa etiketinde; "1,5 mg/L'den fazla florür içermektedir. Bebekler ve 7 yaşından küçük çocuklar için düzenli olarak tüketilmesi uygun değildir" ibaresinin yer alması zorunludur.

İkram maksadıyla kullanılmak üzere belirli kişi veya kuruluşlar adına üretim yapılan hallerde yukarıdaki fıkralarda belirtilen bilgilere ek olarak, adına üretim yapılan kişinin veya kuruluşun logosuna, adına veya unvanına etiket üzerinde yer verilebilir. Bu ürünler, üretimi yaptıran kişi veya kuruluşlarca başkalarına satılamaz. Bu tür üretimler, adına üretim yapılacak kişinin veya kuruluşun adı veya unvanı, etiket örneği ve üretim miktarı da belirtilerek her üretim partisinden önce valiliğe bildirilir.

Etikette, bu maddede belirtilen bilgilerin haricinde bilgi bulundurulamaz.

Doğal mineralli sularda polikarbonat damacana kullanılması halinde tüketicinin yanıltılması ve aldatılmasını önlemek ve ürün güvenliğini sağlamak üzere kap ve kapak üzerine gelecek ve hava ve su sızdırmayacak şekilde shrink uygulanır. Shrink üzerine suyun adı ve cinsi yazılır."

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Mesul Müdür

Madde 26- Doğal mineralli su tesislerinde, mesul müdür bulundurulması zorunludur ve mesul müdüre ait bilgi ve belgeler müdürlüğe yazılı olarak bildirilir. Müdürlükçe uygun görülürse mesul müdür belgesi düzenlenir.

Mesul müdür, konuyla ilgili sağlık, gıda, biyoloji, kimya veya çevre alanında eğitim almış lisans ve ön lisans mezunlarından olur. İşletme sahibi belirtilen mesleklerden birine ait diplomayı haiz ise kendisi de mesul müdürlük yapabilir

Mesul müdür;

- a) İşletmede kalite standartlarının korunmasından,
 - b) Bu Yönetmelik gereği bildirim zorunlu olan bütün değişikliklerin zamanında Müdürlüğe bildirilmesinden,
 - c) Üretim aşamasında dolum, ayrıştırma, filtrasyon, kalite kontrolü ve depolama gibi iş ve işlemlerin uygun şekilde yerine getirilmesinden,
 - ç) Tesiste oluşan atıkların mevzuata uygun şekilde bertaraf edilmesinden,
 - d) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 126 ve 127 nci maddeleri mucibince yerine getirilmesi gereken iş ve işlemlerin yaptırılmasından,
 - e) Müdürlük ve Kurum elemanlarınca yapılacak denetim sırasında gerekli bilgi ve belgelerin verilmesinden ve denetime yardımcı olunmasından,
- sorumlu olup tesiste görevi dışında başka bir iş yapamaz.”

“Mesul müdürün iş yerindeki görevinden ayrılması veya görevine son verilmesi durumlarında işletme sahibi tarafından en geç 24 saat içinde Müdürlüğe bilgi verilir ve ayrılış tarihinden itibaren en geç bir hafta içinde yeni mesul müdüre ait müracaat Müdürlüğe yapılır. Bir hafta içinde yeni mesul müdür tayin edilmemesi halinde tesis Müdürlük tarafından uyarılarak onbeş günü geçmemek üzere ek süre verilir. Ancak, bu süreler içinde mesul müdür diplomasına eş değer diplomaya haiz ve tesiste çalışan başka bir personel geçici olarak görevlendirilir. Belirtilen süre içinde de mesul müdür atanmaması halinde işletmenin faaliyeti durdurulur.”

“Tesislerde su dolumu yapılan genel çalışma saatleri dışındaki zamanda ve kabul edilebilir mazeret hallerinde mesul müdürün yerine, mesul müdürün yazılı yetki devri yaptığı eşdeğer diplomayı haiz başka bir çalışanın bulunması zorunludur.”

Mesul müdür görevlendirilmesi, işletmecinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Ayrıştırma ve Filtrasyon

Madde 27- Doğal mineralli sulara, kendisine karakteristik özellik veren önemli elementlere ilişkin suyun kaynağındaki niteliğini değiştirmemek kaydıyla uygulanan muhtemelen oksijenlemeyi takiben demir ve kükürt gibi kalıcı olmayan elementlerin filtrasyon ve boşaltma yoluyla ayrıştırılması, ozonla zenginleştirilmiş hava kullanılarak demir, mangan, kükürt ve arseniğin ayrıştırılması, aktif alüminyum kullanılarak florürün ayrıştırılması ve tamamen fiziksel yollarla serbest karbondioksitin kısmen veya tamamen ayrıştırılması işlemleri dışında herhangi bir işlem uygulanmaması esastır. Ancak savaş, deprem ve sel gibi doğal afetlerde Kurumun özel izni ile diğer işlemler uygulanabilir.

Ayırma işleminde ozonla zenginleştirilmiş havanın ve alüminyumun kullanılması halinde;

a) Valilik önceden bilgilendirilir.

b) Ayırma işleminde ayırım işleminin etkinliğinin sağlanması, zararlı etkilerinin önlenmesi ve suyun fiziksel ve kimyasal bileşimlerinin değişmemesi esas alınır.

c) Ayırma işleminden önce doğal mineralli su, Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirtilen mikrobiyolojik kriterleri sağlamalıdır. Ozonla zenginleştirilmiş hava kullanımı ile işleme tabi tutulmuş doğal mineralli suların kontrol izlemesine ozon, bromat ve bromoform da dahil edilir ve maksimum limit değeri ozon için 50 µg/L, bromat için 3.0 µg/L ve bromoform için ise 1.0 µg/L olarak belirlenir. Bu maddelerin maksimum limitlerini aşması veya maksimum limitlerin altındaki miktarlarının halk sağlığı için risk teşkil edecek çökelti oluşumuna neden olması durumunda Valilik 40 ıncı madde hükümleri uyarınca gerekli tedbirleri alır.

“c) Doğal mineralli sularda Yönetmelikte belirlenen sınır değerinin üzerinde bulunması sebebiyle ayırıştırma işlemine tabi tutulan parametre için her seriden numune alınarak analizi yapılır veya yaptırılır. Analiz sonuçlarının uygun olması durumunda su piyasaya sunulur. Ayırıştırma işlemi yapılan doğal mineralli sular, ayırıştırılan parametre yönünden Müdürlükçe haftalık izlemeye alınır. Analiz sonuçlarının uygun olması durumunda su piyasaya verilir.”

“d) Suyun kaynağındaki niteliğini değiştirmemek kaydıyla Müdürlükten izin alınarak sudaki florür aktif alüminyum ile ayırıştırılabilir. Bu durumda alüminyum düzeyi 200 µg/L’yi aşamaz.”

Kapların Yıkınması, Doldurulması ve Kapaklanması

Madde 28- Kapların yıkınması, doldurulması ve kapaklanması el değmeden otomatik makine veya otomatik sistemle yapılır. Geri dönüşlü kaplar her seferinde dolumdan önce yıkanır. Otomatik yıkama ünitelerinde yıkama işlemi, uygun teknoloji ve malzeme ile yapılır. Doğal mineralli su dolumunda hijyen şartlarına uyulmalı ve özellikle dolumda kullanılan kaplar doğal mineralli suların mikrobiyolojik ve kimyasal niteliklerini değiştirmeyecek özellikte olmalıdır.

Yıkama suyunda kullanılan ürünün aktivitesinin devamlılığı sağlanır.

Temizlikte Kurumundan izinli ürünler kullanılır. İşlem dosyasında temizleyici ile ilgili bilgiler yer alır.

Geri dönüşlü kaplar dolumdan önce her seferinde 55-70 °C sıcaklıktaki su ile yıkanır ve akabinde durulanır. Bu sıcaklık yıkama yapıldığı sürece otomatik olarak kayıt edilir ve denetimlerde ibraz edilir. Kapların yıkanmasında ve durulanmasında dolum yapılan su veya dolumu yapılan suyun niteliğinde olan su kullanılabilir. Kapların yıkanmasında ve durulanmasında dolum yapılan sudan başka su kullanılması durumunda bu su, her yıl en az bir denetleme ve dört kontrol izlemesine tabi tutulur. Analiz sonuçları denetimlerde ibraz edilir. Yıkamada kullanılan su en geç 24 saate bir, durulamada kullanılan su ise her seferinde değiştirilir.”

Personele Ait Kıyafet ve Sağlık Kontrolleri

Madde 29- İmlahanede çalışan personel, uygun iş elbisesi ve başlık giymek, dolum makinelerinin başında duranlar ağız ve burunlarına maske takmak zorundadırlar.

1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 126 ncı maddesi gereğince hijyen eğitimi almamış personel çalıştırılmaz.

İşletmeci Tarafından Yaptırılacak Analizler

Madde 30- İşletmeciler, yıl boyunca tüketilen doğal mineralli suyun kalitesini yansıtabilecek şekilde Müdürlük tarafından alınacak doğal mineralli su numunelerinin analizini aşağıdaki tabloda belirtilen sıklıkta 10 uncu maddede belirtilen laboratuvarlarda yaptırmak ve alacakları raporları her yıl için ayrı dosyalarda saklamak ve gerektiğinde denetimlerde ibraz etmekle mükelleftir. Kurumca gerekli görüldüğü takdirde işletmeci, suyun niteliklerine göre farklı parametrelerin analizlerini de yaptırmak zorundadır.

İşletmeci tarafından doğal mineralli sulara yaptırılacak minimum numune alma ve analiz sıklıkları

<i>Her bir gün için satışa sunulmak üzere şişede ya da kapta üretilen doğal mineralli suyun miktarı (m³) (Hacimler, takvim yılına göre alınmış ortalama değerlerdir).</i>	<i>Kontrol izlemesi sayısı (7 nci madde ile Ek-3'te yer alan parametreler)</i>	<i>Denetim izlemesi sayısı (6 ve 7 ncimadde ile Ek-3'te yer alan parametreler)</i>
≤ 10	1	1
$(>10)-(\leq 60)$	12	1
>60	12 60 m ³ üzerindeki her 5 m ³ /gün için 1 kontrol izlemesi daha ilave edilir.	1 60 m ³ üzerindeki her 100 m ³ /gün için 1 denetim izlemesi daha ilave edilir.

İşletmede Bulundurulacak Belgeler

Madde 31- İşletmede Valilikçe verilen üretim izni belgesi, mesul müdüre ait fotoğraflı ve Müdürlükçe onaylı belge, yaprakları numaralanmış ve sonu Müdürlükçe onaylanmış denetleme defteri, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 126 ve 127 nci maddeleri gereğince yerine getirilmesi gereken iş ve işlemlere ait bilgi ve belgeler ile 30 uncu maddeye göre işletmeci tarafından yaptırılmış analizlerin sonuç raporları bulundurulur. Ayrıca, doğal mineralli suların üçüncü ülkelere ihracatı amacıyla 34 üncü madde uyarınca Müdürlükten izin alınmışsa, alınan izin belgesi de işletmede bulundurulur.”

İşletme İzninin Geçerliliği, İzin Belgesinin Kaybolması veya Tahrip Olması

Madde 32- İzin, kimin adına ve hangi doğal mineralli su için alınmış ise; o gerçek veya tüzel kişi ve doğal mineralli su için geçerlidir.

Birden fazla ticari isim ile aynı kaynaktan doğal mineralli su dolumuna izin verilmez.

İzin belgesinde belirtilen hususlar esas olup; bu hususlardan herhangi birinin değişmesi veya işletme izni belgesinin kaybolması, okunamayacak ve yanlış anlamalara sebep olacak şekilde bozulması halinde, su sahibi veya işletmecisince bir dilekçe ile Valiliğe müracaat edilir. Dilekçeye değişiklik ile ilgili belge ve bilgiler veya kayıp ilanı verilmiş gazete veya bozulan izin belgesinin aslı ilave edilir.

Müracaat üzerine müdürlük elemanlarınca gerekli inceleme yapılır ve tesiste iznin verildiği şartlarda bir değişiklik olmadığının tespit edilmesi halinde gerekli düzeltme yapılır veya eski tarih ve sayı ile yeniden izin belgesi tanzim edilir ve gerekli açıklama yapılarak onaylanır.

Doğal mineralli sulara verilen üretim izinleri;

a) Üretim izni verildiği sıradaki şartları kaybetmesi,

b) Doğal mineralli suların kimyasal, fiziksel veya mikrobiyolojik niteliklerini kesinlikle ve sürekli olarak kaybettiği 10 uncu maddede belirtilen laboratuvarların raporu ile belgelendirilmesi,

c) Yapılan denetimlerde faaliyet göstermediğinin tespit edilmesi ve tespit tarihinden itibaren bir yıl içinde faaliyete geçmemesi,

ç) İzinli bir doğal mineralli suya başka su karıştırılması,

d) Aynı kaynaktan farklı bir isimle kendisi veya başka gerçek veya tüzel kişi adına doğal mineralli su dolumu yapılması,

e) İzin verme sürecinin herhangi bir aşamasında sahte ve yanıltıcı belge ibraz edildiğinin tespit edilmesi durumunda iptal edilir. İzinleri (ç), (d) ve (e) bentlerine istinaden iptal edilen doğal mineralli suya altı ay süreyle üretim izni verilmez.

Tesiste Yapılacak İlave veya Değişiklik

Madde 33- Yeni kaynak ilave edilmek veya tesiste fiziki yapıyı değiştirecek şekilde tadilat veya ilave yapılmak istenmesi halinde Yönetmeliğin 13 ve 15 inci maddeleri doğrultusunda Valilikten izin alınması şarttır.

Yeni kaynak ilave edilmesi suretiyle doğal mineralli suyun izninde belirtilen niteliğinin değişmesi halinde, mevcut izin iptal edilerek yeni tarih ve sayı ile izin belgesi tanzim edilir.

İthal ve İhraç İzni

Madde 34- Bu Yönetmelikte belirtilen hüküm ve şartlara uygun olan doğal mineralli suların ithalinde ve ihracında bu konulardaki düzenlemelere göre hareket edilir. İhraç edilen sularda 23 üncü maddede belirtilen raf ömrü şartı aranmaz. Ancak, bu Yönetmelik hükümlerine uymayan doğal mineralli suların ithaline, yurt içinde satışına ve tüketime sunulmasına izin verilmez.

Yönetmeliğin 32 nci maddesi gereği birden fazla ticari isim ile aynı kaynaktan doğal mineralli su dolumu yapılmaması esastır. Ancak, Valiliğin özel izni ile doğal mineralli sulardan üçüncü ülkelere ihracat amacı ile kendi adına veya başka firma adına farklı bir ticari isim ile dolum yapılabilir. Bu madde uyarınca dolum yapacak üreticilerin Ek 6 da yer alan form doğrultusunda Valiliğe bildirimde bulunarak izin alması zorunludur.

İsim Karışıklığının Önlenmesi

Madde 35- Doğal mineralli su kontrollerinde herhangi bir karışıklığa meydan vermemek ve tüketicinin yanıltılmasını veya aldatılmasını önlemek için, ayrı işletmelerde üretilen doğal mineralli sulara aynı isim altında satış izni verilmemesi esastır. Ancak aynı işletmeciler tarafından ayrı yerlerde üretilen doğal mineralli sulara tek bir ticari isim ile satış izni talep edilirse, etiket üzerinde suyun ismini, kaynağın ismini veya kaynağın bulunduğu yerin ismini yansıtan bir ticari tanımlama ilave edilmesi veya 25 inci madde uyarınca, kaynağın isminin veya kaynağın bulunduğu yerin isminin, suyun ticari isminin veya eklenen ticari tanımlamanın en az bir buçuk kat büyüklüğünde yazılması şartı ile izin verilebilir.

İsim karışıklığının önlenmesi için suyun adıyla ilgili olarak marka tescil belgesinin, marka tescil belgesi yok ise Türk Patent Enstitüsü Başkanlığına müracaatına dair belgenin noter onaylı suretinin işletme izni aşamasında ibrazı gerekir.

Tesislerin Dezenfeksiyonu

Madde 36- Doğal mineralli su tesislerinin genel hijyen kaidelerine uyması esas olup, gerekli dezenfeksiyonun işletmecilerce Biyosidal Ürünler Yönetmeliği kapsamında izin verilen ürünler kullanılarak üç ayda bir kaptaj, maslak, isale hattı, depo ve otomatik dolum makinelerinde bakım ve dezenfeksiyon yaptırılması zorunludur. Gerekli görülürse, Müdürlüğün gözetiminde doğal mineralli su tesisleri dezenfekte ettirilir.

Bakım ve dezenfeksiyon sırasında yapılan işlemler ile kullanılan sarf malzemelerine ait bilgilerin kayıtları, işletmeciler tarafından tutulur ve denetimlerde ibraz edilir.”

Ambalaj Atıkları

Madde 37- Doğal mineralli su dolumunda kullanılan kap ve kapakların atıkları bağımsız bir ünite muhafaza edilir, ilgili mevzuatına göre toplanır ve bertaraf ettirilir.

Plastik ve benzeri dönüşsüz kaplara dolum yapılan işletmelerde kullanılmış kapların bulundurulması ve depolanması yasaktır.

Her ne amaçla olursa olsun, imlhanede kullanılmış kapak bulundurulamaz.

Denetim ve İzleme

Madde 38 – *İzinli doğal mineralli suya ait bütün tesisler Kurum ile Müdürlük denetimine tabidir. Doğal mineralli su tesisi üçer aylık periyotlarla Müdürlük tarafından, yılda bir kez Kurumca denetlenir.*

Denetimlerde gerektiğinde nihai dolum yerinden denetim ve kontrol izlemesi amacıyla su numuneleri alınır. Alınan numunelerin analizleri 10 uncu maddede belirtilen laboratuvarlarda yaptırılır. Kurumca ve Müdürlükçe yapılan denetimlerde alınan numunelerin analiz ücretleri, işletmeci tarafından ödenir. Herhangi bir kontaminasyonun olması halinde dolum yeri dışındaki noktalardan da gerekli tedbirler aldırılarak numuneler alınır. Doğal mineralli suyun denetim veya kontrol izlemesi parametre değerlerine uyumsuzluğunun tespit edilmesi halinde uyumsuzluğun nedenleri yok edilinceye ve 6 ve 7 nci madde ile Ek-3'te belirtilen nitelikler sağlanıncaya kadar tesisin faaliyeti durdurulur ve doğal mineralli su dolumuna izin verilmez. Denetimler sonucu uygun çıkmayan sular, 40 ıncı madde uyarınca takibe alınır.

Kurumca ve Müdürlükçe yapılan denetimler sonucu doğal mineralli suyun kalitesini olumsuz yönde etkilemeyecek fiziki değişiklikler ile izin verildiği sıradaki şartlarda bir değişikliğe sebebiyet vermeyecek eksikliklerin tespit edilmesi durumunda eksikliklerin tamamlanması için en fazla onbeş gün süre verilir. Bu süre sonunda gerekli şartları sağlamayan tesisler hakkında yasal işlem yapılır.

Damacana kaplar ile piyasaya arz edilen doğal mineralli suların satış yerleri ile ambalajlı su naklinde kullanılacak araçlar için Kurumca belirlenen teknik usul ve esaslar doğrultusunda Müdürlükten izin alınır. Piyasaya arz edilen doğal mineralli suların, izin belgesi bulunmayan yerler ile tüpgaz, otogaz, petrol ve petrol ürünleri depolama ve dağıtım yapılan yerlerde; suyun fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik özelliğini olumsuz yönde değiştirebilecek ısı, ı ışık, toz, duman, yağış gibi olumsuz şartlara açık ortamlarda satışı ve depolanması yapılamaz. Üretici firma suyun üretiminden tüketiciye ulaşmasına kadar tüm aşamalarda suyun kalitesinden sorumludur ancak bu durum satış yerinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

İşletmeciler çalışma saatlerine yönelik bir program hazırlar ve bu programı bir önceki ayın 15'ine kadar, damacana ve diğer ambalajlar için ayrı olacak şekilde günlük üretim miktarlarını izleyen ayın 15'ine, yıllık üretim miktarlarını ise takip eden yılın Ocak ayı sonuna kadar Müdürlüğe bildirir. Bildirilen çalışma saatleri dışında çalışılması halinde durum bir haftaöncesinden Müdürlüğe bildirilir. Aksi halde tesisin faaliyeti en az bir hafta süre ile durdurulur.

Piyasadaki doğal mineralli sulardan üçer aylık periyotlar halinde numuneler alınarak mikrobiyolojik parametreler ile arsenik, florür, bromat, bromoform ve alüminyum parametreleri yönünden analizleri yaptırılır. Analiz sonuçları 6 ve 7 ncimaddede belirtilen parametrik değerler ile EK-3'te yer alan parametrik değerlere göre değerlendirilir. Uygun çıkmayan doğal mineralli suyun analiz ücretini işletmeci öder. Alınan su numuneleri için herhangi bir bedel ödenmez.

Kaynak, depo ve imlahane gibi üniteler de dâhil olmak üzere doğal mineralli suyun geçtiği her aşama Kurum ve Müdürlükçe elektronik ortamda izlenebilir. İşletmeciler, izleme için Kurumca oluşturulan veri toplama sistemine entegrasyon sağlar. İzleme ve uygulamaya yönelik esaslar Kurumca belirlenir.

Kurum, denetim sonuçlarını ve doğal mineralli suya ait bilgileri herhangi bir üye devletin veya komisyonun talep etmesi halinde Ekonomi Bakanlığı aracılığı ile sağlar

Laboratuvar

Madde 39- Doğal mineralli su tesislerinde dolumu yapılan doğal mineralli suyun günlük analizini yapmak amacıyla laboratuvar teknisyeni veya laboratuvar konusunda eğitim almış ön lisans veya lisans düzeyinde bir personelin sorumluluğunda koliform, total jerm, E. coli, nitrat, nitrit parametreleri yönünden analizleri yapılacak bir laboratuvar bulunur. İşletmeciler doğal mineralli suya ait analiz raporlarını her parti için dosyalarda saklamakla mükelleftir. Üretilen parti miktarı işletmeciler tarafından kayıt altına alınır.

Bu laboratuvar da günlük analizleri kaydetmek üzere müdürlükçe mühürlenmiş ve onaylanmış bir defter bulundurulur.

Üretilen parti miktarı işletmeciler tarafından kayıt altına alınır ve bu sular, tesise ait laboratuvardaki analizleri sonuçlanmadan tüketicilere satılamaz

Uygun Çıkmayan Doğal Mineralli Suların Takibi

Madde 40- Doğal mineralli suların 10 uncu maddede zikredilen laboratuvarlarda yapılan analizlerinde analiz sonuçlarının bu Yönetmelikte öngörülen parametrelerdeki sınırların dışına çıktığının görülmesi halinde, yedi günden fazla olmamak üzere yeterli süre verilerek düzeltici önlemleri alması hususunda işletme uyarılır. Bu süre içerisinde tesiste doğal mineralli su dolumu yapılamaz ve piyasaya arz edilemez. Ancak, test seviyesinde üretim yapılır ve numune alınarak analizleri yaptırılır. Alınan tedbirler sonrasında tekrar alınan numunenin bu Yönetmeliğe uygun olması halinde üretime izin verilir ve bir ay süre ile haftalık izlemeye alınır. Uygunsuz parametre veya parametreler yönünden dört defa yapılan denetim ve analiz sonuçlarının Yönetmeliğe uygun olması halinde, normal izleme periyoduna dönülür.”

Piyasa denetimlerinde alınan numunelerin sonuçlarında herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmesi halinde, tesis sahipleri aynı parti veya seri nolu suları toplatıp Müdürlüğün denetiminde imha etmekle yükümlüdür. Uygunsuz ürün, denetimi yapan Müdürlüğün görev ve sorumluluk alanında üretilmiş ise tesiste gerekli inceleme yapılır. Uygunsuz ürün başka ilde üretilmiş ise durum derhal o ilin Müdürlüğüne ve üretici firmaya bildirilir. Mikrobiyolojik parametrelerin analizlerinde analiz sonuçlarına itiraz edilemez

Doğal mineralli suların bu Yönetmelikte belirtilen hükümleri taşımadığının veya bir veya daha fazla üye ülkelerde serbestçe tüketime sunulsa dahi, halkın sağlığını tehdit ettiğinin tespit edilmesi halinde, Kurum bu doğal mineralli suyun satışını ve tüketimini geçici olarak durdurur ve bu konuda Komisyon ile diğer üye ülkeleri gerekçeleri ile birlikte Ekonomi Bakanlığı aracılığı ile bilgilendirir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Düzenleme Yetkisi

Madde 41- Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasına yönelik olarak bilimsel gelişme ve çalışmalar da dikkate alınarak Kurumca tebliğ, yönerge ve genelge ile düzenleme yapılır.

Müeyyideler

Madde 42- Yönetmelik hükümlerine göre yapılan piyasa denetimleri ile ilgili hususlarda 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunda, diğer hususlara aykırı hareket edenler hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda öngörülen idari yaptırımlar uygulanır. *5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda öngörülen idari yaptırımlar Müdürlükçe uygulanır.*

Uyumlaştırma

Madde 43- Bu Yönetmelik Doğal Mineralli Suların Çıkartılması ve Pazarlanması Hakkındaki 18/6/2009 tarihli ve 2009/54/AT sayılı Konsey Direktifi ile Doğal Mineralli Sular İçin Konsantrasyon Limitleri ve Etiketleme Bilgileri Hakkında Liste Oluşturulması ve Doğal Mineralli Suların ve Kaynak Sularının Ozonla Zenginleştirilmiş Hava ile İşleme Tabi Tutulmasının Şartlarını Belirleyen 16/5/2003 tarihli ve 2003/40/EC sayılı Konsey Direktifine ve Doğal Mineralli Sulardan ve Kaynak Sularından Florürün Uzaklaştırılması İçin Aktif Alüminyum Kullanımının Şartları Hakkında 115/2010 sayılı AB Komisyonu Tüzüğüne paralel olarak hazırlanmıştır

Ayrıca, Kurum bu Yönetmelikte belirtilen tanımlara ve kurallara uyan doğal mineralli suların pazarlanmasını, niteliklerini, bileşimini, işletim şartlarını, ambalajlanmasını ve etiketlenmesini düzenleyen hükümler ile uyumluluğun sağlanmasına yönelik uygulamaların geciktirilmemesini temin etmek için gerekli önlemleri alır.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 44- 18/10/1997 tarihli ve 23144 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İçilebilir Nitelikteki Suların İstihsalı, Ambalajlanması Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelikte yer alan doğal maden suyu ve oligometalik sularla ilgili hükümler yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1-18/10/1997 tarihli ve 23144 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe giren İçilebilir Nitelikteki Suların İstihsalı, Ambalajlanması Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik doğrultusunda izin verilen doğal maden suları ve oligometalik sular için bu suların işletmecileri bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde sayılan parametreler için 31/12/2005 tarihine kadar, florür ve nikel parametreleri için ise 31/12/2007 tarihine kadar uyumlarını tamamlamak zorundadırlar. İşletmeciler bu Yönetmelikte belirtilen diğer hususlara uyarak gerekli onay ve izinleri 31/12/2007 tarihine kadar almak zorundadırlar.

Geçici Madde 2 -18/10/1997 tarihli ve 23144 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İçilebilir Nitelikteki Suların İstihsalı, Ambalajlanması, Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (e) bendi uyarınca verilen fason dolum izinleri, Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren 1 yıl sonra iptal edilmiş sayılır.

Geçici Madde 3 - Bu madde yürürlüğe girmeden önce alınan tesis ve işletme izinleri geçerlidir.

İşletme ruhsatları ve etiketleri 1 yıl içerisinde bir defaya mahsus olmak üzere ücretsiz olarak Valiliklere müracaat edilerek değiştirilir.

Geçici Madde 4 – Bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden önce izin alan işletmeciler, izinlerini bu Yönetmelikte belirtilen hususlara uyarak gerekli onay ve izinleri bir yıl içerisinde almak zorundadırlar. İşletmecilerin bir yıl içerisinde Valiliğe müracaatı durumunda, bir defaya mahsus olmak üzere ruhsat ve etiketler üzerinde gerekli düzeltmeler ücretsiz olarak yapılır.”

Geçici Madde 5 – Geçici 1 inci maddeye göre ruhsatlarını yenileyemeyen tesisler bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde tesislerini bu Yönetmeliğe göre uyumlaştırır.

“Uyumlaştırma işlemlerinin tamamlanması

GEÇİCİ MADDE 6 – Daha önce izin verilen doğal mineralli su işletmeleri, üretim izinlerini, analiz sertifikalarını ve etiketlerini 31/12/2013 tarihine kadar uyumlaştırmak zorundadır. Bu tarihe kadar uyumlaştırma işlemlerini tamamlamayan işletmelerin faaliyeti durdurulur. Faaliyeti durdurulan işletmelerin 31/12/2014 tarihine kadar uyumlaştırma işlemlerini tamamlamamaları halinde üretim izinleri iptal edilir.”

“Takip sistemlerinin uygulanması

GEÇİCİ MADDE 7 – Daha önce izin verilen doğal mineralli su işletmeleri kapların yıkanmasında kullanılan yıkama suyu sıcaklığını ölçmek için oluşturacakları elektronik sistemi, elektronik takip sisteminin usul ve esaslarının belirlenmesini müteakip bir yıl içinde, damacana takip sistemi ise damacana takip sisteminin usul esaslarının belirlenmesini müteakip üç yıl içinde hayata geçirir.”

MADDE 30 – Aynı Yönetmeliğin Ek-6’sı ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 31 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 32 – Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

EK-1

**DOĞAL MİNERALLİ SULARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ İÇİN KRİTERLER**

1.1. Jeolojik ve Hidrojeolojik Araştırmalar İçin;

1.1.1. 1:1000’den daha fazla olmayan ölçümle harita üzerinde, yükseklik göstergesi ile havzanın tam konumu

1.1.2. Suyun bulunduğu arazinin menşei ve doğası üzerine ayrıntılı olarak hazırlanmış hidrojeolojik etüd raporu

1.1.3. Hidrojeolojik katmanın stratigrafisi

1.1.4. Kirlenmeye karşı kaynağın Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliği kapsamında hazırlanmış koruma alanı ve alınan tedbirler

1.1.5 Havza işleminin tanımı

1.2 Fiziksel, Kimyasal ve Fiziko-kimyasal Araştırmalar İçin;

1.2.1.Suyun debisi,

1.2.2. Kaynaktaki suyun sıcaklığı,

1.2.3. Arazinin yapısı ile sudaki minerallerin yapısı ve aralarındaki ilişki,

1.2.4. 180 °C ve 260 °C’de kuru çöküntüyü,

1.2.5. İletkenliği,

1.2.6. Hidrojen iyon konsantrasyonunu (pH),

1.2.7. Anyon ve katyonlar,

1.2.8. İyonlaşmamış elementler,

1.2.9. Kalıntı elementleri,

1.2.10. Kaynaktaki radyo-aktinolojik özellikler,

1.2.11. Uygun olduğu yerde, suyun bileşen elementlerinin göreceli izotop değerlerini, oksijen (^{16}O - ^{18}O) ve hidrojen (protium, deuterium ve tritium),

1.2.12. Her biri için belirlenen sınırları göz önüne alan suyun belirli bileşen elementlerinin toksisitesi tayin edilir.

1.3. Kaynaktaki Mikrobiyolojik İncelemeler İçin;

1.3.1 Parazitler ile patojen mikroorganizmalar bulunmamalıdır.

1.3.2. Fekal kirlenmenin yenilenebilir içerik miktarı göstergesinin sayısal tespitini,

- a) 37 °C ve 44.5 °C’de 250 mililitrede E. coli ve diğer koliformların belirlenmesini,
- b) 250 mililitrede fekal streptokok bulunmamasıdır.
- c) 50 mililitrede sülfatları indirgeyen anaerob bakteriler bulunmamasıdır.
- d) 250 mililitrede Pseudomonas aeruginosa bulunmamasıdır.

1.3.3. Suyun mililitrede yenilenebilir toplam içerik miktarının tespitini,

- a) 72 saatte 20-22 °C’de agar-agar veya agar-jelatin karışımını,
- b) 24 saatte 37 °C’de agar-agarı kapsamasıdır.

1.4. Klinik ve Farmakolojik İncelemeler İçin;

1.4.1 Bilimsel olarak kabul edilen yöntemlere uygun olarak gerçekleştirilmesi gereken incelemeler, doğal mineralli sularının belirli niteliklerine; diuresis, mide ve bağırsaklara ait işlevleri ve mineral eksikliğinin telafisi gibi insan organizması üzerine yapacağı etkileri tespit edilmelidir.

1.4.2 Yeterli sayıda klinik gözlemlerin yeterlilik ve uygunluğunun belirlenmesi, uygun olması halinde 1.4.1’de atıfta bulunulan incelemelerin yerini alabilir. Klinik incelemeler, uygun durumlarda, yeterli sayıda klinik gözlemler yeterlilik ve uygunluğu elde edilecek benzer sonuçları sağlaması şartıyla 1.4.1’de atıfta bulunulan incelemelerin yerini alabilir

EK-2

PERFORMANS KARAKTERİSTİKLERİNİN BELİRLENDİĞİ PARAMETRELER

Aşağıdaki parametreler için, kullanılan analiz metodunun belirli performans karakteristikleri en azından parametre değere eş konsantrasyonları doğru, hassas ve belirlenen tespit limiti dahilinde ölçülebilmelidir.

Kullanılan analiz metodunun hassasiyeti ne olursa olsun sonuç en azından Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen kimyasal parametre değerleri için aynı desimal sayısını kullanarak ifade etmelidir.

Parametreler	Parametrik değerin doğruluk yüzdesi (Not 1)	Parametrik değerin hassasiyet yüzdesi (Not 2)	Parametrik değerin deteksiyon Limiti (Not 3)	Notlar
Antimon	25	25	25	
Arsenik	10	10	10	
Baryum	25	25	25	
Bor				
Kadmiyum	10	10	10	
Krom	10	10	10	
Bakır	10	10	10	
Siyanür	10	10	10	Not 4
Florür	10	10	10	
Kurşun	10	10	10	
Mangan	10	10	10	
Civa	20	10	20	
Nikel	10	10	10	
Nitrat	10	10	10	
Nitrit	10	10	10	
Selenyum	10	10	10	

Not 1) Doğruluk sistematik bir hatadır ve tekrarlanan ölçümün büyük sayısının ortalama değeri ile hassasiyet değeri arasındaki farkı ifade eder.

Not 2) Hassasiyet, rast gele bir hatadır ve genellikle ortalamadan elde edilen sonuç numunesinin saptama standardı olarak ifade edilir. Kabul edilebilir doğruluk, relatif sapma standardının iki katına eşittir.

Not 3) Deteksiyon limiti, ya parametrenin düşük konsantrasyonunu kapsayan sonuç numune sayısının sapma standardına yönelik üç zamanlı; ya da işlenmiş numune sayısında sapma standardına yönelik beş zamanlıdır.

Not 4) Analiz metodu siyanürün diğer formları altında total siyanürü belirlemeye imkan sağlamalıdır

EK-3

KONTROL İZLEMESİ İÇİN ANALİZLERİ YAPTIRILACAK PARAMETRELER

Doğal Mineralli Suların 30 uncu ve 38 inci madde gereği yapılan kontrol izlemeleri tablo (a) ya göre yapılır. Eğer doğal mineralli sularda 27 nci madde uyarınca ozonla zenginleştirilmiş hava kullanılarak ayırma işlemi uygulanırsa yapılan kontrol izlemelerine tablo (b) ilave edilir.

a)

Nitrat	(NO ₃)	50 mg/l
Nitrit	(NO ₂)	0.1 mg/l
Florür	F ⁻	5.0 mg/l
Mangan	(Mn)	0.5 mg/l
Arsenik	(As)	0.01 mg/l
Siyanür	(Cn)	0.07 mg/l

b)

Ozon	(O ₃)	50 µ µg/L
Bromat		3.0 µ µg/L
Bromoform		1.0 µ µg/L

Yönetmeliğin 6 ve 7 nci maddelerine eklenecek parametreler:

Doğal Mineralli Sulardan Yönetmeliğin 30 uncu ve 38 inci maddesi gereği alınacak numunelerin analizlerine gerektiğinde aşağıdaki parametreler de dâhil edilir.

Parametre	Sembol	Bulunabilecek maksimum miktar
Ozon*	(O ₃)	50 µg/L
Bromat*	BrO ₃	3.0 µg/L
Bromoform*	CHBr ₃	1.0 µg/L
Alüminyum**	Al	200 µg/L

*: Doğal mineralli su ozonla zenginleştirilmiş hava yöntemine tabi tutulmuş ise bakılır.

** : Doğal mineralli sudaki florür aktif alüminyum kullanılarak ayrıştırılmış ise bakılır.

EK-6**DOĞAL MİNERALLİ SULARIN ÜÇÜNCÜ ÜLKELERE İHRACAT AMACI İLE
KENDİ ADINA VEYA BAŞKA FİRMA ADINA FARKLI BİR TİCARİ İSİM İLE DOLUM
BİLDİRİM FORMU**

İli : İhraç edilecek suyun imla şekli :
Suyun Adı : Tarih :
Suyun Sahibi : Kaynak Sayısı :
Suyun İşleticisi: Debisi :
Suyun Adresi : Dolum Yapılacak İsim :
Ruhsatlı Suyun İmla Şekli: Suyun İhraç Edileceği Ülke :

Sıra No	Bilgi ve Belgeler	Uygun
1	İşletmeciye ait dilekçe (var/yok)	
2	Dolum yaptıracak firma ile dolum yapacak firma arasındaki Dolum Sözleşmesinin aslı veya noter tasdikli sureti	
3	Çevre Sağlığı Değerlendirme Raporu	
4	Etiket Örneği	

a) İzin verilen şirket, ruhsat sahibi şirkete sözleşmeye gerek yoktur.
b) Formdaki tüm bilgiler Müdürlükte muhafaza edilen dosyada mevcuttur.
c) Tesislerin dosyaları Kurumca yapılan denetimlerde istenildiğinde Kurum denetim heyetine sunulur.

ç) Formda yer alan ve ilgili firma tarafından temin edilen bilgi, belge ve projeler işletmeci ve tanzim edenlerce tasdik edilir.

Tesiste Doğal Mineralli Sular Hakkında Yönetmeliğin ilgili tüm hükümlerine uyulduğu ve gerekli tedbirlerin alındığı yapılan inceleme ve tetkiklerde görülmüş olup üçüncü ülkelere ihracat amacı ile kendi adına veya başka firma adına farklı bir ticari isim ile dolum izni verilmesi tarafımızca uygun görülmüştür.

Teknik Personel**Şube Müdürü****Teknik Personel****İlgili Müdür Yardımcısı****Halk Sağlığı Müdürü
Mühür**

Yüzme Havuzlarının Tabi Olacağı Sağlık Esasları Hakkında Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, yüzme amacıyla kullanılan açık ve kapalı yüzme havuzları ile sularının hijyenik şartlara uygunluğu, yüzme havuzu suyunun kalite standartlarının belirlenmesi, denetlenmesi ve izlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, yüzme amacıyla kullanılan açık ve kapalı yüzme havuzları ile sularının nitelikleri ile ilgili usul ve esasları kapsar.

(2) Sağlık amaçlı kullanılan kaplıca ve mineralli su havuzları ile ticari amaçlı olarak kullanılmayan havuzlar bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 1 inci ve 2 nci maddeleri ile 13/12/1983 tarihli ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 43 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Alkalinite: Suyun asitlik veya bazlık derecesinin ölçüsünü,
- b) Bağlı klor: Sudaki organik ve inorganik maddelerle reaksiyona girerek bileşik oluşturmuş kloru,
- c) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
- ç) Devridaim süresi: Toplam havuz hacminin filtrasyon sisteminden bir kez geçmesi için gerekli olan süreyi,
- d) Dezenfektan: İnsanlarda hastalık yapma özelliği olan bakteri, virüs ve mantar gibi mikroorganizmaların sudan uzaklaştırılması veya yok edilmesi amacıyla kullanılan organik ve inorganik katı, sıvı ve gaz maddeleri,
- e) Havuz suyu operatörü: Yüzme havuzlarında kullanılan suyu kimyasal, fiziksel ve mikrobiyolojik yönden kullanıma hazırlayan, bu konuda eğitim almış ve en az lise mezunu kişiyi,
- f) Havuz suyu kimyasalları: Havuz suyunun pH'sini ayarlamak, askıdaki katı maddeleri çöktürmek, küf, maya ve yosun gibi canlıların oluşumunu engellemek ve bazı kimyasal parametreleri dengelemek amacıyla kullanılan maddeleri,
- g) Kod no: Havuz suyundan alınan her bir numune için kullanılacak numarayı,

ğ) Müdürlük: İl Sağlık Müdürlüğünü,

h) pH: Suyun asitlik veya bazlık derecesini tarif eden ölçü birimini,

ı) Serbest klor: Suyu dezenfekte etmek amacıyla kullanılan bileşik oluşturmamış kloru,

i) Yüzme havuzu: Yüzme, serinleme, eğlenme veya spor amaçlı kullanılan; tabanı, duvarları, taşma kanalları, rezerv deposu su kalitesini etkilemeyen ve güvenlik gereklerini yerine getiren uygun malzeme ile kaplanan ve bu Yönetmelikte belirtilen niteliklere uygun su ile dolu olan, sürekli bir devridaim akışı olan ve halkın kullanımına açık yapıları,

j) Yüzme havuzu işleticisi: Yüzme, serinleme, eğlenme veya spor amaçlı kullanılan yüzme havuzlarını işletenleri,

k) Mesul müdür: Teknik işler ve havuzun uygun şekilde işletilmesinden sorumlu kimya veya sağlık eğitimi almış, en az lise mezunu kişiyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Havuz Suyunun Nitelikleri, Numune Alma ve Analiz Sıklığı

Kimyasal, fiziksel ve mikrobiyolojik nitelikleri ve analiz sıklığı

MADDE 5 – (1) Yüzme havuzu suyunun kimyasal nitelikleri Ek-1, fiziksel nitelikleri Ek-2 ve mikrobiyolojik nitelikleri de Ek-3'te belirtilen değerlere uygun olur.

(2) Havuz suyunun nitelikleri Ek-1, Ek-2, Ek-3'te belirtilen zaman aralıklarında Müdürlükçe, Ek-4'te belirtilen zaman aralıklarında ise yüzme havuzu işleticileri tarafından izlenir.

(3) Müdürlük tarafından yapılacak denetimlerde analiz sonuçları yüzme havuzu işleticisi tarafından denetçilere ibraz edilir.

(4) Yüzme havuzunun açık olduğu süre içerisinde yüzme havuzu suyuna ait sıcaklık, pH, serbest klor değerleri ile suyun mikrobiyolojik özelliklerine ait en son analiz sonuçları kullanıcıların görebileceği bir panoda yazıyla veya elektronik olarak ilan edilir.

Numune alma, taşıma ve analiz laboratuvarları

MADDE 6 – (1) Numuneler su akımının en düşük olduğu veya kullanıcıların en yoğun olduğu bölgeden yüzme havuzu kenarının yaklaşık 50 cm uzağından ve su yüzeyinin 20 cm altından alınır.

(2) Numuneler, numune alma formu düzenlenerek alınır, her numune için bir kod numarası verilir ve kod numarası numune alma formu ile numune şişesinin üzerine yazılır.

(3) Havuz suyundan alınan her bir numune için ikişer adet Ek-6'da yer alan "Havuz Suyu Numune Alma Formu" düzenlenir ve formlardan biri numune ile birlikte laboratuvara verilir, diğeri ise numuneyi alan kurum veya kuruluştaki kalır.

(4) Mikrobiyolojik analizler için en az 500 mililitre su numunesi, steril cam veya suyun niteliğini değiştirmeyen plastik şişelere alınır. Havuz suyu dezenfeksiyonunda klor ya da klorlu bileşiklerin kullanılması durumunda sodyum tiyosülfatlı şişe kullanılır. Mikrobiyolojik analizler

için alınan numuneler, güneş ışınlarından korunarak (5±3) °C’de ısıyı muhafaza edebilen taşıma kapları ile en kısa zamanda laboratuvara gönderilir. Numunelerin alımından laboratuvara ulaştırılması arasındaki süre on iki saati geçemez.”

(5) Kimyasal analizler için en az 1000 ml su numunesi temiz cam veya suyun niteliğini etkilemeyen plastikşişelere alınır. Kimyasal analizler için alınan numuneler, (5±3) °C’de ısıyı muhafaza edebilen taşıma kapları ile en kısa sürede laboratuvara gönderilir. Numunelerin alımından laboratuvara ulaştırılması arasındaki süre 24 saati geçemez.

(6) Havuz suyundan numune alma işi Müdürlük veya numune alma konusunda akredite olmuş ve Bakanlıkça yetkilendirilmiş kamu kurum veya kuruluşları ile özel laboratuvarlar tarafından yapılır. Ancak, bu durum Bakanlık ve Müdürlüğün denetim, izleme ve numune alma yetkisini ortadan kaldırmaz. Analizler, aşağıda belirtilen hükümler çerçevesinde, Bakanlık laboratuvarlarında veya 7 nci maddede belirtilen şartları taşıyan ve Bakanlıkça yetkilendirilmiş diğer kamu, kurum ve kuruluş laboratuvarları veya özel laboratuvarlarda yaptırılır.

a) Her türlü numune alma ve analiz ücretleri yüzme havuzu işleticisi tarafından ödenir.

b) Laboratuvarlar, Müdürlükçe alınan su numunelerinin analiz sonuçlarını raporlamanın yapıldığı gün içinde e-posta, belgegeçer veya posta ile Müdürlüğe ve yüzme havuzu işleticisine iletir. Yüzme havuzu işleticisine gönderilen raporlar, denetim esnasında denetim elemanlarına gösterilmek üzere yüzme havuzu işleticisi tarafından bir yıl süreyle saklanır.

Yetkilendirme

MADDE 7 – (1) Laboratuvarlar, Bakanlık tarafından yapılacak yerinde denetimde;

a) Deney ve Kalibrasyon Laboratuvarları Akreditasyonu (ISO/IEC 17025) belgesi almış olmaları,

b) Ek-1, Ek-2 ve Ek-3’te belirtilen parametrelerde yöntem akreditasyonu belgesi almış olmaları,

c) En az iki kimya, çevre, su ürünleri mühendisi veya kimyager ile iki biyolog veya mikrobiyoloji uzmanının tam zamanlı istihdam edilmeleri,

ç) Mikrobiyolojik analizler için alınan numunelerin, güneş ışınlarından korunarak (5±3) °C de ısıyı muhafaza edebilen taşıma kapları ile en fazla oniki saat içinde laboratuvara taşınabilecek düzenlemeyi sağlamaları,

d) Özel laboratuvarların işyeri açma ve çalışma ruhsatına sahip olmaları,

halinde Bakanlıkça yetkilendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yüzme Havuzu İşletilmesine Ait Hükümler

Yüzme havuzunun işletilmesi

MADDE 8 – (1) Yüzme havuzunun teknik özellikleri ile yüzme havuzu suyunun, sıhhi kurallara uygun olması esastır. Yüzme havuzunun işletilmesinde aşağıdaki şartlara uyulur:

a) Yüzme havuzu işleticisi, mesul müdür, havuz suyu operatörü ve sertifikalı cankurtaran istihdam etmek zorundadır. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (e) ve (k) bentlerindeki şartları birlikte haiz olmak kaydıyla, mesul müdür ve havuz suyu operatörü aynı kişi olabilir.”

b) Yüzme havuzunda ip, yüzer duba, simit gibi can kurtarmaya mahsus malzemeler ile ilkyardım malzemeleri hazır bulundurulur.

c) Kullanıcıların yüzme havuzuna mayıyla girmeleri sağlanır. Tesislerde, bütün kullanıcıların, yüzme havuzuna girmeden önce duş alabilmelerini ve ayak dezenfeksiyonu yapabilmelerini sağlayacak düzenleme yapılır

ç) Yüzme havuzunda hayvanların insanlarla birlikte bulunmalarına hiçbir şekilde izin verilmez.

d) Tesis içerisinde riayet edilecek kurallar ile muhtemel tehlikelere karşı kişileri uyarmak amacı ile hazırlanan uyarı levhaları kolayca görülebilecek ve okunabilecek uygun yerlerde bulundurulur.

e) Yüzme havuzu suyu yılda en az bir defa boşaltılarak genel temizlik yapılır.

f) Fiziki mekanlar daima temiz ve kuru tutularak kapanma saatinden sonra havuz dip temizliği dâhil genel temizlik yapılır.

g) Yüzme havuzu ve fiziki mekanlar yeteri kadar aydınlatılmalı ve havalandırılmalıdır.

ğ) Kapalı yüzme havuzu, soyunma ve giyinme yerleri de dâhil olmak üzere kış aylarında ısıtılır.

Çocuk yüzme havuzu işletilmesi

MADDE 9 – (1) Çocuk yüzme havuzunun derinliği 50 santimetreden fazla olamaz.

(2) Çocuk havuzları müstakil su hazırlık tesisine sahip olmalı, ayda bir defa boşaltılarak temizlenmeli ve dezenfekte edildikten sonra temiz su ile doldurularak yeniden işletmeye alınır.

(3) Çocuk yüzme havuzu büyüklere ait yüzme havuzundan ayrı olur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Muhtelif Hükümler

Fiziki mekanlar

MADDE 10 – (1) Duş yerleri, tuvaletler ve soyunma-giyinme yerleri, kadın ve erkek için ayrı düzenlenir.

(2) Duş yerleri duş suyunun sıcaklığı ayarlanabilecek şekilde ve en az yirmi kişiye bir duş düşecek şekilde düzenlenir.

(3) Tuvaletler soyunma ve duş yerlerine yakın konumda, en az yirmi kişiye bir tuvalet düşecek şekilde düzenlenir. Tuvalet ve lavabolarda bol ve temiz su, sıvı sabun, tuvalet kâğıdı, kâğıt havlu ve çöp kovası bulundurulur.

(4) Giriş ve yolları tamamen ayrı tutulan seyirci yerleri, seyircilerin havuz kısmına girmelerini engelleyecek şekilde düzenlenir. Seyirci bölümünde seyircilerin ihtiyacını karşılayacak kadar tuvalet, lavabo ve pisuar bulundurulur.

Güvenlik tedbirleri

MADDE 11 – (1) Yüzme havuzunda kazaların önlenmesi ve güvenliğin sağlanması için aşağıda belirtilen kurallara uyulur:

a) Yüzme havuzu kazalara neden olmayacak ve kenarında güvenli yürümek için yeterli alan bulunacak şekilde planlanır. Dalmak için gerekli olan su derinliği sağlanır. Aksi takdirde her türlü dalışa izin verilmez.

b) Yüzme havuzu çevresindeki yürüme alanı, duş yeri ve çevresinin zemini düzgün ve kaymaya yol açmayan malzemeden yapılır.

c) Yüzme havuzunda boşaltma mazgali kapalı durumda bulundurulur.

ç) Havuz derinlikleri kullanıcıların görebileceği şekilde havuz kenarına en az 4 yönde yazılır.

d) Yüzme havuzu kenarında acil durumlarda kullanılmak üzere telefon bulundurulur.

Denetim

MADDE 12 – (1) Yüzme havuzu, havuz suyu ve havuz kimyasalları her ay Müdürlük tarafından denetlenir. Bu denetimlerde;

a) Havuz suyu hazırlanmasında ve dezenfeksiyonunda kullanılan kimyasalların Bakanlıktan ruhsatlı olup olmadığı,

b) Havuz suyu kimyasalları için bir depo ile yeterli kişisel koruyucu ekipman bulunup bulunmadığı,

c) Analiz kayıt defterleri ve bu Yönetmelik eklerine göre yapılan veya yaptırılan analiz sonuçları,

kontrol edilir.

(2) Bir takvim yılı sonunda yapılan değerlendirmede havuz ve havuz suyu kalitesinin bu Yönetmelikte belirlenen şartlara uygun olması durumunda Ek-5’te yer alan “Temiz Havuz Sertifikası” Müdürlük tarafından düzenlenir. Yapılacak denetimlerde havuz ve havuz suyu kalitesinin bu Yönetmelikte belirlenen şartlara uygun olmaması durumunda bu sertifika Müdürlükçe iptal edilir.

Uygun çıkmayan havuz suyunun takibi

MADDE 13 – (1) Yüzme havuzu suyundan alınan numunenin mikrobiyolojik analiz sonucunun Ek-3’te belirtilen niteliklere uygun çıkmaması halinde havuzun faaliyeti durdurulur. Yüzme havuzu işleticisinin gerekli şartları sağlamasından sonra yeniden alınan numunenin analiz sonuçlarının Ek-3’te belirtilen niteliklere uygun çıkması durumunda havuzun faaliyetine izin verilir.

(2) Yüzme havuzu suyundan alınan numunenin kimyasal analizi sonucunun Ek-1 ve Ek-2’de belirtilen niteliklere uygun çıkmaması halinde, uygunsuzluğun giderilmesi ve

düzeltilici önlemlerin alınması için işletici yazılı olarak uyarılır. Yüzme havuzu işleticisinin gerekli şartları sağlamasından sonra yeniden alınan numunenin analiz sonuçlarının Ek-1 ve Ek-2’de belirtilen niteliklere uygun çıkması durumunda işletmeye herhangi bir işlem yapılmaz. Ancak, analiz sonuçlarının uygun çıkmaması durumunda havuzun faaliyeti analiz sonucunun yukarıda belirtilen nitelikleri sağlayıncaya kadar durdurulur.

Dezenfeksiyon ve havuz kimyasalları

MADDE 14 – (1) Yüzme havuzu ve suyunun dezenfeksiyonu işletici tarafınca yapılır veya yaptırılır.

(2) Havuz suyunda Bakanlıktan ruhsatlı dezenfektan ve havuz suyu kimyasalları kullanılır.

(3) Stabilizatörlü klor bileşikler sadece açık yüzme havuzlarında kullanılabilir.

Havuz suyu operatörlerinin eğitimi

MADDE 15 – (1) Yüzme havuzlarında çalışan ve yüzme suyu hazırlamasından sorumlu havuz suyu operatörlerine yönelik eğitimler Halk Eğitim Müdürlükleri ve/veya Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından düzenlenir.

(2) Eğitimler havuz suyunun hazırlanması bakımı ve işletilmesi, genel hijyen, su ile bulaşabilecek hastalıklar, havuz suyunda kullanılan kimyasalların insan ve çevre sağlığı üzerine etkileri ile ilkyardım konularını kapsar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Düzenleme Yetkisi ve Müeyyideler

Düzenleme yetkisi

MADDE 16 – (1) Bakanlık bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere her türlü alt düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

Müeyyideler

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden işletme sahipleri ve kullanıcıları hakkında, fiilin mahiyetine göre 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununa göre işlem yapılır.

ALTINCI BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Mevcut havuzlara ilişkin geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 – Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce izin almak için başvurusu yapılmış yüzme havuzları ile halen faaliyette olan yüzme havuzları fiziki koşullarını bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde 8 inci maddenin (c) bendi ile 9 ve 10 uncu maddelere uygun hale getirir.

Yürürlük

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinden bir ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

Ek-1

Kimyasal Özellikler

Parametre	Analiz Aralığı	Birim	Sınır Değerler	
			En az	En çok
Siyanürik asit ⁽¹⁾	Ayda bir defa	mg/L	-	100
Biguanid ²			2	30
Hidrojen Peroksit ⁽²⁾			40	80
pH ⁽²⁾			6,5	7,8
Amonyum ⁽²⁾				0,5
Nitrit				0,5
Nitrat				50
Bakır				1
Alüminyum				0,2
Toplam alkalinite ⁽²⁾ (CaCO ₃)			30	180
Bağlı klor ⁽³⁾				0,2
Kapalı yüzme havuzu suyu serbest klor ⁽³⁾			1	1,5
Açık yüzme havuzu suyu serbest klor ³			1	3
Serbest klor ⁽⁴⁾			0,3	0,6

⁽¹⁾ Suyun dezenfeksiyonunda stabilizatörlü klor bileşiklerinin kullanıldığı havuzlarda bakılır.

⁽²⁾ Suyun dezenfeksiyonunda “hidrojen peroksit + biguanide” kullanılması halinde hidrojen peroksit 40-80 aralığında olmalıdır. Bu durumda pH 8,2 , amonyum 1,5 ve toplam alkalinite 220 düzeyine kadar uygun kabul edilir. Bu havuzlarda serbest klor ölçümü yapılmaz, hidrojen peroksit ve biguanide ölçümü yapılır.

⁽³⁾ Suyun dezenfeksiyonunda klor ve klorlu bileşiklerin kullanıldığı havuzlarda bakılır.

⁽⁴⁾ Suyun dezenfeksiyonu için ozon, UV, klordioksit ve diğer dezenfeksiyon sistemlerinin kullanıldığı havuzlarda aranacak düzeydir.

NOT: Hidrojen peroksit, biguanide ve serbest klor ölçümleri havuz mahallinde yapılır.

Ek-2

Fiziksel Özellikler

Parametre	Analiz Aralığı	İstenen Değer		
Renk	Ayda bir defa	Pt/Co olarak 10 birim		
Bulanıklık	Ayda bir defa	SiO ₂ veya Jakson birimi olarak 5 birim ya da NTU veya FNU olarak 0,5 birim		
Sıcaklık ⁽¹⁾	Ayda bir defa		En az	En çok
		Kapalı havuz	26 °C	28 °C
		Açık havuz	26 °C	38 °C

⁽¹⁾ Sıcaklık ölçümü havuz mahallinde yapılır.

Ek-3

Mikrobiyolojik Özellikler

Parametre	Önerilen Metot ⁽¹⁾	Analiz Sıklığı ⁽²⁾	Sınır Değerler
Toplam koloni (jerm) sayısı	TS EN ISO 6222	Ayda bir defa	200 CFU ⁽³⁾ /ml
Toplam koliform bakteri	TS EN ISO 9308-1		0/100 ml
Escherichia coli (E. Coli)	TS EN ISO 9308-1		0/100 ml
Pseudomonas aeruginosa	TS EN ISO 16266		0/100 ml

⁽¹⁾ Laboratuvarlar önerilen metot dışında, referanslarını göstermek şartı ile başka bir metodu da kullanabilir.

⁽²⁾ Yüzme havuzu kullanımının yoğun olduğu dönemlerde analiz sıklığı ayda iki defa olmalıdır.

⁽³⁾ CFU Colony Forming Unit (koloni oluşturan birim).

Ek-4

İşletmeci Tarafından Yapılacak Analizler

Parametre		Analiz Aralığı	Birim	Sınır Değerler	
				En az	En çok
Sıcaklık	Kapalı Yüzme Havuzu	İlki havuzun kullanımından önce ve izleyen 4'er saatlik aralıklarla olmak üzere günde en az 3 defa	° C	26	28
	Açık Yüzme Havuzu			26	38
Biguanid ¹			mg/L	2	30
Hidrojen Peroksit ⁽¹⁾			mg/L	40	80
pH ⁽¹⁾	Tatlı ve Deniz suyu			6,5	7,8
	Açık ve kapalı yüzme havuzları				
Serbest klor ⁽²⁾	Kapalı yüzme havuzu		mg/L	1	1,5
	Açık yüzme havuzu		mg/L	1	3
Serbest klor ⁽³⁾	Açık ve kapalı yüzme havuzları		mg/L	0,3	0,6
Siyanürik asit ⁽⁴⁾		Her gün	mg/L	--	100
Toplam alkalinite ⁽¹⁾ (CaCO ₃)		Haftada bir defa	mg/L	30	180
Renk		Her gün	Pt/Co olarak 10 birim		
Bulanıklık		Her gün	SiO ₂ veya Jakson birimi olarak 5 birim ya da NTU veya FNU olarak 0,5 birim		

⁽¹⁾ Suyun dezenfeksiyonunda hidrojen peroksit+biguanide kullanılması halinde hidrojen peroksit 40-80 aralığında olmalıdır. Bu durumda pH 8,2 ve toplam alkalinite 220 düzeyine kadar uygun kabul edilir. Bu havuzlarda serbest klor ölçümü yapılmaz, hidrojen peroksit ve biguanide ölçümü yapılır.

⁽²⁾ Suyun dezenfeksiyonunda klor ve klorlu bileşiklerin kullanıldığı havuzlarda bakılır.

⁽³⁾ Suyun dezenfeksiyonu için ozon, UV, klordioksit ve diğer dezenfeksiyon sistemlerinin kullanıldığı havuzlarda bakılır.

⁽⁴⁾ Suyun dezenfeksiyonunda stabilizatörlü klor bileşiklerinin kullanıldığı havuzlarda aranacak düzeydir.

NOT: Hidrojen peroksit, biguanide ve serbest klor ölçümleri havuz mahallinde yapılır.